

**SLUŽBENI VJESNIK
POREČKE I PULSKE BISKUPIJE**

Godina LXX. 2019. broj 3/4

Izdaje:
Biskupski ordinarijat u Poreču
Dobrilina 3, 52440 POREČ

Uredio:
Sergije Jelenić,
kancelar

tel.: +385 (052) 432 064
e-mail: biskupija@ppb.hr
kancelar@ppb.hr

ISSN 1331 – 761X

KAZALO

BOŽIĆNA PORUKA BISKUPA KUTLEŠE – 2019.....	3
I. SVETA STOLICA.....	5
PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 53. SVJETSKI DAN MIRA 1. SIJEČNJA 2020.	6
IZABERIMO, DAKLE, ŽIVOT!	10
ZAVRŠNA PORUKA S PLENARNE SKUPŠTINE CCEE-A U SANTIAGO DE COMPOSTELI.....	12
APOSTOLSKO PISMO U OBLIKU MOTU PROPRIA SVETOGA OCA FRANJE	14
II. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA.....	19
MONS. BOŽO RADOŠ NOVI VARAŽDINSKI BISKUP	21
Plenarno 59. zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije na zagrebačkom Ksaveru.....	22
SVETI NIKOLA ZAŠTITNIK U NEVOLJI I POMOĆNIK OBITELJI.....	24
NEDJELJA CARITASA	25
PORUKA KOMISIJE HBK „IUSTITIA ET PAX“ ZA PREDSDJEDNIČKE IZBORE 2019.....	26
III. POREČKA I PULSKA BISKUPIJA.....	29
ZA REKOLEKCIJU	31
MONS. SERGIJE JELENIĆ.....	32
POZIV NA SJEDNICU SVEĆENIČKOG VIJEĆA.....	32
POZIV NA SJEDNICU ZBORA SAVJETNIKA.....	33
ZA REKOLEKCIJU	33
RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA.....	34
NOVI KANONICI POREČKOG I PULSKOG KAPTOLA.....	35
SVIM SVEĆENICIMA, REDOVNICIMA I REDOVNICAMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE.....	36
ZA REKOLEKCIJU	36
UPUTSTVA ZA ISPUNJAVANJE PARICA.....	38
SV. IVAN PAVAO II. – „UMIJEĆE NAD UMIJEĆIMA JEST VODSTVO DUŠA“.....	39
SVIM ŽUPNIM UREDIMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE	40
RASPORED POHODA ŽUPNIKA ORDINARIJATU	41
PASTORALNI PLAN POREČKE I PULSKE BISKUPIJE	44
IV. VAŽNIJI DOGAĐAJI I VIJESTI IZ ŽIVOTA BISKUPIJE	49
BLAŽENI MIROSLAV JE UZOR U VJERNOSTI ZVANJU.....	51
BLAŽENI MIROSLAV JE TRAŽITELJ BOGA U SVEMU I SVIMA.....	53
BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ – MARIJIN SIN	55
DON LUKA PRANJIĆ PRIMIO MISIJSKI KRIŽ	58
HODOČAŠĆE POREČKE I PULSKE BISKUPIJE NA TRSAT.....	60
OBILJEŽENA 73. OBLJETNICA MUČENIŠTVA BL. FRANCESCA BONIFACIA	61
ŠESTA OBLJETNICA BEATIFIKACIJE BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA.....	62
KNJIGA O MONS. DRAGUTINU NEŽIĆU I CRKVI U ISTRI OD 1947. DO 1984. GODINE	62
PROSLAVA SV. MAVRA, ZAŠTITNIKA POREČA I POREČKE BISKUPIJE.....	64
USTOLIČENJE NOVIH KANONIKA I PODJELA BISKUPIJSKIH PRIZNANJA	65
CRKVA PRIPREMA LJUDE ZA BORBU PROTIV DUHOVNOGA ZLA U SVIJETU.....	66
KONCERT CARITASA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE U ZNAKU MISIJA, STIPENDIJA I OBITELJSKOG DOMA....	67
BOŽIĆNO PRIMANJE U ORDINARIJATU.....	69
POLNOĆKA U POREČKOJ KATEDRALI.....	70
SVETKOVINA BOŽIĆA U POREČU	71

BOŽIĆNA PORUKA BISKUPA KUTLEŠE – 2019.

Toliko smo naviknuti na božićne događaje da nas toliko čudnih paradoksa i zapanjujućih “apsurda” ne uspijeva iznenaditi i zadiviti. Ipak moramo biti svjesni da niti jedno ljudsko biće nikada ne bi uspjelo osmisliti ovakav Božji ulazak u naš svijet.

Da se nas ljude pitalo sigurno bismo zamislili velebni Božji ulazak u naš svijet. Tu bi bili grandiozni setovi, tisuće ljudi, palače, trube i povorke koje bi vidio cijeli svijet! Sve bi bilo spremno za Njegov dolazak!

Pravi Božić nas zadivljuje svojom jednostavnošću. Ako razmislimo o tome koliko je to različito od bilo kojeg ljudskog standarda, ne možemo nego ostati zadivljeni. Čak i nekoliko detalja koji se blago podudaraju s našim predodžbama tako su podcijenjeni. Čini se da samo nekoliko skromnih duša čista srca to primjećuju.

Zatim slijedi siromaštvo i potpuno poniženje. Dolazi kao novorođenče. Da! Bog dolazi kao dijete! Ne samo da se Gospodin nije rodio u palači, kao što bi bilo očekivano. Rodio se u štali nedaleko od životinja; stvarno u štali, tamo dolje ispod nekog svratišta, dok su iznad ljudi bili udobno smješteni.

Da, velika je to tajna. Zašto sve to? Zašto tako skriveno? Zašto tako skromno? Zašto dolazi tako jednostavno i neprimjetno? Zašto ta “tiha noć”? Jednom riječju to je poniznost.

Kako pobijediti ljudsku oholost i bahatost? Poniznošću! Tama ne može nadjačati tamu; samo svjetlost to može učiniti. Mržnja ne može pobijediti mržnju; samo ljubav to može učiniti. A oholost neće nadvladati oholost; samo poniznost to može učiniti.

Što ima s ovim oholost? Sve! Sotona je oholo rekao: “Neću služiti!” Adam i Eva neposlušni u svojoj oholosti Bogu kažu: “Ne, nećemo dozvoliti da nam se naređuje što ćemo činiti. Sami ćemo za sebe odlučivati što je dobro i zlo i nitko nam neće zapovjediti, pa ni Bog koji mi je dao sve.” Ovo je oholost. I Bog će je poniziti. Rođen je u vrlo neznatnom mjestu, u velikoj neimaštini i siromaštvu. Prepoznaje Ga samo nekoliko “neznatnih” i nepoznatih mudraca.

Da, to je Božji put. Mi ljudi pokušavamo pobijediti vatru vatrom, nasilje većim nasiljem, mržnju većom mržnjom, kriminal većim kriminalom, a zločin donosi uvijek zločin i krug nasilja se neprekidno ponavlja. U nastojanju da pobijedimo svoje neprijatelje, postajemo sve sličniji njima i Zlo pobjeđuje bez obzira na to tko pobijedio. Bog pobjeđuje mržnju ljubavlju, tamu svjetlom, osvetu milosrđem a oholost poniznošću. Poniznost pobjeđuje oholost jer oholost redovito sama bezglavo upada u svoje vlastite zamke.

I tako ovog Božića Gospodin dolazi ponizno, tiho, gotovo neprimjetno. Njegove su metode krajnje nerazumljive današnjem oholom svijetu, kojim upravlja oholi čovjek. Ali On se pojavljuje u svom zbunjujućem paradoksu. Trebamo se moliti i pokajati da bismo Ga barem malo razumjeli.

Usred sveg ovog paradoksa, gdje poniznost pobjeđuje oholost, dolazi blagoslov za one koji su dovoljno ponizni da ga čuju: *i na zemlji mir ljudima dobre volje (Lk 2, 14)*. Iako su mnogi anđeli to govorili samo je bilo nekoliko poniznih koji su željeli to čuti.

Zato ovog Božića, ako si dovoljno ponizan naći Isusa u skromnosti i neočekivanoj stvarnosti njegova rođenja, On ima dar za tebe, a to je mir i duševno ozdravljenje. Ali to je dar koji mogu prepoznati samo ponizni. To nije dar koji ćemo pronaći u oholosti vlastitog uspjeha i bogatstva. Ozdravljenje i punina milosti dolaze samo u poniznosti. *Oholost je otrov, a poniznost je lijek.*

Najveća ozdravljenja i najdublji izvori mira nisu došli iz vlastite snage, već iz naše slabosti, iz teških i bolnih trenutaka našeg života, iz onih trenutaka kada smo bili dovoljno ponizni da istinski zamolimo: „Bože pomoz mi!“

Ovog Božića Gospodin ulazi u našu bol. Nalazimo ga u siromaštvu, poniženju, pa čak i odbacivanju. Nalazi se na skromnom mjestu, spilji u koju se moramo sagnuti i kleknuti kako bismo došli do njega. Poniznost je nužna da bismo nadvladali našu oholost i bahatost. „*Poniznost*“ će spasiti svijet.

Onima koji su ponizni Bog pruža svoju ruku kako bi ih uzvisio i ozdravio. Na ovom poniznom mjestu, s poniznim Bogom dolazi i do našeg ozdravljenja.

Svim vjernicima, kao i svim ljudima dobre volje, od srca želim čestit i blagoslovljen Božić i sretnu Novu godinu.

✠Dražen, biskup

I.
SVETA STOLICA

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 53. SVJETSKI DAN MIRA

1. SIJEČNJA 2020.

Mir kao put nade: dijalog, pomirenje i ekološko obraćenje

1. Mir – put nade posut preprekama i kušnjama

Mir je veliko i dragocjeno dobro, predmet naše nade, kojem teži ljudska obitelj. Nadati se miru je ljudski stav koji u sebi ima egzistencijalnu napetost koja omogućuje da, katkad tegobna sadašnjost »može se živjeti i prihvatiti ako vodi ka nekom cilju, ako u taj cilj možemo biti sigurni i ako je taj cilj tako velik da opravdava trud koji je uložen u prijedeni put«. [1] Nada je, dakle, krepost koja nas pokreće i daje nam krila da idemo naprijed, čak i onda kad se prepreke čine nepremostivima.

Naša ljudska zajednica nosi, u svom sjećanju i na svome tijelu, ožiljke niza sve razornijih ratova i sukoba koji ne prestaju pogađati osobito najsiromašnije i najranjivije. Čak se i cijelim narodima teško osloboditi lanaca iskorištavanja i korupcije koji potiču mržnje i nasilja. I dan-danas se velikom broju muškaraca i žena, mladih i starih, niječu dostojanstvo, tjelesni integritet, sloboda, uključujući vjersku slobodu, zajednička solidarnost i nada u budućnost. Mnogo je nevinih žrtava izloženo bolnom ponižavanju i isključivanju, tuzi i nepravdi, ako ne čak i traumama uslijed sustavnog nasrtanja na njihov narod i njihove najdraže.

Strašne kušnje unutarnjih i međunarodnih sukoba, često pogoršane bezobzirnim nasiljima, ostavljaju ožiljke na tijelu i duši čovječanstva koji teško i sporo zacjeljuju. Svaki se rat zapravo pokazuje bratoubojstvom koje uništava sâm naum bratstva upisan u poziv ljudske obitelji.

Rat, kao što znamo, često počinje s netrpeljivošću zbog različitosti drugoga što rađa želju za posjedovanjem i htijenje za prevlašću nad drugima. Rađa se u čovjekovu srcu iz sebičnosti i oholosti, iz mržnje koja vodi razaranju, stvaranju isključivo negativne slike o drugome, njegovu isključivanju i uništenju. Rat potiču izobličene odnosâ, hegemonске ambicije, zloupotrebe moći, strah od drugoga i različitostí koje se promatra kao prepreku. Rat, u isti mah, sve to potiče i jača.

Kao što sam primijetio tijekom svog nedavnog apostolskog putovanja u Japan, paradoksalno je da »naš svijet živi izopačenu dihotomiju: želi se braniti i jamčiti stabilnost i mir na temelju lažne sigurnosti podupirane mentalitetom straha i nepovjerenja, što završava trovanjem odnosa među narodima i sprječavanjem svakog mogućeg dijaloga. Mir i stabilnost u svijetu nespojivi su sa svakim pokušajem da se gradi na strahu od međusobnog uništenja ili prijetnji potpunog uništenja. Mogući su samo na temelju globalne etike solidarnosti i suradnje u službi budućnosti oblikovane međusobnom ovisnošću i suodgovornošću u čitavoj ljudskoj obitelji, onoj današnjoj i onoj sutrašnjoj«. [2]

Svaka prijetnja jača nepovjerenje i zaokupljenost vlastitim stanjem. Nepovjerenje i strah dodatno oslabljuju odnose i povećavaju rizik od nasilja, stvarajući začarani krug koji nikad neće moći dovesti do mirnih odnosa. Čak i nuklearno odvrtačenje može stvoriti tek lažnu sigurnost.

Zato ne možemo težiti tome da održavamo stabilnost u svijetu kroz strah od uništenja, u veoma nestabilnoj ravnoteži koja visi na rubu nuklearnog ponora i koja je zatvorena iza zidova ravnodušnosti, gdje se donose društvene i ekonomske odluke koje utiru put tragičnim situacijama u kojima se ljudska bića pa i sam stvoreni svijet odbacuje, umjesto da jedni druge čuvamo. [3] Kako, dakle, graditi put mira i uzajamnog poštivanja? Kako stati na kraj opakoj logici prijetnje i straha? Kako nadići dinamiku nepovjerenja koja danas prevladava?

Trebamo težiti istinskome bratstvu koje se temelji na našem zajedničkom porijeklu od Boga i koje se ostvaruje u dijalogu i međusobnom povjerenju. Želja za mirom duboko je upisana u ljudskome srcu i ne smijemo se miriti s ničim manjim od toga.

2. *Mir – put slušanja zasnovan na sjećanju, solidarnosti i bratstvu*

Hibakusha, oni koji su preživjeli atomsko bombardiranje u Hirošimi i Nagasakiju, ubrajaju se među one koji danas održavaju živim plamen kolektivne svijesti svjedočeći nadolazećim naraštajima o užasu onoga što se dogodilo u kolovozu 1945. i neizrecivim patnjama koje su uslijedile sve do dana današnjega. Njihovo svjedočanstvo budi i čuva na taj način sjećanje na žrtve, tako da ljudska svijest uzmogne nadjačati svaku želju za dominacijom i uništenjem. »Ne možemo dopustiti sadašnjim i budućim generacijama da izgube sjećanje na ono što se ovdje dogodilo. To je sjećanje jamstvo i poticaj za izgrađivanje budućnosti u kojoj će biti više pravde i bratstva.« [4]

Poput njih, mnogi ljudi diljem svijeta rade na tome da buduće generacije sačuvaju sjećanje na prošle događaje ne samo zato da se iste greške ne bi ponavljalo, a lažne varljive obrasce iz prošlosti ponovno ljudima nudilo, nego također zato da sjećanje, kao plod iskustva, služi kao osnova i nadahnuće za sadašnje i buduće odluke kojima se promiče mir.

Štoviše, sjećanje je horizont nade. Mnogo puta, u tami ratova i sukoba, sjećanje i na malu primljenu gestu solidarnosti može poslužiti kao nadahnuće za hrabre, štoviše herojske odluke, može osloboditi nove energije i ponovno upaliti plamen nove nade u pojedincima i zajednicama.

Utirati i hoditi putom mira predstavlja utoliko složeniji izazov jer su interesi u odnosima među ljudima, zajednicama i narodima brojni i kontradiktorni. Potrebno je prije svega apelirati na moralnu svijest i osobnu i političku volju. Mir izvire iz dubine ljudskog srca i političku volju treba uvijek iznova jačati, tako da se otpočnu novi procesi za pomirenje i ujedinjavanje pojedinaca i zajednica.

Svijetu nisu potrebne prazne riječi, nego uvjereni svjedoci, mirotvorci otvoreni za dijalog koji zaziru od isključivosti ili manipulacijâ. Naime, ne može se doista prispjeti miru bez uvjerenog dijaloga muškaraca i žena koji traže istinu onkraj ideologija i različitih mišljenja. Mir »valja stalno izgrađivati« [5], to je hod koji poduzimamo zajedničkim snagama u stalnom traženju općeg dobra i uz predano zalaganje da održimo zadanu riječ i poštujemo pravo. Uzajamno slušanje može dovesti do toga da poraste međusobno poznavanje i poštivanje, sve dotle da u neprijatelju vidimo lice brata ili sestre.

Proces mira stoga zahtijeva trajnu predanost. To je strpljivi rad na traženju istine i pravde, kojim se odaje počast žrtvama i koji otvara put, korak po korak, zajedničkoj nadi jačoj od želje za osvetom. U pravnoj državi demokracija može biti značajna paradigma ovog procesa, pod uvjetom da je utemeljena na pravdi i predanom zalaganju oko zaštite prava svakog pojedinca, posebno onoga koji je slab ili marginaliziran, u stalnom traganju za istinom. [6] To je društvena konstrukcija i nešto što se gradi kontinuirano gdje svaki pojedinac daje odgovorno svoj doprinos na svim razinama lokalne, nacionalne i globalne zajednice. Kao što je isticao sveti Pavao VI.: »Dvojaka težnja prema jednakosti i prema učešću usmjerena je ka promicanju demokratskog tipa društva [...]. Ovo predmnijeva važnost odgoja za udruženi život i kojem će, osim obaviještenosti o pravima svakog od nas, biti osvijetljena i nužna protuteža tim pravima: priznavanje vlastitih dužnosti prema drugima. Značaj i vršenje dužnosti zavisi od vladanja sobom, zatim od prihvaćanja odgovornosti i granica u služenju slobodi pojedinca ili skupine« [7].

Nasuprot tome, podjela među članovima društva, povećanje društvenih nejednakosti i odbijanje korištenja sredstava kojima će se osigurati cjeloviti ljudski razvoj ugrožavaju težnju općem dobru. Međutim, strpljivi rad koji se temelje na snazi riječi i istine može kod ljudi ponovno probuditi sposobnost za suosjećanje i kreativnu solidarnost.

U našem kršćanskom iskustvu neprestano se spominjemo Krista koji je dao svoj život da nas pomiri s Bogom (usp. *Rim* 5, 6-11). Crkva u punini sudjeluje u traženju pravednog društvenog poretke. Ona nastavlja

služiti općem dobru i jačati nadu mira prenošenjem kršćanskih vrijednosti i moralnog učenja te svojim društvenim i odgojno-obrazovnim djelima.

3. Mir – put pomirenja u bratskom zajedništvu

Biblija, na osobit način po riječima prorokâ, podsjeća savjesti i narode na Božji savez s ljudski rod. Riječ je o tome da se odustane od želje za dominacijom nad drugima i da naučimo gledati jedni druge kao osobe, kao djecu Božju, kao braću. Drugoga se nikada ne smije ograničiti na ono što bi mogao reći ili učiniti nego ga treba promatrati kroz prizmu obećanja koje nosi u sebi. Samo ako se odabere put poštivanja moguće je razbiti spiralu osvete i krenuti putom nade.

Misao vodilja u tome nam je evanđeoski odlomak koji donosi sljedeći razgovor između Petra i Isusa: »Tada pristupi k njemu Petar i reče: “Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta?” Kaže mu Isus: “Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam”« (Mt 18, 21-22). Taj put pomirenja poziva nas da u dubini srca pronađemo snagu oprostjenja i sposobnost da jedni u drugima prepoznamo braću i sestre. Naučiti živjeti u opraštanju povećava našu sposobnost da postanemo žene i muškarci mira.

Ono što je istinito za mir u društvenoj vrijedi i za političku i ekonomsku sferu, jer pitanje mira prožima sve dimenzije života zajednice: nikad neće biti istinskoga mira ako ne budemo u stanju graditi pravedniji ekonomski sustav. Kao što je Benedikt XVI., prije deset godina, napisao u enciklici *Caritas in veritate*: »Želimo li pobijediti nerazvijenost, potrebno je je nastojati ne samo oko poboljšanja transakcija koje se zasnivaju na razmjeni te učvršćivanja javnih struktura čija je zadaća pružati pomoć nego osobito oko sve većeg, štoviše globalnog otvaranja onim oblicima ekonomske djelatnosti koji su obilježeni znatnim udjelom besplatnosti i zajedništva« (br. 39).

4. Mir – put ekološkog obraćenja

»Ako je pogrešno shvaćanje vlastitih načela kojiput dovelo do toga da smo opravdavali loše postupanje s prirodom, čovjekovo okrutno vladanje nad stvorenim svijetom ili ratove, nepravde i nasilja, kao vjernici trebamo priznati da na taj način nismo bili vjerni blagu mudrosti koje smo bili dužni štiti i čuvati« [8].

Suočeni s posljedicama našeg neprijateljstva prema drugima, našeg nepoštivanja zajedničkog doma i nasilnog iskorištavanja prirodnih dobara – koje se promatra isključivo kao korisna sredstva za ostvarivanje neposredne zarade, bez poštivanja lokalnih zajednica, zajedničkog dobra i same prirode – potrebno nam je ekološko obraćenje.

Nedavna Sinoda o Amazoniji potiče nas uputiti poziv za obnovu mirnog odnosa između zajednica i zemlje, između sadašnjosti i prošlosti, između iskustva i nada.

Ovaj put pomirenja također zahtijeva oslušivanje i kontemplaciju svijeta koji nam je Bog dao kao dar da od njega učinimo naš zajednički dom. Naime, prirodna dobra, mnogobrojni oblici života i sama Zemlja povjereni su nam »da ih obrađujemo i čuvamo« (usp. *Post* 2, 15) također za buduće naraštaje, odgovornim i aktivnim sudjelovanjem svijetu. Moramo, k tome, promijeniti svoja uvjerenja i poglede i postati otvoreniji za susret s drugima i prihvaćanje dara stvaranja, koji odražava ljepotu i mudrost svojega Stvoritelja.

To je, na osobit način, izvor dubljih motivacija i novog načina da prebivamo u našem zajedničkom domu, da živimo rame uz rame jedni s drugima sa svojim različitostima, da poštujemo i slavimo život koji smo primili i dijelimo s drugima, da se pobrinemo oko stvaranja životnih uvjeta i modela društva koji potpomažu trajnost života i razvoj općeg dobra čitave ljudske obitelji.

Ekološko obraćenje na koje pozivamo vodi nas do toga da na nov način gledamo na život, promatrajući darežljivost Stvoritelja koji nam je darovao Zemlju i koji nas poziva na radosnu umjerenost u zajedničkom dijeljenju svega. To obraćenje treba shvatiti na cjeloviti način, kao promjenu odnosâ prema sestrama i braći, prema drugim živim bićima, prema stvorovima u svoj njihovoj bogatoj raznolikosti i prema Stvoritelju koji je izvor i početak svekolikog života. Za kršćanina ono zahtijeva da »plodovi njihova susreta s Isusom Kristom izadu na vidjelo u njihovim odnosima sa svijetom koji ih okružuje«. [9]

5. Dobivaš onoliko koliko se nadaš [10]

Put pomirenja iziskuje strpljivost i povjerenje. Mir se ne može postići ako mu se ne nadamo.

U prvom redu, to znači vjerovati u mogućnost mira, vjerovati da drugi, baš kao i mi, trebaju mir. U tome se možemo nadahnjivati ljubavlju koju Bog ima prema svakome od nas, ljubavlju koja je oslobađajuća, bezgranična, besplatna i neumorna.

Strah je često izvor sukoba. Stoga je važno nadići svoje ljudske strahove i prepoznati da smo potrebna djeca pred Onim koji nas ljubi i očekuje, kao otac rasipnog sina (usp. *Lk* 15, 11-24). Kultura bratskog susreta slama kulturu prijatni. Ona svaki susret pretvara u mogućnost i dar Božje velikodušne ljubavi. Vodi nas onkraj granica naših uskih obzora i stalno nas potiče na život u duhu sveopćega bratstva, kao djeca jednog nebeskog Oca.

Za Kristove sljedbenike taj je put također poduprt sakramentom pomirenja, koji je Gospodin dao za oprostjenje grijeha krštenikâ. Taj sakrament Crkve, koji obnavlja pojedince i zajednice, poziva uprijeti svoju pogled u Isusa, koji je »uspostavivši mir krvlju križa njegova izmiri(o) sa sobom sve, bilo na zemlji, bilo na nebesima« (*Kol* 1, 20) i traži od nas da u mislima, riječima i djelima odbacimo svako nasilje bilo prema bližnjima, bilo prema stvorenom svijetu.

Milost Boga Oca daruje se kao bezuvjetna ljubav. Dobivši njegov oprost u Kristu, možemo krenuti na put da ga ponudimo muškarcima i ženama našeg vremena. Iz dana u dan, Duh Sveti sugerira nam stavove i riječi kako bismo postali graditelji pravde i mira.

Neka nas Bog mira blagoslovi i pritekne nam u pomoć.

Neka nas Marija, Majka Kneza mira i Majka svih naroda na zemlji, prati i bude nam potpora na svakom koraku našeg puta pomirenja.

I neka svaka osoba, dolaskom na ovaj svijet, uzmogne upoznati život mira i u potpunosti razvijati obećanje života i ljubavi koje nosi u sebi.

Iz Vatikana, 8. prosinca 2019.

Franjo

---

[1] Benedikt XVI., Enc. *Spe salvi* (30. studenoga 2007.), 1.

[2] *Govor o nuklearnom oružju*, Nagasaki, Park "Atomic Bomb Hypocenter", 24. studenoga 2019.

[3] Usp. *Homilija u Lampedusi*, 8. srpnja 2013.

[4] *Govor o miru*, Hiroshima, Memorijal mira, 24. studenoga 2019.

[5] Drugi vat. konc., Past. konst. *Gaudium et spes*, 78.

[6] Usp. Benedikt XVI., *Obraćanje vođama udruga talijanskih kršćanskih radnika (Discorso ai dirigenti delle Associazioni Cristiane Lavoratori Italiani)*, 27. siječnja 2006.

[7] Apost. pismo *Octogesima adveniens* (14. svibnja 1971.), 24.

[8] Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 200.

[9] *Ibid.*, 217.

[10] Usp. Sv. Ivan od Križa, *Tamna noć*, II, 21, 8.

Poruka pape Franje za V. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenome svijetu

IZABERIMO, DAKLE, ŽIVOT!

»I vidje Bog da je to dobro« (*Post* 1,25). Božji pogled, na početku Biblije, ljupko počiva na njegovu stvaranju. Od zemlje pogodne za život do voda što život daju, od stabala koja donose plod do životinja koje dijele naš zajednički dom, sve je milo u očima Boga, koji nudi stvoreni svijet muškarcima i ženama kao dragocjeni dar koji treba čuvati.

Tragično je da je ljudski odgovor na ovaj dar obilježen grijehom, zatvaranjem u vlastitu autonomiju i pohlepnom željom za posjedovanjem i iskorištavanjem. Egoizmi i interesi pretvorili su stvoreni svijet, to mjesto susreta i zajedništva, u pozornicu suparništava i sukoba. Na taj je način ugrožen i sam okoliš, ono *dobro* u Božjim očima postalo je u čovjekovim rukama *stvar koju treba iskoristiti*. Srozavanje okoliša se povećalo posljednjih desetljeća: stalno onečišćavanje, neprestana upotreba fosilnih goriva, intenzivno iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta i iskrčivanje šuma uzrokuju porast globalnih temperatura iznad sigurnih razina. Porast intenziteta i učestalosti ekstremnih vremenskih pojava i desertifikacija (opustinjavanje) zadaju silne teškoće najranjivijima među nama. Otapanje ledenjaka, nestašica vode, zanemarivanje bazena pitke vode i znatna prisutnost plastike i mikroplastike u oceanima podjednako su zabrinjavajući i svjedoče o hitnoj potrebi intervencija koje se više ne mogu odgađati. Izazvali smo klimatsko izvanredno stanje koje ozbiljno ugrožava prirodu i sam život, uključujući i naš vlastiti.

U suštini smo zaboravili tko smo: stvorenja stvorena na sliku Božju (usp. *Post* 1, 27) i pozvana stanovati kao braća i sestre u zajedničkom domu. Stvoreni smo ne zato da budemo individue koje samovoljno gospodare, nego zato da budemo u središtu *mreže života* koju čine milijuni vrsta koje nam je s ljubavlju pridružio naš Stvoritelj. Kucnuo je čas da ponovno otkrijemo svoj poziv djece Božje, uzajamnog bratstva i čuvara stvaranja. Kucnuo je čas da se pokajemo, da se obratimo i vratimo korijenima: ljubljena smo stvorenja Božja, koji nas svojom dobrotom poziva da ljubimo život i živimo ga u zajedništvu s ostalim stvorovima.

Stoga upućujem snažni poziv vjernicima da se posvete molitvi u ovome vremenu koje se, kao rezultat korisne ekumenske inicijative, slavi kao *Vrijeme stvaranja*. To je vrijeme intenzivnije molitve i djelovanja na dobrobit našeg zajedničkog doma koje započinje danas, 1. rujna, Svjetskim danom molitve za skrb o stvorenome svijetu, a završava 4. listopada, kada se spominjemo svetog Franje Asiškog. To je prilika da se osjetimo još više povezanim s našom braćom i sestrama različitih kršćanskih konfesija. Tu mislim posebno na pravoslavne vjernike, koji ovaj Dan slave već trideset godina. U ovoj ekološkoj krizi koja pogađa sve trebamo oćutjeti duboku povezanost s muškarcima i ženama dobre volje. Pozvani smo zajedno promicati čuvanje *mrežu života* čiji smo dio.

To je *vrijeme u kojem se trebamo ponovno naučiti moliti* unajni u prirodu, koja nas spontano navodi na to da uzdižemo hvalu Bogu Stvoritelju. Sveti Bonaventura, poeta franjevačke mudrosti, rekao je da je stvoreni svijet prva »knjiga« koju Bog otvara pred našim očima, tako da, diveći se njegovom redu, njegovoj raznolikosti i ljepoti, budemo dovedeni do toga da ljubimo i hvalimo Stvoritelja (usp. *Breviloquium*, II, 5, 11). U ovoj knjizi svako stvorenje postaje za nas »Božja riječ« (usp. *Commentarius in librum Ecclesiastes*, I,2). U tišini i molitvi možemo slušati simfoniju stvorenoga svijeta koja nas poziva izaći iz naših autoreferencijalnih zatvorenosti kako bismo ponovno iskusili zagrljaj Očeve nježnosti i radost dijeljenja darova koje smo primili. U tome smislu možemo reći da je stvoreni svijet, ta *mreža života*, mjesto susreta s Gospodinom i jednih s drugima, to je »Božja društvena mreža« (*Audijencija za vodiče i izviđače iz Europe*, 3. kolovoza 2019.). Taj

nas stvoreni svijet nadahnjuje na to da uzdignemo kozmičku hvalu Stvoritelju kao što nas uči Sveto pismo: »Sve raslinstvo na zemlji, blagoslivljaj Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka!« (Dan 3, 76).

To je vrijeme za razmišljanje o našim stilovima života i o tome kako su naše svakodnevne odluke o hrani, potrošnji, prijevozu, upotrebi vode, energije i mnogim drugim materijalnim dobrima često nepromišljene i štetne. Previše nas se ponaša prema stvorenome svijetu kao bezobzirni gospodari. Odlučimo se za promjenu, odlučimo usvojiti jednostavnije i smjernije načine života! Kucnuo je čas da napustimo ovisnost o fosilnim gorivima i brzo i odlučno okrenemo se oblicima čiste energije i održive i kružne ekonomije. I ne zaboravimo slušati domorodačke narode čija nas vjekovna mudrost može naučiti kako živjeti u boljem odnosu s okolišem.

To je vrijeme za poduzimanje proročkih djela. Mnogi mladi diljem svijeta dižu svoj glas i pozivaju na hrabre odluke. Osjećaju se razočaranima zbog previše neostvarenih obećanja, preuzetih obveza a zatim zanemarenih zbog sebičnih interesa ili koristi. Mladi nas podsjećaju da Zemlja nije dobro s kojim se treba rasipno ophoditi, nego baština koju treba predati, da nada u budućnost nije tek lijepi osjećaj, nego zadatak koji zahtijeva konkretna djelovanja ovdje i sada. Dugujemo im stvarne odgovore, a ne prazne riječi; djela a ne opsjene.

Naše molitve i apeli upućeni su prije svega na podizanje svijesti kod onih koji su odgovorni na političkom i društvenom polju. Mislim posebno na vlade koje će se u narednim mjesecima sastati kako bi obnovile odlučne obveze za usmjeravanje planeta prema životu, a ne ususret smrti. U misli nam dolaze riječi koje je Mojsije svečano uputio narodu kao neku vrstu duhovne oporuke na pragu Obećane zemlje: »Život, dakle, biraj... da živiš ti i tvoje potomstvo« (Pnz 30, 19-20) Te proročke riječi možemo primijeniti na sebe i na situaciju na Zemlji. Izaberimo, dakle, život! Recimo »ne« potrošačkoj pohlepi i težnjama svemoći, jer to su putovi smrti. Otpočnimo dalekovidne procese koji uključuju odgovorna odricanja danas kako bi se zajamčilo perspektivu života za sutra. Ne podliježimo izopačenim logikama lake zarade, nego mislimo na budućnost svijetu!

U tome smislu ima poseban značaj predstojeći samit Ujedinjenih naroda o klimatskim djelovanjima (United Nations Climate Action Summit). Na njemu će vlade imati zadatak pokazati političku volju da poduzmu drastične mjere kako bi se što prije neto emisiju stakleničkih plinova svelo na ništicu i obuzdalo porast prosječne globalne temperature na 1,5°C u odnosu na razine iz predindustrijskog doba, u skladu sa ciljevima Pariškog sporazuma. K tome, u listopadu ove godine Amazonija, čija je cjelovitost ozbiljno ugrožena, bit će u središtu posebne skupštine Biskupske sinode. Iskoristimo te prilike da odgovorimo na vapaj siromašnih i Zemlje!

Svaki kršćanski vjernik, svaki član ljudske obitelji, može pridonijeti tome da istka tanku, ali jedinstvenu i nužnu, nît mreže života koja obuhvaća sve. Osjetimo se potaknutima da uz molitvu i predanost preuzmemo svoj dio odgovornosti za skrb o stvorenome svijetu. Neka nam Bog, »ljubitelj života« (Mudr 11, 26), dadne hrabrosti činiti dobro ne čekajući da netko drugi započne, ne čekajući da bude prekasno.

Iz Vatikana, 1. rujna 2019. godine.

FRANJO

ZAVRŠNA PORUKA S PLENARNE SKUPŠTINE CCEE-A U SANTIAGO DE COMPOSTELI

3.- 6. listopada 2019.

„EUROPO, JE LI VRIJEME ZA BUĐENJE? ZNAKOVI NADE“

S groba apostola Jakova, odredišta mnogih hodočasnika iz svih krajeva našeg kontinenta, i mi, biskupi Vijeća europskih biskupskih konferencija, obnavljamo svoju ispovijest vjere na zasadama apostolâ.

Ovih nam je dana radost obuzimala srce dok smo promatrali tolike mlade – i ne samo mlade – kako dolaze u Santiago i upućuju se do *Trijema slave*.

Svjesni svojih ograničenja i brojnih slabosti koje nanose patnju cijeloj Crkvi, i mi smo ušli u Katedralu da, u obredu zagrljaja, položimo naše nevolje i prošnje na ramena Apostola, da zatražimo oprostjenje za naše pogreške i obvezemo se s nadom i pouzdanjem na predano zalaganje za budućnost.

Došli smo u Santiago de Compostelu, grad na krajnjem zapadu Europe, gdje se – kao što nas podsjeća papa Franjo, kojemu se zahvaljujemo na brižnoj skrbi kojom nam neumorno pokazuje putove kojima nam je kročiti i za poruku koju nam je uputio – „susreću središte i periferija. Stoga je to vrlo simbolično mjesto za ponovno otkrivanje velikog bogatstva Europe ujedinjene u svojoj vjerskoj i kulturnoj tradiciji.“

Okupljeni kako bismo razmišljali na temu „Europa, je li vrijeme za buđenje? Znakovi nade“, postali smo svjesniji prilika u kojima žive naše zemlje i različitih proturječnosti koje u njima postoje:

- želja za Bogom, ali istovremeno i krhkost kršćanskog života;
- želja za životom utemeljenim na evanđelju, ali istodobno crkvena i ljudska slabost;
- želja za svetošću, ali istodobno slabo svjedočenje života;
- želja za općim ljudskim pravima i istodobno gubitak poštivanja ljudskog dostojanstva;
- želja za skladom u društvu i sa stvorenim svijetom ali također gubitak svakog osjećaja za objektivnu istinu;
- želja za trajnom srećom, ali i gubitak zajedničkog osjećaja za cilj na koji je čovječanstvo pozvano;
- želja za unutarnjim mirom i dosljednošću izražena u duhovnom traženju, ali i poricanje toga traženja u mnogim javnim diskursima.

Govorili smo o egzistencijalnim pitanjima koje se gnijezde u dubini ljudskoga srca i koja ne nestaju nikad, pa ni onda kad su zatamnjena materijalnim postignućima. Svaki čovjek, naime, gaji skrivenu želju da upozna nekoga tko će pomoći njegovoj savjesti da se probudi, da ponovno probudi odlučujuća pitanja o životu, budućnosti nakon smrti, zlu koje ranjava čovjeka, zlima koja razaraju život i sav stvoreni svijet.

Zato kao jutarnja straža, budni i spremni pokazati novi dan, Europi u nevolji želimo dati poruku nade i snažno poručiti: Probudi se, Europo!

U različitim povijestima i tradicijama, u starim i novim izazovima, postoje elementi nade: među njima su sveti i mučenici naših zemalja, te goruće baklje koje potiču sadašnjost i najavljuju budućnost. Oni blistaju poput zvijezda na nebu.

Ponovno otkrij svoje korijene, Europo! Promatraj mnogobrojne primjere ove ispunjene nade, počevši od naših svetih zaštitnika: Benedikta Nursijskog, Ćirila i Metoda, Brigite Švedske, Katarine Sienske, Terezije Benedikte od Križa. Oni su znakovi Europe ujedinjene u različitosti.

Ponovno otkrij svjedočanstvo velikih europskih ličnosti koje su bliže nama, poput majke Giuseppine Vannini, Margarite Bays, kardinala Johna Henryja Newmana – koje će Crkva u nedjelju 13. listopada proglasiti svetima – i bezbroj primjera svetosti prisutnih na putovima našega doba i s kojim se često susrećemo u svakodnevnom životu.

Raduj se Europo dobroti svoga naroda, tolikih skrivenih svetaca koji svaki dan u tišini doprinose izgradnji pravednijeg i humanijeg građanskog društva! Pogledaj mnoge obitelji, jedine koje su sposobne iznjedrili budućnost. Prepoznaj sa zahvalnošću njihovu vjeru u Boga i njihov primjer.

Pusti da oblikuju ovaj naš ljubljani kontinent i, kako nas podsjeća papa Franjo, neka rade „za novi europski humanizam, koji je sposoban za dijalog, integraciju i rađanje i istodobno prepoznati vrijednost onoga što je najdraže tradiciji kontinenta: obrana ljudskog života i dostojanstva, promicanje obitelji i poštivanje temeljnih prava osobe. Tim predanim zalaganjem Europa će moći rasti kao obitelj naroda, zemlja mira i nade“.

Vjerujemo da je pravi odgovor na sva pitanja o smislu Isus Krist, lice Očevo. Naviještamo svoju vjeru u Njegovu osobu, jedinog Spasitelja čovječanstva i svijeta. Samo u Njemu – Kruhu koji se lomi za nas – naša pitanja pronalaze odgovor, jer jedino je On puna objava Božjeg otajstva i odgovor čovječanstva na to otajstvo Ljubavi i Milosrđa. Onoga koji ga prihvaća čini raspoloživim za slušanje, ljubav i blizinu s drugima i stavljati se, u Kristovo ime, u službu čovjeku, posebno onoga koji je u potrebi, nudeći mu Kristov dar i potrebnu pomoć s onom ljubavlju koja nas „potiče uzajamno se prepoznati kao djece jednoga Oca“

(Papa Franjo, *Poruka sudionicima
Plenarnog zasjedanja*).

IKA

APOSTOLSKO PISMO U OBLIKU MOTU PROPRIA SVETOGA OCA FRANJE

APERUIT ILLIS kojim se ustanovljuje

NEDJELJA BOŽJE RIJEČI

1. »Tada im otvori pamet da razumiju Pisma« (Lk 24, 45). To je bio jedan od posljednjih čina uskrsloga Gospodina prije njegova uzašašća. Ukazao se okupljenim učenicima, s njima je lomio kruh i otvorio im pamet da razumiju sveta Pisma. Tim razočaranim i prestrašenim ljudima objavljuje smisao pashalnoga otajstva, odnosno da je, prema vječnom Očevu naumu, Isus morao podnijeti muku i uskrsnuti od mrtvih da donese obraćenje i oprostjenje grijeha (usp. Lk 24, 26.46-47). Obećava zatim Duha Svetoga koji će im dati snage da budu svjedoci toga Otajstva spasenja (usp. Lk 24, 49).

Odnos između Uskrsloga Gospodina, zajednice vjernikâ i Svetoga pisma je od krajnje važnosti za naš identitet kao kršćana. Bez Gospodina koji nam otvara pamet nemoguće je duboko razumjeti Sveto pismo. No vrijedi i suprotno: bez Svetoga pisma događaji Isusova poslanja i njegove Crkve na ovome svijetu ostaju nerazumljivi. Sveti Jeronim je s pravom napisao: »Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista« (*In Is.*, Proslav: PL 24,17).

2. Na završetku Izvanrednog jubileja milosrđa zatražio sam da se razmisli o tome da jedna »nedjelja... bude u cijelosti posvećena Božjoj riječi, kako bi se shvatilo neiscrpno bogatstvo sadržano u tom stalnom dijalogu između Gospodina i njegova naroda« (Apost. pismo *Misericordia et misera*, 7). Posvetiti jednu nedjelju liturgijske godine Božjoj riječi može omogućiti Crkvi da iznova doživi kako uskrsli Gospodin otvara i za nas riznicu svoje riječi da uzmognemo biti u svijetu navjestitelji toga nepresušnog bogatstvo. U vezi s tim vraćaju nam se u misli učenja svetog Efrema: »Tko je uopće kadar razumjeti, Gospodine, sve bogatstvo samo jedne od tvojih riječi? Mnogo je više onoga što nam promiče od onoga što možemo razumjeti. Mi smo poput žednih ljudi koji taže žed na nekom studencu. Tvoja riječ pruža toliko različitih aspekata, jednako kao što su brojna motrišta onih koji je proučavaju. Gospodin je obojio svoju riječ raznolikim ljepotama, tako da oni koji je proučavaju mogu kontemplirati ono što im je draže. On je u svojoj riječi sakrio sva blaga tako da svatko od nas može naći bogatstvo u onome što kontemplira« (Komentari na *Diatessaron*, 1, 18).

Ovim Pismom želim odgovoriti na mnoge zamolbe koje su mi pristigle od Božjeg naroda da se u čitavoj Crkvi u jedinstvu nakanâ slavi *Nedjelja Božje riječi*. Već je postalo uvriježeno da kršćanska zajednica odvaja trenutke za razmišljanje o važnosti koju Božja riječ zauzima u svakodnevnome životu. U raznim mjesnim Crkvama poduzete su brojne inicijative kako bi Sveto pismo postalo sve dostupnije vjernicima,

tako da u njima poraste zahvalnost za tako velik dar te se predano trude živjeti ga u svakodnevici i dosljedno ga i odgovorno svjedočiti.

Drugi vatikanski sabor je dogmatskom konstitucijom *Dei Verbum* dao veliki poticaj za ponovno otkrivanje riječi Božje i taj tekst zaslužuje da se stalno nad njim razmišlja i da ga se živi. U toj je konstituciji jasno izložena narav Svetoga pisma, njegovo prenošenje s naraštaja na naraštaj (Drugo poglavlje), njegovo božansko nadahnuće (Treće poglavlje) koje obuhvaća Stari i Novi zavjet (Četvrto i Peto poglavlje) i njegova važnost za život Crkve (Šesto poglavlje). Ne bi li unaprijedio to učenje Benedikt XVI. je 2008. godine sazvao sinodu na temu "Riječ Božja u životu i poslanju Crkve" nakon koje je napisao apostolsku pobudnicu *Verbum Domini* koja je prijeko potrebna pouka za naše zajednice[1]. U dokumentu se posebno produbljuje performativnu narav Božje riječi, osobito u bogoslužju u kojem dolazi do izražaja njezin izrazito sakramentalni značaj.[2]

Dobro je stoga da u životu našega naroda nikada ne nestane tog odlučnog odnosa sa živom riječi koju se Gospodin nikada ne umara upućivati svojoj Zaručnici, kako bi ona mogla rasti u ljubavi i svjedočenju vjere.

3. Određujem stoga da III. nedjelja kroz godinu bude posvećena slavljenju, razmišljanju i širenju Božje riječi. *Nedjelji Božje riječi* pripast će tako pravo mjesto u razdoblju u godini u kojem smo pozvani na jačanje vezâ sa Židovima te na molitvu za jedinstvo kršćana. Nije riječ o pukoj vremenskoj podudarnosti: slavljenje *Nedjelje Božje riječi* očituje ekumensku vrijednost zato što onima koji slušaju Sveto pismo pokazuje put kojim valja ići kako bi se prispjelo istinskom i čvrstom jedinstvu.

Zajednice će iznaći način da tu *Nedjelju* proslave kao svečani dan. Bit će, međutim, važno da se na euharistijskom slavlju Sveto pismo postavi na vidljivo mjesto, kako bi se pred pukom očitovalo normativnu vrijednost koju posjeduje Božja riječ. Bit će posebno prikladno na tu nedjelju jasno istaknuti značaj navještaja Gospodnje riječi, a u homiliji naglasiti čast koju smo joj dužni iskazivati. Biskupi mogu te nedjelje predsjedati slavljem uvođenja u službu lektorata ili povjeravanja slične službe, kako bi se dozvalo u svijest važnost navještanja Božje riječi u liturgiji. Bitno je, naime, da se učini sve kako bi se neke vjernike pripremi da budu istinski navjestitelji riječi uz odgovarajuću pripremu, što se već uvriježilo kod akolitata ili uvođenja u službu izvanrednih djelatelja svete pričesti. Jednako tako, župnici će moći pronaći načine da Bibliju, ili neku od biblijskih knjiga, razdijele čitavom vjerničkom zboru, kako bi se time jasno pokazalo koliko je važno nastaviti u svakodnevnom životu čitati Sveto pismo, temeljito ga proučavati i moliti uz njega, s posebnim referiranjem na *lectio divina*.

4. Povratak Izraelskog naroda u domovinu nakon babilonskog izgnanstva obilježeno je, i to je vrlo znakovito, javnim čitanjem knjige Zakona. Biblija nam u Knjizi Nehemijinoj daje dirljivi opis toga trenutka. Narod se okupio u Jeruzalemu na trgu pred Vodenim vratima da sluša Zakon. Taj je narod bio rasut prilikom protjerivanja sa svoje zemlje, ali sada se okupio »kao jedan čovjek« oko Svetoga pisma (*Neh* 8, 1). Narod je »pozorno slušao« dok se sveta knjiga čitala (*Neh* 8, 3), znajući da će u tim riječima otkriti smisao svog proživljenog iskustva. Reakcija na navještaj tih riječi bila je ganutost i plač: »I [leviti] čitahu iz knjige Božjeg zakona po odlomcima i razlagahu smisao da narod može razumjeti što se čita. Potom namjesnik Nehemija, i svećenik i književnik Ezra, i leviti koji poučavahu narod rekoše svemu narodu: "Ovo je dan posvećen Jahvi, Bogu vašemu! Ne tugujte, ne plačite!" [...] "Ne žalostite se: radost Jahvina vaša je jakost"« (*Neh* 8, 8-10).

U tim je riječima sadržano veliko učenje. Biblija ne može biti samo baština nekih, a još manje zbirka knjiga za nekolicinu povlaštenih. Često se javljaju tendencije u kojima se pokušava monopolizirati i ograničavati sveti tekst na neke krugove ili odabrane skupina. Toga ne smije biti. Biblija je knjiga naroda Gospodnjeg koji u njezinu slušanju prelazi s raspršenosti i podjele na jedinstvo. Riječ Božja ujedinjuje vjernike i čini ih jednim narodom.

5. U tome jedinstvu, koje je plod slušanja, pastiri u prvom redu imaju veliku odgovornost tumačenja i omogućavanja svima da shvate Sveto pismo. Budući da je to knjiga naroda, oni koji su pozvani biti služitelji riječi moraju osjetiti snažnu potrebu da je učine dostupnom svojoj zajednici.

Nadasve homilija ima sasvim posebnu ulogu, jer posjeduje »gotovo sakramentalan karakter« (*Evangelii gaudium*, 142). Pomaganje ljudima dublje proniknuti u Božju riječ jednostavnim i jezikom prilagođenim slušateljima omogućuje svećeniku da im pomogne otkriti također »ljepotu slikâ koje je Gospodin koristio da ljude potakne da čine dobro« (*ibid.*). Ovo je pastoralna prilika koju se ne smije propustiti!

Za mnoge je naše vjernike to jedina prigoda koja im se pruža da vide ljepotu Božje riječi, i to s obzirom na njihov svakodnevni život. Potrebno je, dakle, posvetiti dovoljno vremena pripremi homilije. Tumačenje svetih čitanja ne može se improvizirati. Od nas se propovjednika, radije, traži da ne držimo preduge i premudre

homilije ili govorimo o temama koje nemaju veze s istima. Kad se izdvoji vremena za molitvu i meditiranje nad svetim tekstom, može se govoriti iz srca i tako doprijeti do srca onih koji slušaju, tako da se izrazi ono što je bitno i što može uroditi plodom. Ne smijemo se nikada umoriti posvetiti vrijeme i molitvu Svetom pismu, tako da ono bude primljeno »ne [kao] riječ ljudska, nego kakva uistinu jest, riječ Božja koja i djeluje u vama, vjernicima« (1 Sol 2, 13).

Dobro je i da katehete, u svojoj službi pomaganja drugima rasti u vjeri, osjete prijeku potrebu za osobnom obnovom kroz temeljito upoznavanje i proučavanje Svetoga pisma, što će im omogućiti da potpomognu istinski dijalog između onih koji ih slušaju i Božje riječi.

6. Prije nego će doći svojim učenicima, zaključanima u kući, i otvoriti im pamet da razumiju Sveto pismo (usp. Lk 24, 44-45), Uskrsli se ukazao dvojici od njih na putu iz Jeruzalema za Emaus (usp. Lk 24, 13-35). Izvješće svetoga Luke bilježi da se to dogodilo na sam dan njegova uskrsnuća, to jest u nedjelju. Ta dvojica učenika razgovaraju o posljednjim događajima Isusove muke i smrti. Njihovo putovanje u znaku je tuge i razočaranja zbog Isusove tragične smrti. Nadali su se da je On Mesija osloboditelj, ali umjesto toga našli su se suočeni sa sablazni križa. Sâm se Uskrsli neprimjetno približava učenicima i pridružuje im se na putu, ali oni ga ne prepoznaju (usp. r. 16). Na putu im Gospodin postavlja pitanja i, shvativši da nisu shvatili smisao njegove muke i smrti, naziva ih »bezumnima i srca spora« (r. 25) i »počevši tada od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu« (r. 27). Krist je prvi egzeget! Ne samo da je u Starome zavjetu unaprijed nagoviješteno ono što će on ostvariti, nego je i On sâm želio biti vjeran toj riječi kako bi očitovao jedinstvenu povijest spasenja koja u Kristu ima svoje ispunjenje.

7. Biblija, kao Sveto pismo, govori, dakle, o Kristu i naviješta ga kao onoga koji mora proći kroz patnju da bi ušao u slavu (usp. r. 26). Ne samo dio, nego sve Pismo govori o Njemu. Bez Pisma njegova se smrt i uskrsnuće ne mogu ispravno razumjeti. Zato se u jednoj od najstarijih ispovijesti vjere naglašava da »Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ukaza se Kefi« (1 Kor 15, 3-5). Budući da Sveto pismo govori o Kristu, omogućuje nam vjerovati da njegova smrt i uskrsnuće nisu nešto što pripada mitologiji, nego povijesti i u središtu su vjere njegovih učenika.

Duboka je veza što povezuje Sveto pismo i vjeru vjernikâ. Budući da vjera dolazi po slušanju, a slušanje je usredotočeno na Kristovu riječ (usp. Rim 10, 17), iz toga proizlazi neodoljan i važan poziv: vjernici su dužni pažljivo slušati riječ Gospodnju i u bogoslužnom činu i u osobnoj molitvi i razmišljanjima.

8. "Putovanje" Uskrsloga s učenicima iz Emausa završava objedom. Tajanstveni Putnik prihvaća ustrajnu zamolbu koju mu upućuju dvojica učenika: »Ostani s nama jer zamalo će večer i dan je na izmaku!« (Lk 24, 29). Sjedaju za stol, a Isus uzima kruh, blagoslivlja ga, lomi i pruža im. U tom trenutku im se otvaraju ga oči i oni ga prepoznaju (usp. r. 31).

Iz toga prizora jasno razabiremo koliko je neraskidiva veza između Svetog pisma i Euharistije. To je ono što uči Drugi vatikanski sabor: »Crkva je uvijek častila božanska Pisma kao i sâm Gospodinovo Tijelo jer ona – iznad svega u svetom bogoslužju – ne prestaje uzimati i vjernicima pružati kruh života sa stola kako Božje riječi tako i Kristova Tijela« (*Dei Verbum*, 21).

Redovito čitanje Svetoga pisma i slavljenje Euharistije omogućuju nam da sebe promatramo kao dio jedne cjeline. Kao kršćani jedan smo narod koji putuje kroz povijest, snažen prisutnošću Gospodina u našoj sredini koji nam govori i hrani nas. Dan posvećen Bibliji ne želi biti "jednom na godinu", nego jednom za čitavu godinu, jer nam je prijeko potrebno rasti u dobrom poznavanju i ljubavi prema Svetom pismu i Uskrsnome koji ne prestaje lomiti riječ i kruh u zajednici vjernikâ. Zato nam je potrebno uči u prisni odnos sa Svetim pismom; u suprotnom naša će srca ostati hladna, a oči zatvorene, pogođeni, kakvi već jesmo, bezbrojnim oblicima sljepoće.

Sveto pismo i sakramenti neraskidivo su povezani. Kad se u sakramente uvodi i kad ih se prikazuje u svjetlu Božje riječi, oni se sve zornije pokazuju kao cilj hoda kojim sâm Krist otvara ljudima pamet i srce da prepoznaju njegovo spasiteljsko djelovanje. Uvijek bismo, i u vezi s tim, trebali imati na umu učenje iz Knjige Otkrivenja u kojoj se uči da Gospodin stoji na vratima i kuca. Ako tko poslušava njegov glas i otvori mu, On ulazi da večera s njim (usp. 3, 20). Krist Isus kuca na naša vrata riječima Svetoga pisma. Ako slušamo i otvorimo vrata uma i srca, tada ulazi u naš život i ostaje s nama.

9. U Drugoj poslanici Timoteju, koja na stanoviti način predstavlja njegovu duhovnu oporuku, sveti Pavao preporučuje svome vjernom suradniku da se neprestano utječe Svetom pismu. Apostol je uvjeren da »sve Pismo bogoduh, korisno je za poučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti« (3, 16). Ta Pavlova preporuka Timoteju predstavlja temeljno polazište od kojeg koncilaska konstitucija *Dei Verbum*

pristupa velikoj temi nadahnuća Svetoga pisma. Iz toga temelja izlaze napose na vidjelo *spasiteljska svrha, duhovna dimenzija i načelo utjelovljenja* Svetoga pisma.

Dozivajući prije svega Pavlovu preporuku Timoteju, u *Dei Verbum* se naglašava da »mora se dosljedno ispovijedati da knjige Pisma čvrsto, vjerno i bez zablude naučavaju istinu za koju je Bog, htio da radi našega spasenja bude zapisana u Svetim pismima« (br. 11). Budući da ova poučavaju s ciljem spasenja po vjeri u Krista (usp. *2 Tim 3, 15*), istine sadržane u njima služe za naše spasenje. Biblija nije zbirka povijesnih knjiga ili vijesti, nego je u potpunosti usmjerena na cjelovito spasenje osobe. Neosporna povijesna ukorijenjenost knjiga sadržanih u svetome tekstu ne smije dovesti do toga da se zaboravi tu prvobitnu svrhu: naše spasenje. Sve je usmjereno tom cilju utkanom u samoj naravi Biblije koja je sastavljena kao povijest spasenja u kojoj Bog govori i djeluje kako bi išao ususret svim ljudima i spasio ih od zla i smrti.

Da bi postiglo tu spasenjsku svrhu, Sveto pismo po djelovanju Duha Svetoga čini to da ljudske riječi napisane na ljudski način postaju Božja riječ (usp. *Dei Verbum, 12*). Uloga Duha Svetoga u Svetome pismu od temeljne je važnosti. Bez njegova djelovanja, uvijek bi vrebala opasnost da ostanemo ograničeni isključivo na pisani tekst. Time bi se lako utrlo put fundamentalističkom čitanju kojega se treba kloniti ako se ne želi izdati nadahnuti, dinamički i duhovni značaj svetoga teksta. Kao što podsjeća Apostol: »slovo ubija, a Duh oživljuje« (*2 Kor 3, 6*). Duh Sveti, dakle, pretvara Sveto pismo u živu Božju riječ, koju se živi i prenosi u vjeri njegova svetog naroda.

10. Djelovanje Duha Svetoga ne odnosi se samo na oblikovanje Svetoga pisma, nego djeluje i u onima koji Božju riječ slušaju. U tome su smislu poučne riječi koncilskih otaca: Sveto pismo treba »čitati i tumačiti u istom Duhu u kojem je napisano« (*Dei Verbum, 12*). Božja objava dostiže svoju potpunost i puninu u Isusu Kristu; Duh Sveti, međutim, ne prestaje djelovati. Djelovanje Duha ne smije se svoditi samo na božansko nadahnuće Svetoga pisma i njegove različite pisce jer ga se time ograničava. Trebamo, dakle, imati povjerenja u djelovanje Duha Svetoga koji nastavlja na svoj poseban način pružati nadahnuće kad Crkva naučava Sveto pismo, kad ga učiteljstvo autentično tumači (usp. *ibid., 10*) i kad ga svaki vjernik čini normom svog duhovnog života. U tome smislu možemo razumjeti riječi koje je Isus uputio svojim učenicima kad su mu potvrdili da sada razumiju značenje njegovih prisposoba: »Stoga svaki pismoznanc upućen u kraljevstvo nebesko sličan je čovjeku domaćinu koji iz svoje riznice iznosi novo i staro« (*Mt 13, 52*).

11. U *Dei Verbum*, na kraju, precizira se da »Božje su riječi izrečene ljudskim jezicima, postale slične ljudskom govoru, kao što je nekoć Riječ vječnoga Oca, uzevši slabo ljudsko tijelo, postala slična ljudima« (br. 13). Drugim riječima, utjelovljenje Božje Riječi daje oblik i značenje odnosu između Božje riječi i ljudskog jezika s njegovim povijesnim i kulturnim uvjetovanostima. U tome događaju se oblikuje predaja koja je također Božja riječ (usp. *ibid., 9*). Često se javlja opasnost da se Sveto pismo dijeli od predaje, ne shvaćajući da su oni zajedno jedan jedini izvor Objave. Pismeni značaj ovog prvog nimalo ne umanjuje činjenicu da je to u potpunosti živa riječ; jednako tako, živa predaja Crkva, koja neprestano prenosi tu riječ kroz stoljeća iz naraštaja u naraštaj, posjeduje tu svetu knjigu kao »vrhovno pravilo njezine vjere« (*ibid., 21*). Uostalom, prije nego što je postalo pisani tekst, Sveto pismo je predavano usmeno i održavano živom vjerom naroda koji ga je usred mnogih drugih naroda prepoznavao kao svoju povijest i izvor svojega identiteta. Biblijska se vjera temelji dakle na živoj riječi, a ne na knjizi.

12. Kad se Sveto pismo čita u istome Duhu u kojem je i napisano, ostaje uvijek novo. Stari zavjet nikada ne stari kad postane dijelom Novoga jer je sve preobraženo jednim Duhom koji ga nadahnjuje. Sveti tekst u cjelini ima proročku ulogu: ona se ne odnosi na budućnost, nego na sadašnjost onoga koji se hrani tom riječju. Sâm Isus to jasno kaže na početku svoje službe: »Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima« (*Lk 4, 21*). Onaj tko se hrani Božjom riječju svaki dan postaje, poput Isusa, suvremenik ljudi koje susreće; nije u napasti da padne u besplodne nostalgije za prošlošću niti u sablasne utopije u svezi s budućnošću.

Sveto pismo vrši svoje proročko djelovanje prije svega u odnosu na one koji ga slušaju. Ono je ujedno i slatko i gorko. Vraćaju nam se u vezi s tim u misli riječi proroka Ezekielu kad mu je Gospodin zapovjedio da pojede svitak: »bijaše mi u ustima sladak kao med« (*3, 3*). Ivan evanđelist, također, na otoku Patmosu, doživljava isto Ezekielovo iskustvo jedenja svitka, ali dodaje još nešto detaljnije: »bijaše mi u ustima kao med slatka, ali kad je progutah, zagorči mi utrobu« (*Otk 10, 10*).

Slatkoća Božje riječi potiče nas da je dijelimo sa svima onima s kojima se susrećemo u svome životu kako bismo izrazili sigurnu nadu koju ona sadrži (usp. *1 Pt 3, 15-16*). Njegova gorčina, s druge strane, često je plod svijesti o tome koliko nam je teško tu riječ dosljedno živjeti ili našeg osobnog iskustva kad je vidimo odbačenu jer je se ne smatra vrijednom da dadne smisao životu. Ne smijemo zato Božjoj riječi pristupati kao

po navici, nego se moramo njome hraniti kako bismo prepoznali i u potpunosti živjeli svoj odnos s Bogom i s našom braćom i sestrama.

13. Još jedan izazov koji dolazi od Svetog pisma jest onaj koji se odnosi na ljubav. Božja riječ neprestano doziva u svijest milosrdnu ljubav Oca koji od svoje djece traži da žive u ljubavi. Isusov život je potpuni i savršeni izraz te Božje ljubavi koja ništa ne zadržava za sebe, već samu sebe bespridržno svima pruža. U prisposobi o Lazaru nalazimo vrijednu uputu. Kad i Lazar i bogataš umru, ovaj potonji, vidjevši siromaha u Abrahamovom krilu, moli da se Lazara pošalje njegovoj braći da ih upozori da ljube svoga bližnjega kako bi izbjegli da i njih snađu patnje koje on podnosi. Abrahamov odgovor glasi: »Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka slušaju!« (Lk 16, 29). Slušati Sveto pismo kako bi se u djelo provodilo milosrđe: to je veliki izazov koji se postavlja pred nas u životu. Božja riječ je kadra otvoriti nam oči i omogućiti nam otrgnuti se od individualizma koji vodi do obamrlosti i čini naš život neplodnim. Ona širom otvara put dijeljenja i solidarnosti.

14. Jedna od najvažnijih zgoda vezanih uz Isusov odnos s njegovim učenicima jest Preobraženje. Isus zajedno s Petrom, Jakovom i Ivanom uzlazi na goru na molitvu. Evanđelisti nam govore kako su Isusovo lice i odjeća postali blistavo bijeli dok su dva čovjeka s njim razgovarala: bili su to Mojsije i Ilija, koji uosobljuju Zakon odnosno Proroke, to jest Sveto pismo. Petrova reakcija na ovaj prizor bila je puna radosnog čuđenja: »Učitelju, dobro nam je ovdje biti. Načinimo tri sjenice: jednu tebi, jednu Mojsiju, jednu Iliji« (Lk 9, 33). U tome času zasjenjuje ih oblak i učenike obuzima strah.

Preobraženje podsjeća na blagdan Sjenica, kada su Ezra i Nehemija čitali sveti tekst narodu nakon povratka iz izgnanstva. Ono je istodobno predokus Isusove slave gdje se učenike priprema za sablazan muke: Božju slavu evocira također oblak koji obavija učenike kao simbol Gospodinove prisutnosti. Slično se preobraženje događa i sa Svetim pismom koje nadilazi samo sebe kad hrani živote vjernikâ. Kao što se podsjeća u *Verbum Domini*: »U ponovnom otkrivanju povezanosti između različitih pisamskih smislova postaje ključno uočavanje prijelaza između slova i duha. Nije riječ o automatskom i spontanom prijelazu; potrebno je, radije, nadilaženje slova« (br. 38).

15. Na putu prihvaćanja Božje riječi u naša srca prati nas Gospodinova Majka koja je nazvana blaženom jer je povjerovala da će se ispuniti ono što joj je Gospodin rekao (usp. Lk 1, 45). Marijino blaženstvo prethodi svim blaženstvima koje je Isus proglasio za siromašne, ožalošćene, krotke, mirotvorce i one koji su progonjeni, jer je to prijeko potreban uvjet za svako drugo blaženstvo. Nijedan siromah nije blažen zato što je siromašan; postaje to ako poput Marije vjeruju u ispunjenje Božje riječi. Na to podsjeća veliki učenik i učitelj Svetoga pisma, sveti Augustin: »Netko iz mnoštva, obuzet oduševljenjem, povikao je: "Blažena utroba koja te nosila", a Isus je odgovorio: "Još blaženiji oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!". Kao da želi reći: moja majka, koju nazivaš blaženom, blažena je upravo zato što čuva Božju riječ. Ne zato što je u njoj Riječ postala tijelom i prebivala među nama, nego zato što čuva tu istu Božju riječ po kojoj je stvorena i koja se u njoj utjelovila« (*Traktat o Ivanovom Evanđelju*, 10, 3).

Neka Nedjelja Božje riječi pomogne Božjem narodu rasti u pobožnom i revnom dubokom upoznavanju sa Svetim pismima kao što je sveti pisac podučavao još od drevnih vremena: »Jer, riječ je posve blizu tebe, u tvojim ustima i u tvome srcu da je vrši« (*Pnz* 30, 14).

Dano u Rimu, pri Svetom Ivanu Lateranskom, 30. rujna 2019.

Liturgijski spomen svetoga Jeronima na početku 1600. godišnjice njegove smrti.

FRANJO

[1] Usp. *AAS* 102 (2010), 692-787.

[2] »Sakramentalnost Riječi može se tako razumjeti po analogiji Kristove stvarne prisutnosti pod posvećenim prilikama kruha i vina. Pristupanjem oltaru i sudjelovanjem u euharistijskoj gozbi mi stvarno primamo tijelo i krv Kristovu. Naviještanje Riječi Božje u liturgijskom slavlju uključuje priznavanje da je sam Krist nazočan i da se obraća nama kako bi bio prihvaćen« (*Verbum Domini*, 56).

II.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

MONS. BOŽO RADOŠ NOVI VARAŽDINSKI BISKUP

Sveti Otac Franjo prihvatio je odreknuće preuzvišenoga mons. Josipa Mrzljaka na pastoralnom služenju Varaždinskoj biskupiji u skladu s kanonom 401 članak 1 Zakonika kanonskoga prava te je imenovao biskupom iste crkvene pokrajine mons. Božu Radoša, svećenika Đakovačko-osječke nadbiskupije i dosadašnjega rektora Papinskoga hrvatskoga Zavoda sv. Jeronima u Rimu, priopćila je Apostolska nuncijatura u Zagrebu. Vijest je objavljena u Rimu i u Hrvatskoj u podne 1. kolovoza 2019. godine.

Životopis novoimenovanog biskupa:

Mons. Bože Radoš rođen je 5. rujna 1964. u Crvenicama, u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji. Nekoliko godina kasnije njegova se obitelj preselila u Hrvatsku, pa je Bože odrastao u Kuševcu pored Đakova. Po završetku sjemenišne klasične gimnazije u Zagrebu i Đakovu (1983.), započeo je filozofsko-teološki studij u Đakovu. Diplomirao je 1990. godine, te 29. lipnja iste godine bio zaređen za svećenika tadašnje Đakovačke i Srijemske biskupije. Nakon toga, godinu dana je obnašao službu župnoga vikara u župi Preslavnoga Imena Marijina u Donjem Gradu u Osijeku. Godine 1991. započeo je postdiplomski studij duhovne teologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu i magistrirao 1994. godine na temu „Motivacija za Bogu posvećeni život. Biblijski, teološki i psihološki aspekti“. Potom je nastavio specijalizaciju, ali je 1997. godine bio imenovan duhovnikom u đakovačkom Bogoslovnom sjemeništu. Uz to, u nadbiskupiji je obnašao službu asistenta za permanentni duhovni odgoj mladih svećenika, koordinatora za duhovnu formaciju svećenika. Godine 2010. imenovan je kanonikom Kaptola sv. Petra u Đakovu. U više navrata bio je član Prezbiterskoga vijeća. Bio je duhovni asistent đakovačke sekcije Udruge hrvatskih katoličkih liječnika, član uredništva nadbiskupijskoga časopisa za pastoralnu orijentaciju „Vjesnik“. Od 2013. do 2016. godine bio je i član Nadzornog odbora Papinskoga hrvatskog Zavoda svetoga Jeronima.

Predvodio je brojne duhovne vježbe u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Srbiji i Austriji, a u više navrata organizirao je hodočašća svećenika u Svetu zemlju, Italiju, Grčku, Francusku i Poljsku. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu predavao je kolegije: Duhovna teologija, Duhovnost Novoga zavjeta, Duhovnost Staroga zavjeta, Život i duhovnost prema svetom Pavlu, Uvod u kršćansku meditaciju, Misiologija i Pastoralno vodstvo. Objavio je u hrvatskim časopisima petnaestak radova o kršćanskoj duhovnosti. Dana 28. travnja 2016. imenovan je rektorom Papinskoga hrvatskoga Zavoda svetoga Jeronima u Rimu, a službu je preuzeo 15. lipnja 2016. godine.

PLENARNO 59. ZASJEDANJE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE NA ZAGREBAČKOM KSAVERU

Zagreb, 16. – 18. listopada 2019.

Plenarno, 59. zasjedanje Sabora Hrvatske biskupske konferencije održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića u Zagrebu od 16. do 18. listopada 2019. Na zasjedanju su uz članove HBK sudjelovali delegat Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine vojni ordinarij Tomo Vukšić, srijemski biskup Đuro Gašparović i subotički biskup Ivan Penzeš.

Pozdravljajući nazočne na početku zasjedanja nadbiskup Puljić posebno je pozdravio i izrazio dobrodošlicu novom apostolskom nunciju u Republici Hrvatskoj nadbiskupu Giorgiu Lingui poželjevši mu plodnu i uspješnu misiju u našoj zemlji. Zaželio je dobrodošlicu i novom članu Hrvatske biskupske konferencije imenovanom varaždinskom biskupu mons. Boži Radošu sa željom da njegov rad bude plodan i blagoslovljen. Predsjednik HBK ujedno je zahvalio dosadašnjem varaždinskom biskupu Josipu Mrzljaku za sve dobro što je učinio u biskupiji i u konferenciji napose za višegodišnje vodstvo Hrvatskog Caritasa.

Nakon prihvaćanja zapisnika s prošlog zasjedanja biskupi su upoznati s prijedlogom Kurikula katoličkih škola i odobrili su njegovu provedbu. Naime, predsjednik Vijeća HBK za katolički odgoj i obrazovanje požeški biskup Antun Škvorčević potaknuo je uključivanje katoličkih škola u reformu kurikula kako bi se definirale posebnosti i istaknuo identitet katoličkih škola. U tome smislu prošle godine osnovano je Povjerenstvo za izradu plana i programa u katoličkim školama koje je priredilo dva dokumenta. Jedan sadrži opće dopune kurikula za potrebe katoličkih škola, a drugi dopune kurikula za svaki pojedini nastavni predmet u čijoj su izradi sudjelovali učitelji i nastavnici katoličkih škola. Probna provedba dopunjenih kurikula u svim katoličkim osnovnim i srednjim školama započela je u ovoj školskoj godini 2019./2020. Istaknuta je potreba nastavka jačanja autentičnosti katoličkih škola i njihovih standarda obrazovanja kako bi se u njima održao katolički identitet.

Na zasjedanju je razmotren nacrt poruke HBK o ekumenizmu koja bi trebala dati smjernice i nove poticaje za promicanje ekumenizma u našoj stvarnosti. U raspravi su biskupi istaknuli važnost objavljivanja takvog dokumenta te su ga uz pojedine prijedloge uputili na daljnju doradu.

Budući da je imenovanjem mons. Bože Radoša varaždinskim biskupom upražnjeno mjesto rektora Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, biskupi su na zasjedanju razmatrali pitanje njegovog nasljednika.

Jedna od tema zasjedanja bilo je funkcioniranje i djelovanje crkvenih medija napose onih koji su u mjerodavnosti Hrvatske biskupske konferencije. Istaknute su pozitivne strane objedinjavanja medija HBK u Hrvatsku katoličku mrežu (HKM) koja je zaživjela prošle godine u novim prostorima u sjedištu HBK. Biskupi su izrazili zahvalnost svim djelatnicima na trudu koji svakodnevno ulažu u zahtjevnu zadaću stvaranja bogatog medijskoga sadržaja u svim sastavnicama HKM-a: Hrvatskom katoličkom radiju, Informativnoj katoličkoj agenciji te novim medijima. Ujedno su istaknuti i izazovi s kojima se ta medijska kuća suočava napose u smislu svojeg specifičnog poslanja na hrvatskoj medijskoj sceni kao i u sklopu evangelizacijskog poslanja Crkve u našem vremenu. U tome smislu biskupi su dali poticaje da se u našim crkvenim medijima još više poradi na evangelizaciji, apostolatu, duhovnosti, promicanju kršćanske umjetnosti, kulture, kao i društvenoj dimenziji vjere i odgoju. Isto tako istaknuto je kako iskustvo stečeno od uspostave HKM-a može biti dragocjeno za ozbiljniju analizu radi daljnje razvoja i unaprjeđenja cijeloga sustava.

Biskupi su zatim detaljnije upoznati sa sadržajem dokumenta „Muško i žensko stvori ih“ koje je u lipnju ove godine objavila Kongregacija za katolički odgoj. Podnaslov toga dokumenta sažima razlog njegova nastanka a glasi „Prema putu dijaloga o pitanjima roda (gender) u obrazovanju“. Dokument ima za cilj pomoći onima koji djeluju na području odgoja i obrazovanja novih naraštaja u odnosu na pitanja ljudske afektivnosti i seksualnosti, jer se nalazimo u vremenu, kako stoji u dokumentu, „kulturne dezorijentacije“ koju je donijela sa sobom pojava rodne ideologije. Kongregacija za katolički odgoj željela je jasno iznijeti crkveni nauk te donijeti odgojne smjernice u odnosu na tu pojavu, ali i predstaviti metodologiju dijaloga s obzirom na pitanja ljudske spolnosti koja su u središtu diskusije.

Članovi HBK podržali su prijedlog Upravnog vijeća Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve da se od 23. do 25. listopada 2020. održi Šesti hrvatski socijalni tjedan. Glavna tema toga skupa bit će

„Demografija – iseljavanje – migracije“. Prihvaćen je i prijedlog da za predsjednika Programskog odbora tjedna bude imenovan prof. dr. Gordan Črpić, a za dopredsjednika mr. Zvonimir Ancić.

Na kraju drugog dana zasjedanja u četvrtak, 17. listopada, hrvatski su biskupi slavili svečanu euharistiju u zagrebačkoj prvostolnici s novim apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj nadbiskupom Giorgiom Linguom na početku njegove službe u našoj zemlji.

Između ostaloga na ovom je zasjedanju odlučeno da Odbor za mlade HBK više neće biti glavni organizator Festivala duhovne glazbe Uskrsfest. Naime, u organizaciju toga festivala koji se održava od 1979. godine Odbor za mlade HBK uključio se 2004. godine.

Predsjednici pojedinih tijela, Komisija, Vijeća i Odbora HBK podnijeli su redovita godišnja izvješća.

Na zasjedanju su donesene i odluke o pojedinim mandatima u tijelima HBK. Za novog delegata HBK pri Komisiji biskupskih konferencija zemalja Europske Unije – COMECE izabran je bjelovarsko križevački biskup Vjekoslav Huzjak, a za zamjenika porečki i pulski biskup Dražen Kutleša. Pomoćni zagrebački biskup Ivan Šaško ponovno je izabran za nacionalnog delegata za međunarodne euharistijske kongrese.

Kalendar događanja Hrvatske biskupske konferencije u idućem razdoblju uključuje izvanredna zasjedanja 27. siječnja i 9. lipnja 2020. Redovita plenarna zasjedanja Sabora HBK održat će se od 21. do 23. travnja 2020. te 20. do 22. listopada u Zagrebu. Susret članova HBK s redovničkim poglavarima i poglavaricama bit će upriličen 8. lipnja 2020. Deveti pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike održat će se 3. i 4. ožujka 2020. u Zagrebu. Susret hrvatske katoličke mladeži održat će se u Zagrebu 9. i 10. svibnja 2020. U Šibeniku će 21. lipnja 2020. biti proslavljena 50. obljetnica proglašenja svetim Nikole Tavelića. Šesti hrvatski socijalni tjedan održat će se od 23. do 25. listopada 2020. u Zagrebu. Međunarodni znanstveni simpozij u povodu 100. obljetnici smrti biskupa Antuna Mahnića bit će upriličen 12. prosinca 2020., a svečana misa u krčkoj katedrali sutradan, 13. prosinca 2020.

Biskupi pozivaju da se i ove godine 18. studenog u 18.11 sati oglase crkvena zvona u znak sjećanja na žrtvu Vukovara i na sve žrtve Domovinskoga rata.

SVETI NIKOLA ZAŠTITNIK U NEVOLJI I POMOĆNIK OBITELJI

Poruka pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole 2019.

Draga braćo i sestre u vjeri Kristovoj!

Dragi pomorci i ribari!

Sveti Nikola zaštitnik je pomoraca i ribara. Umro je 6. prosinca 327. godine te je pokopan u Miri. Zbog turskih osvajanja tijelo mu je preneseno u talijanski grad Bari gdje se i danas nalaze njegove relikvije. O njemu su ispričane mnoge legende, pobožne predaje. One uvijek govore o svečevoj dobroti i želji da pomogne potrebnome, da izbavi iz nevolje. Prema predaji Nikola je činio velika čudesa. Ozdravljao je bolesne i tješio ljude u svim potrebama. Poput Isusa smiruje uzburkano more i zato je zaštitnik mornara. Napose mu pripisuju da je činio velike stvari pomažući djecu, sve do najvećih čudesa.

Ukaže se tamo gdje je prijetila velika pogibelj, gdje je bila ugrožena obitelj i dostojanstvo čovjeka. Svojom pomoći sveti Nikola preokrene nevoljne okolnosti u dobar ishod. Pobožnost svetom Nikoli, utjecanje pod njegov zagovor, ima više stoljetnu tradiciju upravo među pomorcima i ribarima. Zbog njegove dobrote i pomaganja djeci postao je zaštitni znak darivanja djece o njegovu spomendanu.

Ljudi od mora, pomorci, ribari i svakovrsni moreplovcu dobro znaju što je prevrtljivost vremena i nepredvidiva ćud mora. Stari bi rekli: *More puno moré!* Plovidba i ribarenje uvijek predstavlja put u neizvjesno, neočekivano, nepredvidivo. Usprkos modernoj tehnologiji i raznim dostignućima plovidba je i danas jednako opasna. Čovjek se ne može pouzdati samo u svoja dostignuća, sposobnosti, snagu motora ili veličinu broda. Nevera uvijek iznenadi. Valovi mogu biti veoma veliki. Pokazalo je to i posljednje jugo na Jadranu, te nedavne pogibije pomoraca na oceanu.

U prenesenom smislu nevere i valovi života uvijek su nepredvidivi. Život pomoraca i ribara, uz neizvjesnost plovidbe donosi i odvojenost od obitelji. Očevi i sinovi, a danas već žene i majke, bordžaju morima dok ih obitelj, djeca i najbliži čekaju da se vrate. Poseban je to život obitelji kad višemjesečna razdvojenost traži čvrstu ljubav i vjernost, ustrajnu molitvenu povezanost makar bili miljama udaljeni.

Vjernička duša bira sebi nebeske zaštitnike zato što je svjesna da postoje stanja i događaji koja nas nadilaze i koja su izvan ljudske kontrole. Tada nam samo Nebo može pomoći, jer su takva stanja u dosegu Neba, tj. Boga Oca stvoritelja i onih koji su na posebni način s njim povezani, a to su sveci jer odražavaju Božju ljubav i dobrotu.

Tako je i sveti Nikola biskup postao zaštitnik pomoraca i ribara zato što su pomorci prepoznali u njemu Božjeg čovjeka koji im može biti pomoćnik i zagovornik dok plove neizmjenim morskim prostranstvima na kojima i najveća ljudska građevina izgleda kao orahova ljuska.

Sveti Nikola pomaže nam razumjeti kako smo pred silama stvorene prirode maleni, potrebni pomoći, potrebni zagovornika i zaštitnika. Moleći se Bogu po zagovoru sveca on svojim primjerom vjere i pouzdanja jača našu vjeru i pomaže nam staviti sebe, svoj život i svoje najbliže u ruke providnosti Božje. Molimo se svetom Nikoli i za pomorce koji su na morima izgubili život, dovršili svoju plovidbu, da uplove u luku vječnosti gdje ih više nikakva nevera ne može stići jer su pred licem Svevišnjega.

Neka zagovor svetog Nikole čuva obitelji pomoraca i ribara da ustraju živjeti jedni za druge u ljubavi i sebedarju, te na taj način prikažu Bogu sve svoje muke plovidbe i „kruha sa sedam kora“. Primjer svečeva života neka ih krijepi u pouzdanju, dobrotvornosti i velikodušnosti.

Čestitam vam dan svetoga Nikole i želim vam blagoslovljenu plovidbu morima. Neka sve vas i vaše najmilije na tome putovanju prati nebeska zaštita Svemogućeg Boga po moćnom zagovoru svetog Nikole.

U Šibeniku, 27. studenoga 2019.

+ Tomislav Rogić, šibenski biskup
Predsjednik Odbora HBK za pastoral
pomoraca

NEDJELJA CARITASA**15. prosinca 2019.****„Upamti da u Božjim očima ništa nije maleno. Sve što činiš čini s ljubavlju.“**

Sv. Mala Terezija

Draga braćo i sestre, dragi prijatelji Caritasa!

I ove godine treću nedjelju u došašću slavimo kao Nedjelju Caritasa. U svim župama na području Hrvatske biskupske konferencije, odlukom naš biskupa, molit ćemo za potrebite, siromašne, odbačene i one na rubu društva te prikupljati milostinju za potrebe djelovanja župnog, biskupijskog i nacionalnog Caritasa u Hrvatskoj.

Ovu nedjelju, u već bližoj pripravi za slavlje rođenja našeg Spasitelja, pozivam Vas da zajedno promislimo o preobražavajućoj snazi iskustva ljubavi, Božje ljubavi, o značenju i smislu zajedništva, da si posvijestimo i pokajemo se za sva ona djela i propuste kojima činimo zlo našim bližnjima. Razmatrat ćemo o tome u duhu Papina obraćanja sudionicima 21. zasjedanja Caritasa Internationalis. Primivši 27. svibnja 2019. u Rimu na audijenciju 400 djelatnika Caritasa sa svih kontinenata, papa Franjo ponajprije podsjeća da se ne može govoriti o milosrdnoj ljubavi i živjeti u luksuzu, s obzirom na to da milosrdna ljubav nije pobožan osjećaj, nego iskustven susret s Kristom. **Milosrdna ljubav** nije obično davanje. Kada bi njezina narav bila takva, Crkva bi postala humanitarna agencija, a karitativna služba njezin logistički odjel. No Crkva to nije! Ona je u Kristu, **znak i sredstvo Božje ljubavi za čovječanstvo i za sve stvoreno**, naš zajednički dom.

Nadalje, Papa upozorava da su siromašni prije svega osobe, u njihovim licima skriva se Kristovo lice, jer su Njegovo tijelo, znakovi Njegova raspetog tijela, te mi moramo, obzirno i nježnošću majke Crkve, doći do njih i na krajnjim periferijama. Bog ne želi da prema siromašnima gajimo općenitu ljubav i solidarnost, nego da u njima susrećemo Njega samog. **Siromašni nisu brojevi, nego osobe!** Živeći sa siromašnima učimo u duhu siromaštva provoditi u djelo milosrdnu ljubav, učimo da je milosrdna ljubav uzajamno dijeljenje, ističe Sveti Otac.

Treća je misao o **zajedništvu koje objašnjava samu bit Crkve**. Crkveno zajedništvo jest zajedništvo u Kristu i u Crkvi koja pokreće, prati i podupire službu milosrdne ljubavi, bilo u samim zajednicama, bilo u žurnim prilikama u cijelom svijetu. Kako ističe apostolska pobudnica 'Radost evanđelja': „opredjeljenje za siromašne mora se prevesti u povlaštenu i prioritetnu vjersku brigu“. Bez elementa osobnog susreta s materijalno i duhovno potrebitom braćom i sestrama, bez autentična dijeljenja darova i dobara koje posjedujemo i kojima se koristimo, živimo tek licemjernu i prijetvornu milosrdnu ljubav, koja se identificira s milostinjom, dobroćinstvom ili smirujućom tabletom za naše nemirne savjesti – rekao je papa Franjo i dodao: „Milosrdna ljubav koja ne zahvaća u džep lažna je ljubav, milosrdna ljubav koja ne uključuje srce, dušu i cijelo naše biće samo je ideja milosrdne ljubavi koja još nije ostvarena.“

Ljudsko biće ima potrebu biti bezuvjetno voljeno; tko ne primi tu ljubav, u sebi nosi određenu neispunjenost. Ispunjavanje te praznine određenim zamjenama, prihvaćanjem kompromisa i osrednjosti koji su samo blijedi okus ljubavi, produbljujemo nezrele ljubavi i navezanosti zavaravajući se da ćemo naći svjetlo života u nečem što je, u najboljem slučaju, samo njezin odraz. **Bog koji je ljubav stvorio nas je za ljubav** kako bismo ljubili druge ostajući ujedinjeni s Njim. Htjeti ljubiti bližnjega bez ljubavi prema Bogu bilo bi zavaravanje; isto tako, zavaravanje bi bilo htjeti ljubiti Boga bez ljubavi prema bližnjemu. Te dvije dimenzije ljubavi, prema Bogu i bližnjemu, ujedinjene, oznaka su Kristova učenika. Svakodnevno, odlučno, vjerno i predano činiti male znakove ljubavi prema bližnjem izgrađuje nas osobno, jača našu ljubav prema bližnjima i cijelom svijetu. Jer ljubavi ništa nije nemoguće!

Neka nam Blažena Djeвица Marija svakodnevno pomaže prihvatiti i svjedočiti tu pouku punu svjetla kako bi u svijetu raslo kraljevstvo Božje, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira. Amen!

Na blagdan svetog Martina, 11. studenoga 2019.

Josip Mrzljak
predsjednik Hrvatskog Caritasa
varaždinski biskup u miru

PORUKA KOMISIJE HBK „IUSTITIA ET PAX“ ZA PREDsjedničke IZBORE 2019.

Kao vjernici i građani podupiremo programe onih predsjedničkih kandidata koji promiču kulturu života, zauzimaju se za dostojanstvo žene i majke, djece i starijih osoba, štite obitelj utemeljenu na braku kao zajednici muškarca i žene, dosljedno poštuju vjersku slobodu, pravo na slobodan izbor vjerskog odgoja i na priziv savjesti u uvjetima što ih propisuje pozitivni zakon koji otvoreno nijeće moralnu normu i suprotstavlja se zahtjevima moralnoga zakona koji štiti ljudski život od začeca do prirodne smrti, ističe se u poruci Komisije HBK-a “Iustitia et pax” povodom predstojećih predsjedničkih izbora objavljenoj 16. prosinca.

1. U prigodi nadolazećih predsjedničkih izbora, koji će se održati 22. prosinca ove godine, želimo podijeliti odgovornost trenutka s građanima Republike Hrvatske te sve potaknuti na izlazak na izbore kako bismo time pokazali da svjesno i savjesno preuzimamo odgovornost za opće dobro i daljnje unapređenje demokracije u hrvatskome društvu. To se na osobit način očekuje od vjernika, katolika, kao odgovornih i ravnopravnih članova društvene zajednice koji u socijalnom nauku Crkve pronalaze smjernice za politički život. Političko djelovanje, kao oblik neposredne skrbi za opće dobro, prijeko je potrebno i časno služenje u zajednici.

2. Donošenjem odgovorne i razborite odluke te davanjem svojega glasa, mi izražavamo svoje povjerenje i očekivanja od osobe koja će u sljedećih pet godina obnašati časnu i odgovornu službu predsjednika Republike. Naša je iskrena želja i poruka da osoba koja će ju obnašati dosljedno djeluje u skladu s ovlastima propisanim Ustavom i zakonom. Budući da su te ovlasti većinom reprezentativne, očekujemo da ona bude moralni korektiv i savjest društva, da dosljedno štiti i promiče pravnu državu, vladavinu prava i jednakost svih građana u pravima i dužnostima, da poziva na socijalnu osjetljivost i primjerom prednjači u zauzimanju za siromašne i marginalizirane, da se neumorno zauzima za zaštitu dostojanstva radnika i rada te za pravednu raspodjelu javnih i društvenih dobara. Osobito očekujemo da u skladu s Ustavom bude jamac funkcioniranja institucija države, navlastito pravde i javne uprave, te da se zauzima za obranu i zaštitu konkretnog čovjeka i obitelji, kao temeljne stanice svakoga društva.

3. Kao vjernici i građani podupiremo programe onih predsjedničkih kandidata koji promiču kulturu života, zauzimaju se za dostojanstvo žene i majke, djece i starijih osoba, štite obitelj utemeljenu na braku kao zajednici muškarca i žene, dosljedno poštuju vjersku slobodu, pravo na slobodan izbor vjerskog odgoja i na priziv savjesti u uvjetima što ih propisuje pozitivni zakon koji otvoreno nijeće moralnu normu i suprotstavlja se zahtjevima moralnoga zakona koji štiti ljudski život od začeca do prirodne smrti. Nema dvojbe kako se od osobe na čelu hrvatske države očekuje da ljubi i poštuje svoj narod. Očekujemo da svojim primjerom pokazuje zdravo domoljublje i da to pokazuje na način da se zauzima i bori za dobrobiti i legitimne interese svih hrvatskih građana, ali i otvorenim protivljenjem rasprodaji nacionalnoga bogatstva i naslijeđenoga blaga. Očekujemo također da Hrvate, koji žive u dijaspori, a posebice u Bosni i Hercegovini, gdje su oni jedan od tri konstitutivna naroda, poštuje i smatra važnim čimbenikom u ostvarivanju dobrih međunarodnih odnosa te da se zauzima za njihova nacionalna, politička i kulturalna prava u zemljama u kojima žive.

4. Imajući na umu duboke i neraščišćene ideološke prijevare u Republici Hrvatskoj koji onemogućavaju oprost i pomirenje te ozbiljno narušavaju kulturu dijaloga i istinsku snošljivost različitosti, od budućega nositelja ove časne službe očekujemo da osudi sve zločine u skladu s duhom i slovom nekoliko rezolucija Parlamentarne skupštine Vijeća Europe“ (1096/1996, 1481/2006, 2819/2019) te hrvatskog Sabora iz lipnja 2006. godine, vodeći se pritom iskrenim pijetetom prema svim žrtvama, a ne revanšističkom logikom pobijeđenih i poraženih. Smatramo da je to jedan od bitnih preduvjeta za proces oprosta i pomirenja te za uspostavu željenoga društvenoga mira, nacionalnog jedinstva i istinskoga zajedništva u hrvatskome društvu. Očekujemo također da se zalaže za očuvanje i iznošenje cjelovite istine o Domovinskome ratu te da njeguje i promiče osobito poštovanje prema hrvatskim braniteljima i svima koji nose duboke rane i nezaliječene ožiljke ratnih stradanja.

5. Pozivamo vjernike i druge građane da ne podlegnu napasti ravnodušnosti i malodušja koje se nerijetko očituje tijekom izbora. Jer, ne izlazeći na glasovanje, mi drugima prepuštamo da odlučuju u naše ime o budućnosti hrvatskoga naroda i svih građana Republike Hrvatske. Pozivamo sve da se dobro informiraju o programima predsjedničkih kandidata te da svoj glas i povjerenje na izborima daju onoj osobi za koju po savjesti smatraju da najbolje odgovara zahtjevima njihova osobnog uvjerenja. Očekujemo da predsjednički

kandidati u predizbornoj kampanji čuvaju dostojanstvo i čast, te primjerenim i korektnim postupanjem prema političkim protivnicima očituju svoju prikladnost za obnašanje odgovorne državničke službe. Nadamo se da će i sredstva društvenoga priopćavanja u predizbornoj utrci ispuniti visoke standarde profesionalnosti i očitovati potrebnu razinu tolerantnosti i demokratičnosti.

Zagreb, 16. prosinca 2019.

Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Komisije HBK-a »Iustitia et
pax«

III.
POREČKA I PULSKA BISKUPIJA

Poreč, 3. listopada 2019.
Prot.:785/2019.

ZA REKOLEKCIJU 7. listopada 2019.

Listopad – mjesec krunice. Preporučamo da se molitva krunice moli u svakoj našoj župi, u svakoj našoj obitelji. Zajednička molitva je najbolja. I djeca u obitelji tako najlakše nauče moliti, shvate svakodnevnu potrebu molitve, povezivanja s Bogom.

Molitva za jedinstvo i mir. Već duži niz godina u mnogim zemljama je prisutna međunarodna molitvena inicijativa pod nazivom: *Milijun djece moli zajedno za jedinstvo i mir*. U Hrvatskoj je ta inicijativa prihvaćena 2010. godine. Preporučamo svima da na tome porade, kako svećenici, vjeroučitelji i župni animatori i da se što više djece uključi u tu veliku molitvenu zajednicu u petak, 18. listopada 2019. godine po mogućnosti u 9 sati, ali može i u bilo koje drugo vrijeme.

Misijska nedjelja – 20. listopada 2019. Preporučamo Papinu poruku za Svjetski misijski dan. Neka i ona doprinese obilježavanju i proslavi tog dana u našim župama. Milostinju te nedjelje dostaviti Ordinarijatu kako bi se prosljedila onima kojima je namijenjena.

Stipendije za naše učenike, studente. Vjerujemo da su svi svećenici kroz mjesec rujan govorili svojim vjernicima i poticali ih da se, prema svojim mogućnostima, uključe u prikupljanje sredstava za stipendije naših učenika i studenata koji su slabijeg imovnog stanja.

Molimo sve župnike da danas na rekolekciji prijave dekanu koliko će stipendija dati njihova/e župa/e ili pojedinci iz njihovih župa. Mole se dekani da po završetku rekolekcije odmah jave Ordinarijatu koliko će stipendija biti iz pojedine župe i cijelog dekanata.

Potrebni formulari, kao i upute za stipendije nalaze se na Biskupijskoj stranici na ZAKLADA BL. MIROSLAV BULEŠIĆ.

Susret svećenika u Pazinu, održat će se u Pazinskom kolegiju u ponedjeljak, 21. listopada 2019. godine s početkom u 10,00 sati.

Tema sastanka: **MISIONARSKA PREOBRAZBA ŽIVOTA I DUŠOBRIŽNIŠTVA.** Predavač **vlač. Antun Štefan,** nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u RH.

Svi sveti i Dušni dan. Preporučamo da se uredi grobovi ili grobnice svećenika i da se tih dana odsluži jedna sveta misa za pokojne svećenike koji su službovali u župama u kojima mi sada djelujemo.

Prijava krizme za 2020. godinu. Župnici koji planiraju krizmu za 2020. godinu neka tijekom listopada i studenoga 2019. godine predlože Ordinarijatu tri datuma koja žele. Onda će se u Ordinarijatu nastojati prihvatiti jedan od tih tri datuma i javiti župniku datum krizme.

Prijava za pomoć za obnove. Porečka i Pulska biskupija će i slijedeće godine, prema svojim mogućnostima, pomoći razne projekte obnove u župama. Potrebno je do kraja studenoga 2019. godine dostaviti zamolbu, troškovnik, najmanje tri ponude mogućih izvođača, plan financiranja: iznos koji Župa može pokriti, Općina ili Grad i koliko se očekuje od Biskupije.

Plenum svećenika održat će se **18. studenoga 2019. u Pazinskom kolegiju u Pazinu.** Molimo sve voditelje Vijeća i delegate, povjerenike da svoje izvješće dostave u pisanom obliku na Biskupski ordinarijat najkasnije do 7. studenoga 2019. godine. Izvješće mora biti kratko.

Mons. Vilim Grbac, generalni vikar

MONS. SERGIJE JELENIĆ

Vlč, Sergije Jelenić, kancelar i ekonom Porečke i Pulske biskupije imenovan je 25. kolovoza 2019. godine kapelanom Njegove Svetosti Pape Franje.

Imenovanje je uslijedilo na prijedlog mons. Dražena Kutleše, porečkog i pulskog biskupa. Dokument je dostavljen mons. Draženu Kutleši putem Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj 18. listopada 2019. godine.

Poreč, 28. listopada 2019.
Prot. br.:881/2019.

POZIV NA SJEDNICU SVEĆENIČKOG VIJEĆA

Ovim dopisom pozivam Vas na redovitu sjednicu Svećeničkog vijeća koja će se održati u četvrtak, **7. studenoga 2019.** u prostorijama Ordinarijata s početkom u **9,00 sati**.

Dnevni red:

- Pastoralni plan za 2019. – 2020.,
- Porez za pravne osobe Katoličke Crkve,
- Razno.

Dijeleći radost i zahvalu Bogu zbog spomenutog događaja iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

✠Dražen Kutleša,
biskup

Svim članovima Svećeničkog vijeća

Poreč, 28. listopada 2019.
Prot. br.:881/2019.

POZIV NA SJEDNICU ZBORA SAVJETNIKA

Ovim dopisom pozivam Vas na redovitu sjednicu Svećeničkog vijeća koja će se održati u četvrtak, **7. studenoga 2019.** u prostorijama Ordinarijata s početkom u **11,00 sati**.

Dijeleći radost i zahvalu Bogu zbog spomenutog događaja iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

✠Dražen Kutleša,
biskup

Svim članovima Zbora savjetnika

Poreč, 2. studenoga 2019.
Prot.:908/2019.

ZA REKOLEKCIJU 4. studenoga 2019.

Permanentna formacija svećenika do 10. godina službe. Susret permanentnog obrazovanja za svećenike do 10 godina službe održat će se u **utorak i srijedu, 12. i 13. studenoga 2019. u Domu pastoralnih susreta u Lovranu**, s početkom u 10,00 sati (okupljanje u 9,30 sati).

Tema ovog susreta je **Pastoral kulture**.

Plenum svećenika održat će se **18. studenoga 2019. u Pazinskom kolegiju u Pazinu**. Molimo sve voditelje Vijeća i delegate, povjerenike da svoje izvješće dostave u pisanom obliku na Biskupski ordinarijat najkasnije do 11. studenoga 2019. godine. Izvješće mora biti kratko.

Proslava svetog Mavra u Poreču, 21. studenoga 2019. godine. Pozivamo i ove godine sve svećenike, redovnike i redovnice na proslavu svetog Mavra, zaštitnika Poreča i Porečke biskupije. Svečana sveta misa, koju će predvoditi mons. Giorgio Lingua, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj u zajedništvu s biskupima Riječke metropolije i svećenicima naše Biskupije, započet će u 10,30 sati. Nakon mise održat će se svečana procesija ulicama grada Poreča. Uslijedit će zajednički agape u prostorijama Ordinarijata.

Večernju misu u 18 sati predvodi mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup. On će na toj misi podijeliti priznanja zaslužnim vjernicima koje su predložili župnici i dekani.

Molimo župnike da doprate svoje kandidate za priznanja.

Đakonsko ređenje u Puli. U subotu, 23. studenoga 2019. godine s početkom u 11 sati u pulskoj katedrali gosposin biskup, mons. Dražen Kutleša zaredit će za đakone trojicu naših bogoslova.

Duhovna obnova za svećenike u Pazinu. U ponedjeljak, 25. studenoga 2019. održat će se duhovna obnova za svećenike u Pazinskom kolegiju s početkom u 10 sati.

Prijava krizme za 2020. godinu. Župnici koji planiraju krizmu za 2020. godinu neka do kraja studenoga 2019. godine predlože Ordinarijatu tri datuma koja žele. Onda će se u Ordinarijatu nastojati prihvatiti jedan od tih tri datuma i javiti župniku datum krizme.

Adventski susret vjeroučitelja u Pazinu. U subotu, 30. studenoga 2019. održat će se susret vjeroučitelja u Pazinskom kolegiju s početkom u 10 sati.

Dobrotvorni koncert Caritasa održat će se u subotu, 30. studenoga 2019. u sportskoj dvorani Pazinskog kolegija s početkom u 17 sati. U sklopu koncerta podijeliti će se i **stipendije Zaklade blaženog Miroslava Bulešića** potrebnim učenicima i studentima za školsku godinu 2019. – 2020.

Molimo Vas da se osobno odazovete i potaknete svoje vjernike da se i oni u što većem broju odazovu.

Mons. Vilim Grbac,
generalni vikar

RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA

Vlč. Vladimir Brizić razrješuje se službe župnika u župama Sv. Servula mučenika u Bujama, Sv. Jurja mučenika u Tribanu, Sv. Jurja mučenika u Zrenju i Sv. Mihovila arkandela u Šterni, te se imenuje duhovnim pomoćnikom.

Vlč. Marcin Madej razrješuje se službe župnog vikara u župama Gospe Fatimske u Labinu, Presvetoga Srca Isusova – Labin Marcilnica, Sv. Lovre mučenika u Svetom Lovreću Labinskom i Sv. Lucije djevice i mučenice u Skitači te se imenuje župnim upraviteljem župa Sv. Servula mučenika u Bujama, Sv. Jurja mučenika u Tribanu, Sv. Jurja mučenika u Zrenju i Sv. Mihovila arkandela u Šterni.

Vlč. Blaž Bošnjaković imenuje se, uz župničku službu u župama Gospe Fatimske u Labinu i Presvetoga Srca Isusova u Labinu – Marcilnica, i župnikom župa Sv. Lovre mučenika u Svetom Lovreću Labinskom i Sv. Lucije djevice i mučenice u Skitači.

Vlč. Piergiorgio De Angelis razrješuje se službe rwktora Biskupijskoga misijskoga sjemeništa „Redemptoris Mater“ u Puli i stavlja se na raspolaganje Neokatekumenskom putu.

Vlč. Alejandro Castillo Jimenez razrješuje se službe ravnatelja Pazinskog kolegija – Klasične gimnazije s pravom javnosti i imenuje se rektorom Biskupijskoga misijskoga sjemeništa „Redemptoris Mater“ u Puli.

Vlč. Maksimilijan Ferlin razrješuje se službe džupnika u župama Sv. Vida i drugova u Gračišću, Gospe od Zdravlja u Grdoselu, Rođenja BDM u Zarečju i Sv. Mohora i Fortunata mučenika u Lindaru, a imenuje se ravnateljem Pazinskoga kolegija – klasične gimnazije u Pazinu.

Vlč. Filip Celent razrješuje se službe župnog vikara u župama Sv. Vida i drugova u Gračišću, Gospe od Zdravlja u Grdoselu, Rođenja BDM u Zarečju i Sv. Mohora i Fortunata mučenika u Lindaru, te se imenuje župnikom župa Sv. Vida i drugova u Gračišću, Gospe od Zdravlja u Grdoselu, Rođenja BDM u Zarečju i Sv. Mohora i Fortunata mučenika u Lindaru.

NOVI KANONICI POREČKOG I PULSKOG KAPTOLA

Mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup je o proslavi svetog Mavra, biskupa i mučenika, zaštitnika Poreča i Prečke biskupije, 21. studenoga 2019. godine imenovao nove kanonike za Porečki i Pulski kaptol.

Za Porečki kaptol imenovani su mons. Sergije Jelenić, kancelar i ekonom Porečke i Pulske biskupije i preč. Milan Zgrablić, porečki župnik i dekan.

Za Pulski kaptol imenovani su mons. Vilim Grbac, generalni vikar Porečke i Pulske biskupije i rovinjski župnik i dekan te vlč. Atilije Krajcar i vlč. Ante Žufić, umirovljeni svećenici iz Svećeničkog doma „Betania“ u Puli.

KANDIDATI ZA BISKUPIJSKU NAGRADU

Poreč – Sveti Mavro – 21. studenoga 2019.

1. Gospođa **Antica Ligović** iz Župe Gradine.- za dugogodišnje pomaganje u crkvi i pomoć svećenicima.
2. Gospođa **Cecilija Grbac** iz Župe Lanišće – za dugogodišnje pomaganje u crkvi i pomoć svećenicima.
3. Gospođa **Gracijela Čekada** iz Župe Rabac – za dugogodišnji karitativni rad.
4. Gospođa **Anastazija Labinjan** iz Župe Materada . za dugogodišnje služenje u crkvi kao sakristanke i brige za uređivanje crkve.
5. Gospođa **Marija Cvitić** iz župe Rovinjsko Selo – za dugogodišnje pomaganje u crkvi i pomoć svećenicima.
6. Gospodin **Bogomir Vuković** iz Župe Sveti Pavao u Puli – za dugogodišnje pomaganje u crkvi i pomoć svećenicima.
7. Gospodin **Oliver Štefanić** iz Župe Stari Pazin – za svesrdnu pomoć svećenicima, osobito kod obnova u župi.
8. Gospodin **Ante Čolić** iz Župe Vodnjan – za pomoć svećenicima i čitanju u crkvi.
9. Gospođa **Erminija Erijavac** iz Župe Gračišće – za dugogodišnje pomaganje u crkvi.
10. Gospođa **Dubravka Rački Grubiša** liječnica iz Pule – za dugogodišnje pomaganje Zakladi „Miroslav Bulešić“ – za stipendije. Njoj je Biskupijsko priznanje uručeno u Pazinskom kolegiju na koncertu Caritasa, 30. studenoga 2019. godine.

Poreč, 25. studenoga 2019.
967/2019.

SVIM SVEĆENICIMA, REDOVNICIMA I REDOVNICAMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Pozivam sve svećenike, redovnike i redovnice iz Porečke i Pulske biskupije na Božićni prijem koji će se održati u prostorijama biskupskog Ordinarijata u Poreču, u subotu, 21. prosinca 2019. godine u 11,00 sati.

Bit će to dobra prilika za kratko zajedničko druženje i da si izmijenimo čestitke za božićne i novogodišnje blagdane. Dobro došli!

Radosno očekujem sve

✠ Dražen Kutleša,
biskup

ZA REKOLEKCIJU 2. prosinca 2019.

Zornice. U mnogim župama Porečke i Pulske biskupije u vrijeme Došašća održavaju se mise Zornice. Hvalevrijedan je to običaj od davnina koji unosi i u pojedinca i u obitelji osobitu raspoloživost i otvorenost prema drugome, koji nam dolazi u neznatnom malenom Djetetu, u svakom potrebnom čovjeku. Zornice nam mogu pomoći da se još bolje pripravimo za svetkovinu Božića i stvorimo potrebno ozračje da se mir i ljubav vrate u naše kršćanske obitelji. Pokušajmo sa zornicama i u onim župama gdje ih još nije bilo.

Blagoslov obitelji. Došašće je, za mnoge naše župe, dok se pripremaju za svetkovanje Božića, vrijeme susreta župnika sa svojim vjernicima. To je vrijeme blagoslova obitelji, koji se nastavlja i u božićnom vremenu. Župnik dolazi u kuće ili stanove svojih vjernika. Iskoristimo te susrete da što bolje uočimo potrebe svojih vjernika i, prema potrebi, dogovorimo se s njima što i kako rješavati, u čemu im možemo pomoći.

Blagdan svetog Nikole, 6. prosinca 2019. godine. Pokušajmo u svim našim župama, prema mogućnostima, organizirati nešto za djecu, prigodni program, ili ... I darivanje djece škola je ljubavi, brige za drugoga. Sveti Nikola je i zaštitnik djece, mornara, putnika i naših ribara.

Nedjelja Caritasa 15. prosinca 2019. godine. Caritas spada u bitnu značajku Crkve. Ona od svog početka brine za one koji su na rubu društva, koji su sami, žive u neimaštini, bolesti ili su u nekoj drugoj nevolji. Svi ljudi, naša su braća. Pozvani smo misliti jedni na druge i ne dozvoliti da netko u našoj sredini bude zakinut u onome što je nužno za život. Neka svatko, prema svojim mogućnostima, pomogne, ljubavlju, služenjem, svojim darom...

Božićne ispovijedi. Pobrinimo se da se i u našim župama organiziraju u vrijeme Došašća „velike ispovijedi“, kako bismo mogli omogućiti svojim vjernicima da se što dostojnije pripreme za božićne blagdane. Dogovorimo se sa susjednim svećenicima za pomoć u ispovijedanju. Dobro bi bilo dati svojim vjernicima i informacije kada su i u koje vrijeme organizirane ispovijedi u susjednim župama, tako da oni koji ne mogu doći na ispovijed u svojoj župi, stignu negdje drugdje.

Božićna čestitka. Gospodin biskup, mons. Dražen Kutleša, uputiti će i ove godine svim vjernicima Porečke i Pulske biskupije, kao i svim ljudima dobre volje, božićnu poruku i čestitku. Neka se ta poruka, koju ćemo Vam dostaviti, pročita na svim misama na dan Božića.

Iseljenički dan ove će se godine slaviti u nedjelju, 29. prosinca 2019. godine kada se slavi i Sveta Obitelj. Neka župnici preuzmu Papinu poruku za Iseljenički dan. Neka se pročita na svim misama.

Obavijest svim župnicima. Završetak kalendarske godine je i poziv svim župnicima da izvrše obveze prema Ordinarijatu i da dostave:

1. godišnji blagajnički obračun: I. - XII. mjesec 2019. godine
2. statistički izvještaj
3. prijepise svih Matica za 2019. g. (i iz ranijih godina, ako to nisu predali) Dostavljamo Vam i upute za prijepis Matica
4. **detaljan pismeni izvještaj o važnim događajima u župi:** stanje vjerskog života, vjernika, osoblja, objekata (gradnja: obnove, novogradnje).
5. **Osobnik** za svakog svećenika koji još nije dostavio

Svi župnici su obvezni osobno doći na Ordinarijat u tjednu od 13. do 17. siječnja 2020. godine po rasporedu za župe i dekanate. Dostavljamo Vam i raspored, kao i potrebne formulare koje treba ispuniti i donijeti. Voditelji ustanova i pojedinih vijeća, također će po određenom rasporedu doći na Ordinarijat u tom tjednu. Svaki će se svećenik ili voditelj tog dana, nakon dostavljanja traženih obveza, moći i osobno susresti s gospodinom Biskupom.

Neka Vam Gospodin bude nagrada za sve dobro koje činite s ljubavlju prema njegovu narodu u službi koja Vam je povjerena. Neka vas prati i zagovor Blažene Djevice Marije, Majke Isusove i Majke cijele Crkve, kao i zagovor blaženih Miroslava Bulešića i Francesca Bonifacia, svećenika i mučenika.

Neka Vam je od Gospodina čestit Božić i blagoslovljena Nova godina 2020.

Mons. Vilim Grbac,
generalni vikar

UPUTSTVA ZA ISPUNJAVANJE PARICA

1. Parice svojim sadržajem moraju biti jednake sadržaju matičnih knjiga, budući da je njihova svrha da osim izvornika, na nekoj drugoj lokaciji (U Biskupijskom arhivu) postoji još jedan istoznačni prijepis matične knjige u slučaju da izvornik iz nekog razloga bude zagubljen, oštećen, uništen, kako bi se podaci trajno sačuvali u još jednom prijepisu;
2. Za Parice se trebaju koristiti u cijeloj Biskupiji isti predlošci – tiskani obrasci (s istim podacima);
3. Parice je potrebno pisati trajnom tintom, ne kemijskom, na isti način kako se ispunjavaju matične knjige;
4. Svi traženi podaci u Paricama trebaju biti ispunjeni;
5. Bilo kakvi ispravci u Paricama, križanja... trebaju biti ovjereni pored zapisa od strane župnika u smislu (da je ispravak, brisanje, i sl. izvršio župnik).
6. Parice je potrebno na kraju svake godine ovjeriti potpisom župnika, pečatom župe te upisati zaključni redni broj upisa za tekuću godinu. Neovjerene Parice neće se više zaprimati u Ordinarijat.
7. Na vrhu lista Parice potrebno je u za to određeno mjesto napisati naziv Župe, ne samo naziv Sveca zaštitnika te župe;
8. Također je u desnom gornjem uglu, u za to propisano mjesto u obrascu, obavezno potrebno napisati stranicu i svezak iz matične knjige na koju se prijepis odnosi;
9. Potrebno je obavezno upisati redni broj upisa, ne ostavljati praznu rubriku ili upisivati olovkom;
10. Listovi parica ne smiju se izrezivati na manje dijelove, odnosno npr. ukoliko je u jednoj godini bio samo jedan upis, ne izrezuje se samo taj upis ili taj list, već se dostavlja cijeli arak, iz razloga što se tako dostavljeni arci Parica nakon nekog vremena u Biskupiji također uvezuju u knjige, pa listovi Parica trebaju biti istih dimenzija i trebaju ostaviti prostora za uvezivanje;
11. Za godine u kojima nema sakramenta, također je potrebno dostaviti Biskupiji na jednom arku podatak da u navedenoj godini nije bilo krštenja, vjenčanja ili smrti, te ovjeriti potpisom i pečatom župnika. Navedeni list će također biti uvezan u kontinuitetu s prethodno dostavljenim Paricama. Ukoliko se isti podatak o tome da nije bilo sakramenta ne dostavlja, u Biskupijskom arhivu ne postoji nikakva evidencija za navedenu maticu u tekućoj godini.
12. Kako bi u župi bilo evidentirano jesu li uredno predavane Parice prethodnih godina preporuča se da se predaja Parica evidentira brojem u Uredbenom zapisniku Župe, na taj način će u Župnom arhivu biti u svakom trenutku dostupna informacija o tome jesu li predane Parice za prethodne godine. U Biskupijskom arhivu vodi se Baza i Popis predanih Parica.
13. Župe koje nisu predale Parice za prethodne godine, neka to učine sada.

Razmatranje za prosinac 2019. SV. IVAN PAVAO II. – „UMIJEĆE NAD UMIJEĆIMA JEST VODSTVO DUŠA“

Povodom stote godišnjice rođenja Karola Wojtyły – sv. Ivana Pavla II. (18. 5. 1920. – 2. 4. 2005.) započinjemo niz razmatranja povezanih s duhovnom baštinom koju nam je ostavio ovaj veliki papa. U temelju njegove duhovne baštine i budućeg svećeničkog iskustva stoje činjenice da je rano ostao bez majke i oca; bio je fizički radnik u tvornici i glumac u jednoj kazališnoj družini koja se odupirala nacističkom režimu. U to ratno vrijeme ulazi u „podzemno sjemenište“; teško ga pogađa smrt prijatelja bogoslova iz sjemeništa. Preživio je i tešku nesreću, kada ga je udario jedan njemački vojni kamion. Ovo su samo neki od događaja koji se nalaze u korijenu života ovog čovjeka koji je primio dar posebnog Božjeg izabranja za poslanje koje će mu povjeriti u budućnosti.

Tema naših razmatranja biti će riječi i govori pape Wojtyły o svećeništvu. Svako razmatranje imat će u središtu određeni aspekt svećeništva onako kako ga je vidio sv. Ivan Pavao II. Papina namjera kroz mnoge dokumente, homilije, govore i knjige bila je „probuditi u braći svećenicima osjećaj za duhovnu dramu njihova poziva“. Ova razmatranja su mali dio njegovog duhovnog testamenta. Riječ je o snažnim porukama koje je upućivao generacijama svećenika i koje ostaju kao „duhovno blago“ za svećenike svih generacija.

Današnja tema je njegov pogled na *svećeništvo i spasavanje duša*, služenje i ljubav prema dušama koje su nam povjerene. „Briga za spasenje drugih, za istinu, za ljubav i svetost čitava naroda Božjeg, za duhovno jedinstvo Crkve koje nam je Krist povjerio zajedno sa svećeničkom vlašću, izražava se na različite načine,“¹ započinje svoj govor o ovoj temi papa Wojtyła.

„Gospodin nas poziva da djelujemo u različitim mjestima i na različite načine: od župnog pastoraala u svim njegovim razinama, od brige za mlade i obitelji do skrbi za patnike, bolesne i napuštene; a ponekad ste i vi braćo prikovani na krevetu boli“. „Naš rad uključuje i brigu za crkvene objekte, kao i suradnju s različitim društvenim institucijama na dobrobit Crkve i ljudi“, kaže papa. Međutim, u svim ovim različitim oblicima življenja svoga poslanja „vi ste uvijek i posvuda „*nositelji svojeg osobitog zvanja*“, vi ste nositelji milosti Krista, vječnoga svećenika, i karizme Dobroga Pastira“. „To nikada ne možete zaboraviti, toga se nikada ne možete odreći, to trebate u svako vrijeme i na svaki način vršiti“, piše papa Wojtyła u svom prvom *Pismu svećenicima*. „Ova milost osobitog zvanja je *umijeće nad umijećima* na koje nas je Krist pozvao“. „*Umijeće nad umijećima je vodstvo duša*“, zapisao je Grgur Veliki (*Regula pastoralis*, I,1, 77,14)

Svatko od nas, draga braćo, zna da je po primjeru Krista, *služitelj otajstva Otkupljenja*². Za vrijeme posljednje večere Isus Krist je oprao noge apostolima kako bi pokazao da namjerava ostati među njima *kao onaj koji poslužuje*. „Ovdje se krije duboko otajstvo služenja na način i po daru koji je svatko od nas primio“. Unatoč mnogim poteškoćama, našim osobnim nutarnjim borbama i problemima sekularizacije i odvajanja ljudi od Boga pozvani smo *posluživati* u zgodno i nezgodno vrijeme.

„U svojem, već dugom iskustvu u tolikim različitim situacijama, učvrstio sam se u uvjerenju da samo iz tla *svećeničke svetosti* može rasti djelotvorni pastoral, prava „briga za duše“³ Trajni plodovi autentičnih pastoralnih uspjeha u navještaju Radosne vijesti ljudima koje Gospodin stavlja pred nas rađaju se iz svetosti svećenika. „To je temelj“. Naravno, nužna je izobrazba, studij, neprestano usavršavanje, sve u svemu, prikladna priprema koja omogućuje da se dokuče hitnosti i definiraju pastoralni prioritati. „U svom sam životu taj prioritet uočio u apostolatu laika, na poseban način u obiteljskom pastoralu, gdje su mi laici toliko pomogli, zatim u skrbi za mlade. Također je nezaobilazna briga za siromašne, rubne, osamljene. Njima svećenik uistinu treba biti „otac“⁴

„Tajnom ipak uvijek ostaje *svetost života svećenika* koja se izražava u *molitvi i meditaciji, duhu žrtve i misijskom žaru*. Kada u mislima ponovno prolazim godine svoje pastoralne službe, sve se više uvjeravam kako je to *istinito i osnovno*“.

(Pripremio vlč. Josip Kolega)

1 IVAN PAVAO II., *Pisma svećenicima*, Verbum, Split 2010., str.12 (8. travnja 1979.)

2 Usp. *Homilija na Misi prigodom pedesete obljetnice svećeništva*, 10. studenoga 1996.

3 Usp. IVAN PAVAO II., *Dar i otajstvo*, KS, Zagreb 1996. str. 90.

4 Usp. Isto.

SVIM ŽUPNIM UREDIMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Poreč, 25. sudenoga 2019.
Prot.: 971/2019.

Predmet: Obveze župnih ureda prema Ordinarijatu - dostaviti:

1. - Godišnji blagajnički obračun: I. - XII. mjesec 2019. (za one koji nisu za sve mjesece u godini popunjavali Tablice primitaka i izdataka)
2. - statistički izvještaj,
3. - prijepise svih Matica za 2019. godinu (i iz ranijih godina)
4. - **detaljan pismeni izvještaj o važnim događajima u župi:** stanje vjerskog života, vjernika, osoblja, objekata (gradnja: obnove, novogradnje).
5. **Osobnik** za svakog svećenika, ako već nije dostavio

Pohod župnika Ordinarijatu radi sređivanja župničkih poslova i obveza za 2019. godinu predviđen je kako slijedi:

13. siječnja 2020.	- ponedjeljak	župe Pulskog dekanata
14. siječnja 2020.	- utorak	župe Pazinskog dekanata
		župe Buzetskog dekanata
15. siječnja 2020.	- srijeda	župe Labinskog dekanata
		župe Pićanskog dekanata
16. siječnja 2020.	- četvrtak	župe Porečkog dekanata
		župe Rovinjsko - Kanfanarskog dekanata
17. siječnja 2020.	- petak	župe Umaško - Oprtaljskog dekanata
		župe Vodnjanskog dekanata

Pozivam velečasne župnike da na Ordinarijat dođu osobno, u vrijeme označeno prema rasporedu za vlastiti dekanat. Neka župnici ne donose dokumente drugih župnika, bez biskupova odobrenja.

Molim sve župnike da za tu prigodu uredno pripreme sva tražena izvješća i dokumente. Nedopustivo je da se prijepisi i drugi spisi iz nekih župa iščekuju mjesecima. Kancelarija također ima obveze prema višim ustanovama i mora njima dostaviti na vrijeme svoje izvještaje.

Mons. Vilim Grbac,
generalni vikar

RASPORED POHODA ŽUPNIKA ORDINARIJATU

PULSKI DEKANAT - ponedjeljak - 13. siječnja 2020. godine

Br.	Vrijeme	Župa	Župnik/Župni upravitelj
1	8,30	SVETI PAVAO - PULA	don Milan MUŽINA
2	8,45	SVEĆENIČKI DOM BETANIJA	don Milan MUŽINA
3	9,00	MEDULIN, LIŽNJAN	don Hrvoje OKADAR
4	9,15	KATEDRALA – PULA, ŠTINJAN	don Rikard LEKAJ
5	9,30	GOSPA OD MORA - PULA	don Goran LEVAK
6	9,45	VELI VRH – PULA, GALIŽANA	don Joel CATARY
7	10,00	SVETI ANTUN - PULA	fra Gabrijel ŠKIBOLA
8	10,15	SVETI IVAN KRSTITELJ - PULA	fra Đuro HONTIĆ
9	10,30	SVETI JOSIP – PULA	don Ivan PRODAN
10	10,45	PREMANTURA, POMER	don Antun NIŽETIĆ
11	11,00	VALTURA, MUNTIĆ, ŠIŠAN	don Armando ILLICH
12	11,15	REDEMPTORIS MATER	don Alejandro CASTILLO
13	11,30	PAZINSKI KOLEGIJ	don Maksimilijan FERLIN
14	11,45	JOSIP TURČINOVIĆ	Nada LAKOSELJAC
15	12,00	MAVAR	Sanijela BLAŠKOVIĆ
16	12,15	BUUK	don Milan ZGRABLIĆ
17	14,00	URED ZA OBITELJ	don Mladen PRANJIĆ
18	14,15	KATEHETSKI URED	don Masimilijan BUŽDON
19	14,30	EKONOMAT BISKUPIJE	don Sergije JELENIĆ

PAZINSKI DEKANAT - utorak - 14. siječnja 2020. godine

Br.	Vrijeme	Župa	Župnik/Župni upravitelj
1	8,30	KALDIR, MOTOVUN	don Izidor SEKICKI
2	8,45	GRDOSEL(O), ZAREČJE	don Filip CELENT
3		GRAČIŠĆE, LINDAR	don Filip CELENT
4	9,00	KAROJBA, RAKOTULE,	don Rudolf KORACA
5		MOTOVUNSKI NOVAKI	don Rudolf KORACA
6	9,15	TRVIŽ, KAŠĆERGA, ZAMASK	don Dariusz SZYMANSKI
7	9,30	KRINGA, MUNTRILJ	don Stipan BOŠNJAK
8	9,45	PAZIN, BERAM, TINJAN	don Mladen MATIKA
9	10,00	STARI PAZIN, SVETA LUCIJA P.	don Željko ZEC
10		CARITAS, MAJMAJOLA	don Željko ZEC
11	10,15	ŽMINJ	don Jordan ROVIS
12	10,30	SVETI IVAN I PAVAO	o. Ivan ŠARIĆ
13		SVETI PETAR U ŠUMI	o. Ivan ŠARIĆ
14	10,45	BARBAN, SVETI MATEJ – CERE	don Bernard JURJEVIĆ
15		SVETI IVANAC NAD RAŠOM	don Bernard JURJEVIĆ

BUZETSKI DEKANAT - utorak - 14. siječnja 2020. godine

Br.	Vrijeme	Župa	Župnik/Župni upravitelj
1	11,00	BOLJUN, DOLENJA VAS, VRANJA	don Jeronim JOKIĆ
2	11,15	ROČ, HUM, LANIŠĆE	don Josip MAŠINA
3	11,30	BUZET, BREST	don Mario ŽMAK
4		ČRNICA, SLUM, SOVINJAK	don Mario ŽMAK
5	11,45	DRAGUĆ, RAČICE, VRH	don Matteo BACCANI

LABINSKI DEKANAT - srijeda - 15. siječnja 2020. godine

Br.	Vrijeme	Župa	Župnik/Župni upravitelj
1	8,30	BRDO, ČEPIĆ, KRŠAN	don Josip PETEH
2	8,45	PLOMIN, KOŽLJAK	don Aleksandar PETROVIĆ
3	9,00	SUŠNJEVICA	don Dragutin PETROVIĆ
4	9,15	RABAC	don Stipan MIŠURA
5	9,30	SV. LOVREČ LAB., SKITAČA	don Blaž BOŠNJAKOVIĆ
6	9,45	DONJI LABIN, MARCILNICA	don Blaž BOŠNJAKOVIĆ
7	10,00	GORNJI LABIN, RAŠA,	don Mirko VUKŠIĆ
8		SV. NEDELJA, SV. MARTIN, ŠUMBER	don Mirko VUKŠIĆ

PIĆANSKI DEKANAT - srijeda - 15. siječnja 2020. godine

Br.	Vrijeme	Župa	Župnik/Župni upravitelj
1	10,30	BORUT, CEROVLJE, GRIMALDA	don Mladen PRANJIĆ
2		KRBUNE, PAZINSKI NOVAKI	don Mladen PRANJIĆ
3		GOLOGORICA, PAZ	don Mladen PRANJIĆ
4	11,00	PIĆAN, TUPLJAK	don Antun KURELOVIĆ

POREČKI DEKANAT - četvrtak - 16. siječnja 2020. godine

Br.	Vrijeme	Župa	Župnik/Župni upravitelj
1	8,30	BAČVA, VIŠNJAN	don Karol HOMIEJA
2		SVETI IVAN OD ŠTERNE	don Karol HOMIEJA
3	8,45	BADERNA, ŽBANDAJ	don Ivan KRAMAR
4	9,00	FUNTANA, FUŠKULIN	don Ivan BUTKOVIĆ
5	9,15	GRADINA, VRSAR	don Lino ZOHIL
6	9,30	NOVA VAS POREČKA, TAR	don Ivan PRINC
7	9,45	KAŠTELIR, LABINCI	don Marijan KANCIJANIĆ
8	10,00	VIŽINADA, SVETI VITAL (BRIG)	don Leonardo KRAKAN
9	10,15	SVETI LOVREČ PAZENATIČKI	don Ivan MLIKOTA
10	10,30	POREČ	don Milan ZGRABLIĆ

ROVINJSKO - KANFANARSKI DEKANAT - četvrtak - 16. siječnja 2020. godine

Br.	Vrijeme	Župa	Župnik/Župni upravitelj
1	10,45	BALE, KANFANAR	don Joško LISTEŠ
2	11,00	SVETVINČENAT, JURŠIĆI	don Darko ZGRABLIĆ
3	11,15	ROVINJSKO SELO	fra Smiljan BERIŠIĆ
4	11,30	ROVINJ	mons. Vilim GRBAC

UMAŠKO - OPRTALJSKI DEKANAT - petak - 17. siječnja 2020. godine

Br.	Vrijeme	Župa	Župnik/Župni upravitelj
1	8,30	BRDA, MOMJAN, KOSTANJICA	don Miroslaw PARANIAK
2		KRASICA, GROŽNJAN	don Miroslaw PARANIAK
3	8,45	BRTONIGLA, LOVREČICA,	don Željko RAJČIĆ
4		NOVA VAS NAD MIRMOM	don Željko RAJČIĆ
5	9,00	BUJE, TRIBAN, ŠTERNA, ZRENJ	don Marcin MADEJ
6	9,15	NOVIGRAD, DAJLA	don Maksimilijan BUŽDON
7	9,30	KAŠTEL, SV.MARIJA NA KRASU	don Benjamin PETROVIĆ
8		SAVUDRIJA	don Benjamin PETROVIĆ
9	9,45	MATERADA, KRŠETE, PETROVIJA	don Carlos F. FARFAN
10	10,00	OPRTALJ, ZAVRŠJE	don Ante JUKOPILA
11	10,15	UMAG	don Josip GRBAC

VODNJANSKI DEKANAT - petak - 17. siječnja 2020. godine

Br.	Vrijeme	Župa	Župnik/Župni upravitelj
1	10,30	MARČANA, LOBORIKA	don Jure PURKIĆ
2	10,45	FILIPANA, HRELJIĆI	don Geremia MASSA
3	11,00	KRNICA- MUTVORAN, RAKALJ	don Graciano ŽIVOLIĆ
4	11,15	VODNJAN	don Marijan JELENIĆ
5	11,30	FAŽANA	don Ilija JAKOVLJEVIĆ

PASTORALNI PLAN POREČKE I PULSKE BISKUPIJE (za razdoblje od studenoga 2019. do studenoga 2020. godine)

Za našu Porečku i Pulsku biskupiju 2020. godina ima posebnu važnost. Naime, 13. svibnja 2020. navršit će se 100 godina od rođenja bl. Miroslava Bulešića. Na tom događaju temelji se i pastoralni plan naše biskupije u predstojećem razdoblju. Vjerujemo da će taj događaj biti utkan u sve segmente pastoralnog rada kako u našoj mjesnoj Crkvi, u svakoj župnoj zajednici, tako i u svim zajednicama koje djeluju u našoj biskupiji.

Sukladno promišljanju kako što bolje doživjeti tu važnu obljetnicu, u svrhu obnove duhovnog života, i pastoralnog djelovanja u našoj Crkvi, vjerujemo da će biti korisno staviti u središte promišljanja i djelovanja temu: sakramenti kršćanske inicijacije – krštenje, potvrda i euharistija.

Katekizam Katoličke Crkve, a po riječima Sv. Pavla u Prvoj poslanici Korinćanima svjedoči: „Po izlivanje Duha Svetoga na dan Pedesetnice Crkva se objavila svijetu. S darom Duha počinje novo vrijeme ‘u rasporedbi otajstava’: vrijeme Crkve, u kojem Krist očituje, uprisutnjuje i priopćava djelo svoga spasenja po liturgiji Crkve, ‘dok opet ne dođe’. U tom vremenu Crkve, Krist živi i djeluje u Crkvi i s njome na nov način, vlastit novome vremenu On djeluje po sakramentima...“

Drugi Vatikanski Koncil (SC) napominje: „Sakramenti su iznad svega znakovi novoga saveza „snažni momenti“ susreta, dijaloga i zajedništva što ih Bog ostvaruje s ljudima snagom Duha Svetoga u Kristu Isusu“; „Crkva je Crkva riječi i istovremeno Crkva sakramenata. Riječ je priprava i obećanje sakramenata, a sakramenti ostvaruju sljedeće riječi“; „Sakramenti, naime, imaju svrhu posvećivati ljude, izgrađivati Tijelo Kristovo i napokon iskazivati Bogu štovanje.“

Svjesni smo činjenice da se i u našoj sredini primanje sakramenata može pretvoriti u rutinu, običaj ili folklor. Susrećemo se s krajnostima: od strogog i nepopustljivog stava prema onima koji primaju sakramente do potpuno neangažiranog i površnog pristupa pripravi i slavlju sakramenata. Tim više postajemo svjesni važnosti ove teme u našem pastoralnom radu i djelovanju, ali i potrebe uključenosti svih članova obitelji u život župnih zajednica.

Bl. Miroslav Bulešić bio je duboko svjestan važnosti sakramentalnog života u župama u kojima je vršio svećeničku službu. Njegov životopis svjedoči: „...odgajao je župljane u aktivnom sudjelovanju kod mise... skrbio je da se svi mlađi župljani priprave na sakramente Prve sv. Pričesti i Krizme.“

Svjesni važnosti teme sakramenata koji posvećuju svakoga čovjeka i izgrađuju Crkvu, vjerujemo da svojim zalaganjem i dosljednim pastoralnim radom, možemo doprinijeti boljem i sadržajnijem življenju vjere kod djece i mladih kao i ostalih članova naših zajednica. Pastoralni plan je poziv svim akterima pastoralnog djelovanja: svećenicima, vjeroučiteljima, katehetama kao i svim vjernicima da osobnim zalaganjem doprinesemo boljem življenju sakramenata krštenja, pričesti i krizme, na dobrobit svih župnih zajednica i naše Porečke i Pulske biskupije.

Prijedlozi pastoralnih aktivnosti na biskupijskoj razini

1. Ove pastoralne godine predviđamo susrete svećenika naše biskupije. Okvirne teme susreta bit će: 100. obljetnica rođenja bl. Miroslava Bulešića, 130. obljetnica rođenja Bože Milanovića i Sakramenti kršćanske inicijacije: krštenje, pričest i krizma.

Predloženi datumi u ovoj godini:

- 18. studenog 2019. Plenum svećenika u Pazinu
- 25. svibnja 2020. Susret svećenika u Pazinu;
Tema: *Povijesno političke okolnosti početkom 20. stoljeća na području Istre*
- 22. lipnja 2020. Susret svećenika Riječke metropolije u Krku;
- 19. listopada 2020. Susret svećenika u Pazinu;
Tema: *Uloga medija u evangelizaciji*
- 16. studenog 2020. Plenum svećenika u Pazinu

1. Već uobičajene duhovne obnove za svećenike, ove godine će se održati:

- 9. ožujka 2020. na početku korizme. Toga dana služit ćemo Sv. Misu za sve žrtve totalitarnih režima u Svetvinčentu s početkom u 14 h.
- od 13.– 15. srpnja 2020.; Duhovne vježbe za svećenike u Pazinu

2. Tijekom mjeseca studenog 2019. na čast sv. Cecilije, zaštitnice pjevača, održat će se susret pjevačkih zborova diljem cijele naše biskupije. To je prigoda da pjevačima, orguljašima i zborovođama izrazimo zahvalnost za njihovu značajnu ulogu koju imaju u liturgiji.

3. 23. studenog 2019. u pulskoj katedrali s početkom u 11 h održat će se svečanost đakonskog ređenja.

4. 30. studenog 2019. u sportskoj dvorani pazinskog kolegija održat će se tradicionalni adventski koncert u organizaciji Caritasu s namjenom za misije i misionare. Tom prigodom će učenicima i studentima biti podijeljene potvrde o stipendijama koje dodjeljuje naša biskupija.

5. Na temu sakramenata kršćanske inicijacije održat će se susreti vjeroučitelja u organizaciji Katehetskog ureda. Ove godine bi posebnu važnost trebalo dati uložiti župne kateheze u pripremi slavlja sakramenata u župnoj zajednici s naglaskom na sakramentima kršćanske inicijacije. Katehetski ured će dati doprinos u pripremi prigodnih kateheza povodom 100. obljetnice rođenja bl. Miroslava Bulešića. To je prigoda da potaknemo sve vjeroučitelje na što bolju suradnju sa župnim zajednicama odnosno, župnim katehetama u cilju što bolje pripreme djece za sakramente pričesti i krizme.

Datumi susreta vjeroučitelja su:

- 30. studenog 2019., Adventski susret
- 29. veljače 2020., susret za vjeroučitelje i župne animatore početkom korizme, u Pazinu.

6. Veoma važnu zadaću u ostvarenju ciljeva ovog pastoralnoga plana imaju obitelji. „*Mjesto radanja Crkve su sakramenti kršćanske inicijacije, ali je obitelj kolijevka i mjesto rasta Crkve.*“ *Direktorij br.7.*

Ured za obitelj biskupije organizira susrete obitelji s prigodnim temama. Prijedlozi tema:

- *Uloga i značaj obitelji u pripremi djece i mladih za primanje sakramenata kršćanske inicijacije,*
- *Obitelj je danas veoma malo uključena u život vjere. Kako to promijeniti?,*
- *Sudjelovanje roditelja u slavlju primanja sakramenta krštenja, pričesti i krizme (Bog je htio ljude za suradnike u svom planu spasenja)*
- *Biti primjer mladima kako sakramentalni život jača kršćansko i obiteljsko zajedništvo.*

Predloženi datumi susreta:

- 21. ožujka 2020. *Proljetni obiteljski susret*
- 14. lipnja 2020. *Ljetni obiteljski susret*
- 14. studeni 2020. *Jesenski obiteljski susret*

7. Tijekom siječnja 2020. održat će se pohodi župnika Ordinarijatu, od 13. do 17. siječnja po već ustaljenom rasporedu.

8. 26. siječnja 2020. godine, naša biskupija odazvati će se pozivu Sv. oca Pape slavljenjem Nedjelje Božje Riječi. Preporukom Sv. Oca 3. nedjelja kroz godinu proglašena je Nedjeljom Božje Riječi koja će na poseban način biti posvećena slavljenju, razmišljanju i širenju Božje riječi.

9. Korizma je pogodno vrijeme za duhovne obnove svih vjernika. Duhovna obnova za djelatnike Caritasu održat će se 8. ožujka 2020. u Pazinskom Kolegiju s početkom u 15 h.

10. Duhovna obnova za vjeroučitelje, pjevače, članove župnih pastoralnih vijeća, župne animatore, održat će se 14. ožujka 2020. također u Pazinskom Kolegiju.

11. Korizmeno hodočašće bit će za našu Porečku i Pulsku biskupiju u pulskoj katedrali 22. ožujka 2020. na 4. korizmenu nedjelju. To je dobra prilika da se naša Crkva u korizmenom vremenu okupi na jednome mjestu, u cilju što bolje pripreme na vazmene blagdane.

12. Tema: Sakramenti kršćanske inicijacije bit će prisutna i u susretima mladih koje organizira Vijeće za mlade. Ova godina je prigoda da se o bl. Miroslavu Bulešiću progovori mladima na njima

prihvatljiv i razumljiv način. Veoma važno mjesto u radu s mladima, ove pastoralne godine ima i priprema mladih za Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži koji će se održati u Zagrebu, 9. i 10. svibnja 2020.

13. Predviđeni susreti mladih u našoj biskupiji su:
  - Korizmena duhovna obnova, 1. ožujka 2020. u Puli
  - Križni put za mlade u Gračišću, 28. ožujka 2020.
  - Bdijenje za duhovna zvanja, 2. svibnja 2020., u Svetvinčentu.
14. Posebnu važnost ove godine za našu biskupiju ima 13. svibnja. Tada je rođendan bl. Miroslava Bulešića koji će se na poseban način obilježiti u mjestima važnim za njegov život i smrt; Svetvinčentu i Lanišću. Bilo bi veoma korisno da se taj dan obilježi i u svim našim župama. Za tu svrhu može se organizirati prigodni program, molitveni susret, klanjanje ili hodočašće kako bi vjernici imali prigodu što bolje doživjeti 100. obljetnicu rođenja bl. Miroslava Bulešića.
15. Duhovsko bdijenje uoči blagdana Duhova biti će 30. svibnja 2020. u Puli i Rovinju.
16. Hodočašće i susret ministranata cijele biskupije bit će 18. lipnja 2020. (Košljun – Krk)
17. U pulskoj katedrali 20. lipnja 2020. održat će se svećeničko ređenje. Potrebno je taj važan događaj iskoristiti i popratiti molitvom za nova duhovna zvanja.
18. 73. obljetnica mučenike smrti bl. Miroslava Bulešića i ove će se godine obilježiti 24. kolovoza u Svetvinčentu i Lanišću. To je važan događaj za našu biskupiju i dobro je da se tom prigodom naša Crkva okupi na svečano euharistijsko slavlje u Svetvinčentu. U svijetlu 100. obljetnice njegovog rođenja, 24. kolovoza slavimo i rođendan bl. Miroslava za nebo – za život vječni.
19. U organizaciji Katehetskog ureda 27. kolovoza 2020. u Pazinu održat će se Katehetski dan za vjeroučitelje, župne animatore i odgojitelje u vjeri.
20. Hodočašće Gospi Trsatskoj održat će se u subotu 5. rujna 2020, prije blagdana rođenja BDM.
21. 11. rujna 2020. obilježiti ćemo i 74. obljetnicu smrti bl. Francesca Bonifacia, posebno u župama i mjestima gdje je vršio svećeničku službu i gdje ga je zatekla mučenička smrt.
22. 28. rujna 2020. obilježiti ćemo u Puli 7. obljetnicu beatifikacije bl. Miroslava Bulešića.
23. Euharistijsko slavlje povodom 130. obljetnice rođenja mons. Bože Milanovića održat će se 9. listopada 2020. u Kringi.
24. Listopad je mjesec kada posebno mislimo i molimo za misije i misionare. Misijska nedjelja bit će 18. listopada 2020.
25. Plenum svećenika održat će se u Pazinu 16. studenog 2020. godine.
26. Važno mjesto u našem pastoralnom kalendaru svakako zauzimaju slavlja zaštitnika naših biskupija; sv. Toma, 3. srpnja - zaštitnik Pulske biskupije i sv. Mavro, 21. studenog - zaštitnik Porečke biskupije. To je prigoda da cijela naša Porečka i Pulska biskupija okupljena oko svojih zaštitnika iskaže zajedništvo i vjeru koju su nam istinskim i dosljednim životom prenijeli oni koji su živjeli prije nas na ovim prostorima.

Prijedlozi pastoralnih aktivnosti na dekanatskoj razini

1. Uloga dekanata važna je za pastoralni život naših župa. U njima se promiče zajedništvo i otvara mogućnost svim župama da aktivno sudjeluju u svim dekanatskim pastoralnim aktivnostima. Stoga je veoma potrebna redovita suradnja i komunikacija među svećenicima radi pomoći i podrške, ali i stoga da se neki događaji i aktivnosti ne bi nepotrebno preklapali.
2. Rekolekcije, odnosno mjesečni susreti svećenika u dekanatu imaju poseban značaj za duhovni rast samih svećenika i redovnika koji u dekanatu djeluju, ali i za izgradnju međusobnog zajedništva radi kvalitetnijeg pastoralnog rada.
3. U duhovnom dijelu rekolekcija ove ćemo se godine služiti mislima i porukama sv. Oca Pape Ivana Pavla II na temu svećeništva i svećeničkog poziva. U dijelu rekolekcija u kojima obrađujemo pastoralne teme, teme će biti sakramenti kršćanske inicijacije. Susreti će se održati po sljedećem rasporedu:

- 3.1. 2. prosinca 2019.; Tema: *Priprema odraslih za sakramente kršćanske inicijacije*
  - 3.2. 3. veljače 2020.; Tema: *Priprema na krštenje djece (roditelja, kumova, obitelji i župne zajednice)*
  - 3.3. 2. ožujka 2020.; Tema: *Priprema roditelja za primanje sakramenata pričesti i krizme*
  - 3.4. 4. svibnja 2020.; Tema: *Neposredna priprema za Prvu svetu Pričest i Krizmu*
  - 3.5. 1. lipnja 2020.; Tema: *Duhovni i vjerski život tijekom ljeta*
  - 3.6. 17. rujna 2020.; Tema: *Uloga školskog vjeronauka i župne kateheze u pripremi djece i mladih za primanje sakramenata krštenja, pričesti i krizme*
  - 3.7. 5. listopada 2020.; Tema: *Uloga kumova u sakramentima krštenja i krizme*
  - 3.8. 9. studenog 2020.; Tema: *Uključivanje djece i mladih u život župne zajednice*
4. Na dekanatskoj razini trebalo bi organizirati pripravu odraslih na primanje sakramenata krštenja, pričesti i krizme.
  5. Na temu pastoralnog plana bilo bi dobro u okviru dekanata organizirati tribine, predavanja i hodočašća u kojima bi sudjelovale sve župe u dekanatu. Prijedlozi tema: 100. obljetnica rođenja bl. Miroslava Bulešića, 130. obljetnica rođenja mons. Bože Milanovića. Bilo bi korisno organizirati susrete roditelja prvopričesnika i krizmanika na području dekanata, kao i kumova krizmanika gdje je to moguće, kako bi se moglo progovoriti o njihovoj važnoj ulozi kod krštenja i krizme.
  6. U nekim dekanatima su već dobro uhodani susreti ministranata. Poželjno je da susreti budu barem u proljeće i na jesen.
  7. Susreti svih koji sudjeluju u liturgiji (pjevača, čitača, sakristana) na području dekanata mogli bi biti korisni, poglavito radi bolje suradnje, radi usavršavanja u službi te radi motivacije za što boljim vršenjem povjerene službe.
  8. Bilo bi veoma korisno kada bi svi susreti, posebno svećenika, doprinijeli boljoj usuglašenosti kriterija u pitanjima primanja sakramenata, kako bi barem na području dekanata imali zajednički stav i zajedničku praksu. To je važno radi poruke zajedništva i suradnje svećenika koju šaljemo vjernicima koji su nam povjereni.
  9. Određena pitanja, problemi i nesporazumi koji mogu nastati, najprije se trebaju rješavati u okviru dekanata, a ako to nije moguće, onda se u suradnji s dekanom zatraži i mišljenje Ordinarijata.
  10. U boljem upoznavanju i informiranju o svemu važnom, posebno o temi primanja sakramenata, sudjelovanja djece i mladih u liturgiji, ulozi i zadaći roditelja i kumova u primanju sakramenata krštenja pričesti i krizme, mogu pomoći lokalni mediji, gdje ćemo jasno, razumljivo i odgovorno progovoriti o ovim važnim temama. Također tomu mogu dobro poslužiti lokalni tisak i elektronički mediji kako bi prava i istinita informacija doprla do svakog člana dekanata.

Prijedlozi pastoralnih aktivnosti na župnoj razini

1. Teme ovoga pastoralnog plana svakako bi trebale biti prepoznate na razini svake župne zajednice. 100. obljetnica rođenja bl. Miroslava Bulešića treba biti obilježena i na razini župe. Za to mogu poslužiti knjige, tiskani materijali i filmovi koji već postoje, a koji će doprinijeti boljem poznavanju života i poslanja bl. Miroslava Bulešića.
2. Sakramenti. koje ističe ovaj pastoralni plan, događaju se ponajviše u župnim zajednicama. Valja razmisliti o tome kako u ta slavlja što bolje uključiti cijelu župnu zajednicu.
3. U sakramentalnom životu župe važna je i adekvatna priprema. Radi toga su i te kako dobro došli molitveni susreti, klanjanja i pobožnosti gdje se mogu uključiti svi vjernici, doprinoseći događajima koji župu čine živom zajednicom koja se s pravom raduje svakom novom članu.
4. U pripravi mladih na primanje sakramenata posebnu ulogu imaju susreti s roditeljima, a važna je u toj pripremi i cijela obitelj.
5. Ako je ikako moguće, trebalo bi okupiti kumove prije slavlja sv. potvrde kako bi doista bili spremni prihvatiti časnu, ali i odgovornu službu kuma. Možda ćemo tako doprinijeti da se služba kumova ne doživljava samo kao jedan dan slavlja, već kao trajna briga i odgovornost za život jedne mlade osobe.

6. Na župnoj razini veoma je važna suradnja vjeroučitelja i župnih kateheta sa župnikom i župnom zajednicom. Njihova suradnja i zajedništvo znak su djeci, mladima, ali i roditeljima kao i cijeloj zajednici da sakramenti izgrađuju Crkvu i doprinose boljem duhovnom životu.
7. Dobroj pripremi na slavlje sakramenata, posebno krizme, mogu doprinijeti organizirana hodočašća (ove godine posebno putovima bl. Miroslava Bulešića) To je prigoda da se mladima predstavi hrabrost, odgovornost i dosljednost u vjeri koju je živio bl. Miroslav.
8. Uspjeh ovog pastoralnog plana svakako ne ovisi samo o svećenicima već je to poziv i svim vjernicima da svi zajedno damo svoj doprinos u ostvarenju ciljeva koje ovaj pastoralni plan preporučuje. Ostvarenju tog cilja mogu doprinijeti sve zajednice koje djeluju u našim župama odnosno u našoj Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Samo zajedno možemo doprinijeti boljem duhovnom životu svakog vjernika i svakog člana naše velike biskupijske obitelji.

IV.
VAŽNIJI DOGAĐAJI I VIJESTI IZ ŽIVOTA
BISKUPIJE

BLAŽENI MIROSLAV JE UZOR U VJERNOSTI ZVANJU

Svečanom molitvom I. Večernje i blagoslovom memorijalne zbirke spomena na mučeništvo započelo obilježavanje 72. obljetnice mučeništva. U laniškoj župnoj crkvi program je započeo molitvom I. večernje koju je predvodio mons. Petar Rajič, naslovni biskup Sarsenteruma, apostolski nuncij u Litvi, Latviji i Estoniji. Prigodnu homiliju izrekao je mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski.

Na početku je uvodni pozdrav izrekao biskup domaćin, porečki i pulski ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša. Molitvi su nazočili mons. Ivan Milovan, umirovljeni porečki i pulski biskup, mons. mons. Janusz Blachowiak, tajnik Nuncijature u Zagrebu, te više svećenika.

Pjevanje svečane večernje pjevno je vodio vlč. dr. Josip Grbac te laniški župni zbor kojim je dirigirao preč. Mario Žmak.

U prigodnoj homiliji, citiravši Duhovni dnevnik blaženika, mons. Perić je kroz blaženikova promišljanja progovorio o grijehu oholosti, nazvavši ga „glavnim grijehom“. Prvi je citat od 28. ožujka 1943., kojeg je blaženik zapisao na duhovnim vježbama u Rimu: „Protivna poniznosti jest oholost: koja se sastoji u tome da se pripiše sebi ono što je Božje, njome se hoće postati Bog: ‘eritis sicut dii’ (bit ćete kao bogovi). To Bog ne može podnositi; oholost se baš točno protivi jednosti Božjoj“. Pogoden opis oholosti koja je protivna poniznosti, istaknuo je propovjednik, ohol čovjek pripisuje sebi što je Božje. Poniznost je istina, a oholost je laž. Ne samo da čovjek laže da je nešto njegovo a nije njegovo, nego i krade od Boga darove i hvali se da su njegovi. Propovjednik je svoja tumačenja potkrijepio živopisnim primjerima iz života.

Citiravši blaženikov zapis sa duhovnih vježbi u Dajli, od 30. kolovoza 1942., u kojem oholost naziva „izvorom svake nesreće“ te „preprekom napretku na putu savršenstva“ propovjednik je istaknuo blaženikovu izuzetnu poniznost, on moli da sebi ne pripisuje ništa osim grijeha, moli da se u njemu nastani anđeo poniznosti“ a ne „đavao oholosti“.

Na duhovnim vježbama za đakonat, u pulskom Samostanu sv. Franje, blaženik moli Boga „milost da uvijek bude iskren pred sobom i pred Bogom, da ne pristaje nego uz istinu i da se ne straši istine“. Mons. Perić je zatim citiravši zapis iz Duhovnog dnevnika od 4. prosinca 1942. spomenuo njegovu unutarnju borbu u nastojanju ustrajanja u vjernosti svećeničkome pozivu, taj je citat naslovio „Ili mlada Bettina, ili mlada misa“, misleći na djevojku koje je htjela

da on odabere put bračnoga života. Četiri mjeseca prije svog svećeničkog ređenja blaženik je, svjestan svoje neznatne snage u opiranju napasti zapisao: „Od Bettine i Alde očuvaj me (Bože). Daj da bude moje srce sasvim u tvojim rukama.“

Mons. Perić je na kraju citirao molbenicu koju blaženik zapisuje 12. lipnja 1943. godine, upućenu Blaženoj Djevici Mariji „Majko, u tvoje se ruke predajem i preporučujem se tebi. Ti znaš moje velike potrebe, Ti poznaš moju nejaku volju. Ti vidiš moje mane: moje sebeljublje moje oholosti! Svu skrši u meni tu slabu (zlu) travu i posadi u moje srce ljubav živu, djelujuću, osnovanu na vjeri i u ufanju. Isprosi mi tu milost od Duha Svetoga. Neka se on nastani u meni i on neka vlada nada mnom. On neka mi pomogne u spoznaji samog sebe, i neka popravi izravna u meni ono što je krivo.“ Gospa ga je doista i uslišila, sve je prenijela Duhu Svetomu, koji je bdio nad njim, rekao je mons. Perić. Provjeravao ga u kušnji i čuvao ga od napasti. Pratio ga svojom milošću. Do pobjede. Do oltar da postane Misnik. Do oltara da postane Blaženik, Mučenik, naglasio je mons. Perić te zaključio homiliju zazivom: „Blaženi don Miroslave, mučenice, pomози nam da ne budemo ohole praznine, nego ponizne punine milosti Božje!“ Mons. Perić je 2017. godine, kada je objavljeno prvo izdanje Duhovnoga dnevnika bl. Bulešića, radio je teološku korekturu izdanja pa je stoga izvanredan je poznavatelj tog Božjeg ugodnika. Održano je zatim kraće klanjanje pred Presvetim. Biskupi, svećenici i puk Božji uputili su se potom prema župnoj kući gdje je mons. Rajič, uz prigodnu molitvu blagoslovio novouređenu memorijalnu zbirku.

U ondašnjem župnom uredu i još jednoj prostoriji postavljena je memorijalna zbirka spomena na „krvavu krizmu“ i mučeništvo bl. Miroslava. Postavljeni je novi pod, no u župnom uredu izložen je, na originalnom mjestu, dio drvenog poda na kojem je ležalo tijelo mučenika Miroslava u trenutku mučeništva. Daske, natopljene mučenikovom krvlju postavljene su na tadašnje mjesto, zaštićene staklom i prikladno osvijetljene. Obzirom na raspored prostora osposobljen je još jedan ulaz kojim se ulazi u veću prostoriju pored župnog ureda. U toj je prostoriji, koja može primiti više desetaka hodočasnika, postavljena stalna projekcija dokumentarnog filma o mučeništvu bl. Bulešića. Osim toga, memorijalna zbirka fotografijama i drugim prigodnim predmetima i muzejskim eksponatima iz prve polovice XX. stoljeća posjetitelje upoznaje s poviješću bogate pastoralne aktivnosti te župe koja je prije Drugog svjetskog rata imala gotovo tisuću stanovnika. Izložena je fotografija i originalni popis

krizmanika generacije 1947., a poseban dio donosi detaljniju povijesnu građu o biskupovom izaslaniku mons. Jakobu Ukmaru, kojeg su napadači istovremeno s umorstvom bl. Bulešića pretukli, te ostavili bez svijesti, uvjereni da su ga ubili. Zbirka nadalje, slikom i dokumentima, hodočasnicima približava lik i djelo vlč. Stjepana Ceka, tadašnjeg laniškog župnika, kojeg je majka spasila sakrivši ga ispod stepeništa, a koji je kasnije, zajedno s više župljana Lanišća, nepravedno, montiranim sudskim procesima, osuđen na više godina zatvora. Autor izložbe je David Ivić, a tekstove su pripremili vicepostulator vlč. mr. Ilija Jakovljević i kancelar biskupije preč. Sergije Jelenić.

U prostoriji župnog ureda, osim dijelova originalnog poda, na istom se mjestu od onda nalazi i komad zidne žbuke pošprican mučenikovom krvlju, a pored toga je njegov portret u prirodnoj veličini. Uz još nekoliko informativnih panoa i predmeta iz onoga vremena pored prozora je pisači stol na koje se nalazi knjiga hodočasničkih zapisa. Mons. Perić je ovom prigodom zapisao „Na mjestu mučeništva za vjeru u Isusa Krista svećenika i mučenika blaženoga Miroslava Bulešića uzdižem žarke molitve Presvetom Trojstvu za blaženikovu kanonizaciju, za njegovu Istru, za njegov hrvatski narod i Crkvu Božju. Blaženi mučeniče Miroslave moli za nas.“

U izjavi za medije, na pitanje u čemu blaženi Bulešić može biti najveći uzor ljudima današnjeg vremena, mons. Perić je istaknuo: „Blaženi Bulešić nam je uzor u vjernosti zvanju koje čovjek ima. Jesi li djevojka budi vjerna, čestita i čista djevojka, jesi li majka budi vjerna odana supruga, prava majka svojoj

djeci, jesi li svećenik budi čvrst i čist u svome svećeničkom zvanju, jesi li redovnik redovnica ustraj u zvanju i daj primjer drugima, mladićima i djevojkama da izaberu duhovno zvanje, jesi li biskup budi vjeran biskup na svome mjestu, da budeš primjer i poticaj drugima, da se više nadaju i da više vjeruju.“

Ispod župne kuće obilježeno je mjesto, gdje je ubojica, perući okrvavljene ruke i nož, ponavljao riječi bl. Miroslava Bulešića: „Isuse, primi moju dušu!“ te prokomentirao „Primio sam mu je ja!“, a označeno je i mjesto gdje je sakupljena krv iz župne kuće izlivena pokraj crkve. Jedan od eksponata je i komadić blaženikovog kolara koji je okrvavljen u trenutku mučeništva, izložen je u umjetničkom drvorezu - djelo Mate Žmaka Matešića, svjedoka de visu (po viđenju) laniških događaja, koje je kasnije opisao u knjizi „Krvava Krizma - Lanišće 1947.“ Dio opusa izložbe su također: komadić košulje s tragovima blaženikove krvi koji je izložen uz jednu od njegovih prvih fotografija i prvi reljefni portret kojeg je nekoliko godina nakon mučeništva dao izraditi vlč. Atilije Krajcar 1969. godine. Tadašnja prostorija župnog ureda, mjesto mučeništva, gdje je na zidu nalazi uokvireni ulomak tadašnje žbuke s blaženikovom krvlju, uređeno je preostalim originalnim namještajem i drugim predmetima koji su se tada ondje nalazili.

Prigodne zahvale izrekao je vlč. Josip Mašina, župnik domaćin, koji je uz zahvalu biskupima i svećenicima te zahvalu svim suradnicima na projektu postavljanja memorijalne zbirke, posebnu zahvalu uputio mještanima Lanišća na neprocjenjivoj suradnji u svemu što se čini.

BLAŽENI MIROSLAV JE TRAŽITELJ BOGA U SVEMU I SVIMA

U subotu, 24. kolovoza 2019. godine, u Svetvinčentu je svečanim misnim slavljem obilježena 72. obljetnica mučeništva bl. Miroslava Bulešića. Misno slavlje predvodio je mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski.

U koncelebraciji su bili: mons. Petar Rajič, apostolski nuncij u Litvi, Latviji i Estoniji, mons. Ivan Devčić, riječki nadbiskup i metropolita, mons. Zdenko Križić, gospićko-senjski biskup, mons. Ivica Petanjak, krčki biskup, mons. Ivan Milovan, umirovljeni porečki i pulski biskup, mons. Janusz Blachowiak, tajnik Nuncijature u Zagrebu te šezdesetak svećenika i redovnika iz Porečke i Pulske i drugih biskupija. Na misi se okupilo oko tisuću vjernika među kojima su ove godine bile posebno brojne redovnice iz raznih družbi, napose iz Istre i iz Rijeke, među kojima i s. Dobroslava Mlakić, vrhovna poglavarica Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. Misi je nazočio i načelnik Općine Svetvinčenat Dalibor Macan sa suradnicima te Božo Kirin, načelnik Policijske uprave istarske, čiji su djelatnici i u Lanišću i u Svetvinčentu pružili logističku podršku u regulaciji prometa.

U uvodnim riječima pozdrava, biskup domaćin, mons. Dražen Kutleša je istaknuo da za sve nas vjernike smrt i proglašenje blaženim mučenika Miroslava su veliki povijesni događaj koji su razlog naše velike nade i utjehe. U osobi se našega blaženika spaja cjelokupna tragedija koja je pogodila pučanstvo Istre, Hrvatske i Europe tijekom prošloga stoljeća obilježenog trima velikim neljudskim sustavima, komunizmom, fašizmom i nacizmom. U osobi bl. Miroslava prepoznajemo pobjedu Kristova evanđelja nad totalitarnom ideologijom, pobjedu Božjih prava i savjesti nad nasiljem i ugnjetavanjem, pobjedu praštanja i pomirbe nad mržnjom i osvetom. Naš bl. Miro predstavlja svećenika i vjernika koji želi oprostiti i pomiriti se, očistiti sjećanje od mržnje pobjeđujući zlo dobrim tako da mu osveta postane oprost.

U prigodnoj homiliji mons. Perić je, služeći se zazivima blaženika koje je on zapisao u svome Duhovnome dnevniku, kroz petnaestak citata nastojao okupljenima približiti jedinstveni svetački lik tog mladog svećenika. Napomenuo je da je upravo Duhovni dnevnik bio glavni izvor za procjenu Miroslavove svetosti. Mons. Perić je kod objavljivanja prvog izdanja Duhovnog dnevnika, 2017. godine, koje je pripremila

Vicepostulatura, radio teološku korekturu, pa je stoga vrsni poznavatelj lika tog našeg Božjeg ugodnika.

Kroz razne citate koje je blaženik zapisao na poseban način tijekom duhovnih vježbi, ili prije velikih životnih koraka, kao što je primanje reda subđakonata, đakonata i prezbiterata, mons. Perić je okupljenima na profinjeni način oslikao dubinu, duhovnu profinjenost ali nadasve snagu proživljavanja duhovnih previranja koje je Miroslav zapisao, a sve s nakanom ispravljanja onoga što ga je u životu na bilo koji način udaljavalo od postizanja vjerničkog ideala, života sukladno Kristovu nauku.

Tijekom duhovnih vježbi u Dajli, pripravlajući se za subđakonat, blaženik se na poseban način utječe Blaženoj Djevici Mariji, moleći je da mu od Boga isprosi milosti kako bi postao što vjerniji službenik Božji, da ne traži sebe nego samo Boga, i to „u svemu i svima“, da bude „čist na duši i tijelu“, „poslušan uvijek“ i „vjeran svome zvanju“. I u teškim trenucima, ili napose u takvima, bl. Miroslav se utječe Blaženoj Djevici Mariji, pa tako na duhovnim vježbama za đakonat, u Puli, tijekom listopada 1942. moli „da ne padne u razočaranje, nego da nauči trpjeti za Boga“, rekao je mons. Perić. U Rimu, u studenome 1942. blaženik promišlja o svome odnosu prema bližnjima, svjestan da mu ponekad nedostaje poniznosti i ljubavi prema bližnjima vapi Mariji da mu isprosi milost da poštuje bližnje kao što bi on želio da poštuje njega. U svome sazrijevanju blaženik je svjestan i napasti koje prijete njegovu životu u čistoći, svjestan je da mora bolje izbjegavati grešne prigode, i ta svoja poniženja prikazuje Majci Božjoj.

Veličanstvena dubina kojom bl. Miroslav doživljava svoje svećeništvo vidljiva je iz zapisa u kojem se raduje najavi svoga ređenja, ali i iz duboke strepnje i straha hoće li ustrajati, hoće li dovoljno ustrajno i dostojanstveno ostvarivati svoje poslanje. U svojim mladomisničkim nakanama, koje je zapisao u Rimu nekoliko dana prije ređenja, u travnju 1942. spominje sve ključno i nužno za svećeništvo i što ono obuhvaća: prikazanje, darivanje, vjerno služenje, slava Božja, spas duša, poniznost i požrtvornost, jaka volja u posluhu Bogu, molitva za narod, za roditelje, za brata i tri sestre, za dobročinitelje, prijatelje i sve koji se preporučuju u njegove molitve, istaknuo je mons. Perić.

U ožujku 1944. bl. Miroslav zapisuje „Ako me hoćeš k sebi, evo me pripravna. Svoj život Ti sa-

svim darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja.“, tko ovako u sebi njeguje ljubav prema Bogu za svoje vjernike, on će tu ljubav pokazati i u najvećem svjedočanstvu vjernosti, u proljevanja vlastite krvi, rekao je propovjednik.

O dubini i snazi njegove posvećenosti životu prema evanđeoskim vrednotama najviše govori njegov zapis u dnevniku dva mjeseca prije mučeništva, 24. lipnja 1947.: „Daj mi, Bože, prije smrt nego da padnem u jedan grijeh nečistoće, ja želim, ako je Tvoja volja, čim prije doći k Tebi. Inače kazni me, kroti me, ponizuj me!“, don Miroslav doživljava strepnje iznutra, prijetnje izvana. Ali on ima sigurno utočište. Ako je volja Božja, spreman je i u smrt samo da ne sagriješi. Grijeh je nesreća, a krjepost je sreća, rezimirao je mons. Perić.

Posljednji zapis koji je propovjednik istaknuo, zapisan mjesec dana prije mučeništva, odnosi se na njegov, kao smatra blaženik, „neuspjeh u odgoju sjemeništara, i još ono što se govorilo za simpatiju jedne djevojke prema meni; i svemu tome nadodaje se i drugi moj, naš, neorganizirani posao.“, zapisao je vlč. Miroslav, i nadodao „Postao sam neuslužan, nemiran, omalovažujem, kritiziram druge i starije, pa i poglavare, a i mlade. Nisam više onakav, kakav sam bio. Onda sam rastao, a sada propadam. Bože moj, što se ja bojim za sebe! Hoću li ustrajati u svome zvanju?!“ No, strepnju za zvanje pojačava još jedna dublja strepnja „Neka duboka bojazan napunjuje mi dušu“ predosjećajući možda nadolazeće mučeništvo.

„Komu da povjerim svoje poteškoće? Samo Tebi, Bože moj! I Tebi, Majko moja! Ti vidiš moje duševne patnje i trzavice. Ovo Ti prikazujem! – Ako je malo to, daj mi još!“, citirao je nadalje propovjednik, te nastavio, evo brata našega Miroslava, bogoslova i svećenika, od krvi i od mesa, u kušnjama od Duha i u napastima od zloduha, koji priznaje svoje neraspoloženje, nalazi mu uzroke. Za što je uvjeren da je kriv, iskreno se kaje, a uvijek se u ruke Božje predaje, spreman na mučeništvo ne puste želje, nego životvorne

krvi. Homiliju je zaključio zazivom: Neka blaženi mučenik Miroslav sve potrebne i danas zagovara u nebu, gdje mu je molitva i moćnija i uslišanija.

Misno slavlje završilo je blagoslovom s relikvijarom koji je bio izložen prigodom beatifikacije u pulskoj Areni 28. rujna 2013. godine. Nakon završenog blagoslova svi okupljeni pristupili su čašćenju relikvijara s relikvijama kojeg je na čašćenje davao vicepostulator vlč. mr. Ilija Jakovljević, a zatim su prošli u ophodu iza oltara gdje se čuvaju okrvavljeni blaženikov talar, i jastuk natopljen njegovom krvlju.

Prije mise prigodni duhovni glazbeno-poetski program u kojem je između pjesama pročitano više blaženikovih poznatih citata, izveli su Davor i Vesna Terzić iz Rovinja. Na misu obljetnice mučeništva u Svetviničenat, kako je to već tradicionalno, došli su hodočasnici pješaci iz raznih istarskih mjesta: iz Pule su s hodočasnicima bile sestre Milosrdnog Isusa, iz Vrsara je sa dvadesetak hodočasnika pješačio i župnik vlč. mr. Lino Zohil, a s hodočasnicima s Pazinštine bio je fra Marinko Klaić.

Misu je glazbeno animirao zbor iz Župe Sv. Pavla u Puli pod ravnanjem dirigenta i voditelja zbora dr. Andreja Angelinija te uz orguljsku pratnju prof. Gabrijele Vuković. Velike zasluge u organizaciji ovoga slavlja imaju vjernici Svetvinčenta predvođeni župnikom vlč. Darkom Zgrabličem, a potrebnu raspoloživost je dala i Općina omogućivši prostore za osvježenje hodočasnicima pješacima nakon napornog pješačenja. Misu je direktno prenosio Hrvatski katolički radio.

Trodnevnu duhovnu pripravu za spomen mučeništva ove je godine predvodio vlč. Joel Cattary.

Misa je ove godine, zbog učestalih pljuskova tijekom poslijepodneva održana u crkvi, a ne kako je uobičajeno, na trgu ispred crkve, no veliki broj hodočasnika koji je misu pratio na trgu, osim svih onih koji su se natiskali u crkvi dokaz je da štovanje bl. Miroslava u Istri itekako živi i raste, a to je zasigurno najveća i najdraža nagrada svakome tko se je za života trudio živjeti po Božjem - dovoditi i dalje ljude Bogu.

BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ – MARIJIN SIN**Propovijed mons. Ratka Perića u Svetvinčentu,
24. kolovoza 2019.**

Služimo se knjigom *Duhovni dnevnik* [DD.] bl. Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika, koju je priredila Vicepostulatura, Pazin, 2017. Ovaj je *Dnevnik* glavni izvor za procjenu Miroslavove svetosti. Ovdje se osvrćemo na 15-ak zaziva - a ima ih 70 - koje je bogoslov i svećenik Miroslav s osobitom pobožnošću upućivao Isusovoj Majci i svojoj duhovnoj Majci. Miroslav gotovo 200 puta spominje riječ majka, Marija, Djeвица. Najčešće u obliku iskrene molitve da uzmogne obdržavati ono na što se doživotno odlučuje. Ovo je njegov ne samo osobni dnevnik nego i molitvenik.

Neopoziva odluka

[Dajla], 29. kolovoza [1942.], duhovne vježbe za subđakonat, DD., str. 46, bogoslov Miroslav iznosi molbenicu Djevici: - „*Sveta Marijo, u Tvoje ruke stavljam sinovski svoje djelo, veliko djelo. Ti mi isprosi od svojeg Sina sve milosti potrebne da mogu vjerno izvršiti i odlučiti i obdržavati ono što mi ne bude više moguće opozvati. Pomozi mi, Majko, pomozi!*“

- Pripravnik za subđakonat sinovski se i odano utječe Gospi, moćnoj zagovornici kod Boga, da mu izmoli od svoga Sina potrebne milosti za veledjelo svećeništva, djelo koje ostaje s neizbrisivim biljegom i na zemlji i kroza svu vječnost u nebu. U vremenskom hipu - odluka vrijedna vječnosti.

Službenik Božji

[Dajla], 30. kolovoza [1942.], DD., str. 50, čitamo ovaj vapaj: - „*Djevice Marijo, Majko moja, daj mi pomoći u poznavanju volje Božje. Daj mi od Boga milost kojom mogu samo Bogu služiti i hvaliti ga. Daj da postanem vjeran službenik Božji. Da ne tražim sebe, nego samo Boga u svemu i u svima. Pomozi mi, pomozi. Svi sveti i svete Božje, molite se Bogu za me!*“

- Bogoslov Miro ponavlja i još pobliže određuje nakane svoje molitve Bogorodici: da upozna volju Božju, da Boga trajno hvali, da postane vjeran službenik Božji, da ne traži sebe nego samo Boga, i to „u svemu i u svima“. Ovakvi uzdasi ne mogu ostati neuslišani. Po ovakvim je molitvama i postao blaženik i svjedok s najsjajnijim izrazom mučeništva, postavljen da svijetli i svima nama.

Tri krjeposti

[Dajla], 2. odnosno 4. rujna [1942.], DD., str. 67, na svršetku duhovnih vježbi bogoslov se utječe Mariji kao duhovnoj Majci: - „*Sveta Djevice, Majko*

moja ljubazna, Ti koja si bila čista, poslušna, vjerna, svrni svoj blagi pogled na ovog sina koji se naziva Tvojim. Ne gledaj na njegove uvrede, oprosti mu i izmoli kod Boga pomoći za njega, da bude čist na duši i tijelu, poslušan uvijek, vjeran svojem zvanju. Majko, u ruke se Tvoje predajem. Nemoj me nikada napustiti!“

- Marijin pobožnik od „Majke ljubazne“ moli tri divne njezine vrline: da i on bude „čist na duši i tijelu“, „poslušan uvijek“ i „vjeran svojem zvanju“. Ničim se nije mogao bolje svidjeti majci Mariji kao po toj poniznoj molitvi za uzvišene krjeposti čistoće, posluha i vjernosti. Kako ga ne će uslišiti?! Moliš li ti, djevojko, bogoslove, za ove krjeposti, koje su bitne i nužne u svakom staležu i zvanju?

Molitelj krunice

[Čabrunići], 29. rujna [1942.], DD., str. 71, prije povratka u Rim, obraća se Djevici: - „*Daj da ne propustim svaku večer u obitelji ružar* [krunicu].“

- Svjestan da je krunica simpatična Gospi, koja je u radosnim, žalosnim i slavim otajstvima stalno povezana sa sinom Isusom, plodom utrobe svoje, od Njegova začeca do Njegova Uzašašća, odnosno do njezine krunidbe na nebu, bogoslov traži snagu da nikada ne propusti izmoliti dnevni „ružar“, i to u obitelji, kao što to Crkva preporučuje ne samo u svibnju i listopada ili za njezine 24 svetkovine, blagdana i spomendana u godini, nego i inače. - Moliš li ti krunicu, brate i sestro? I onu krunicu s otajstvima svjetla: Krštenja na Jordanu, Svadbe u Kani, Blaženstava na brdu, Preobraženja na Taboru i dara Euharistije?

Trpljenje za Boga

[Pula], 11. listopada 1942., DD., str. 81, u duhovnim vježbama za đakonat moli ovako: - „*Sveta Marijo, Majko Isusova, postani mi zauvijek majkom a ja vjerni i odani Tvoj sin. Danas mi slavimo Tvoje sveto Materinstvo. Danas Te dakle smijemo zazivati svojom predragom Majkom. Majko moja, ne dopusti da ja, Tvoj sin, nikada više ne padnem u očajavanje, nego daj da trpim za Boga.*“

- Nešto ga je toga tjedna pogodilo. Kaže da je tražio utjehu od stvorenja. Pa se još više razočarao. Kaje se što se odmah nije obratio Bogu u kojega je svaka naša utjeha. Gospu moli da ne padne u razočaranje, nego da nauči trpjeti za Boga.

Ljubav prema bližnjima

[Rim], 13. studenoga 1942., DD., str. 91, iznosi molitvu Mariji: - „Sveta Djevice, majko ljubljena, svrni svoj blagi pogled na ovog porednog [zločestog] Tvojeg sina, i isprosi mi od Isusa milost poniznosti i ljubavi do bližnjega, do svojih drugova, do svakog druga i do Ravnatelja. To mi fali.“

- Ispovjedno iskreno prizna da mu nedostaje poniznosti i ljubavi prema bližnjima, napose prema kolegama kao i prema ravnatelju Lombardijskoga kolegija. Bori se da poštuje njih kao što bi želio da drugi poštuju njega. Nije dosta samo ljubav prema Bogu, što je na prvom mjestu, hoće se i ljubav prema bližnjemu. Te su dvije zapovijedi uzajamno prožete i jedna drugu prati.

Izbjegavanje prigode

[Rim], 9. prosinca 1942., DD., str. 105, Miro moli: - „Majko, evo me da se pokajem za svoje grijeh, kojima sam uvrijedio predobrog Boga! Napostovan sam bio u čistoći: nisam pristao uz misao; morao sam bolje bježati prigode! - Majko, prikazujem Ti svoje poniženje današnje: dva puta! Hvala Bogu!“

- Nas su odgojitelji u bogosloviji poučavali da se ne možemo oduprijeti napasti tjelesne naravi ako ne budemo izbjegavali bliže grješne prigode. Želiš biti čist, a čitaš najbesramniju knjigu do koje si došao. Želiš se usavršavati u čistoći duha, a gledaš najbestidniji film koji te direktno navodi na grijeh. Kako se služiš internetom? Uzimaš vatru u ruku i kažeš: ne će mene spržiti. Znaš da si u tome jučer pao, i to dva puta, i ti i danas isto ponavljaš. Tko grješnu prigodu ljubi, u grijehu se gubi. To je trajno ljudsko iskustvo. Samo nerazuman to ne prizna.

Najava ređenja

[Rim], 17. prosinca 1942., DD., str. 106, Miroslav daje maha svojoj radosti. - „Primio sam danas od Preuzv. Biskupa pismo, u kojem mi priopćuje nakanu da će me moći zaređiti za Uskrs. Majko, u Tvoje se ruke postavljam. Neka se vrši volja Božja. Pripravan sam na svako trpljenje, uz milost Božju!“

- Iz ovoga 22-godišnjega mladića, katoličkoga bogoslova, izbija živa radost zbog najavljena svećeničkog ređenja, za koje se priprema već više godina. Zna da je to veliko blago „u glinenim posudama“ (DD., str. 127). Zato moli milost od Boga, posredstvom Djevice Marije, da izvrši volju Božju - koju u *Dnevniku* časti barem 50 puta - spreman za nju „na svako trpljenje“. To je milost suobličenja s Kristom, Patnikom i Mučenikom, a ne suobličenje s ovim grješnim svijetom.

Strah pred budućnošću

[Rim], 6. veljače 1943., DD., str. 117, izmjena nade i tjeskobe - „Majko, opet Ti se sasvim prikazujem i zaklinjem Te za pomoć. Sada više nego ikada prije straši me moj budući apostolat. Da li ću ustrajati? Da li ću se oprezno i dostojanstveno vladati u svojem životu?... Ti mi pomози. U Tvoje se ruke predajem i molim Te da mi isprosiš od Boga milost da mi rasvijetli um i volju da budem dobar otac duša. Pomози mi u pripravi za [svećeničko] ređenje i prvu sv. Misu!“

- Svjestan kako odgovornu i ozbiljnu zadaću ređenjem preuzima, spopadaju ga strahovi, za koje moli da ih svlada, da se oprezno i dostojanstveno vlada u svome životu, da rasvijetljena uma i osnažene volje bude pravi pastir duša.

Ništa bez Božje pomoći

[Rim], 8. veljače 1943., DD., str. 118. - „Nitko mi ne piše! – danas mi je zakon kršćanske ljubavi težak. Muče me zle požude i pohota za uživanjem. Čudnim mi se čini stalež koga sam preuzeo. U borbi sam. Bog me pusti samoga da vidim da ne valjam ništa bez Njegove pomoći. Majko, izmoli mi od Boga više vjere, ufanja i ljubavi. Tvoj sam, sav sam Tvoj. I ovo maleno trpljenje Tebi darujem.“

- Još dva mjeseca do ređenja, a đakon u borbi s požudama i pohotama ovoga svijeta. Bog ga pušta da vidi da bez Božje nema rasta i uspjeha. „Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa“ (Iv 15,5), govori Gospodin. Gospu đakon moli da poraste u vjeri, nadi i ljubavi. A Majka za njega zna i rado ga preporučuje Ocu nebeskomu.

Duh trpljenja i poniznosti

[Rim], 11. veljače 1943., DD., str. 119. - „Prikazanje Majke Božje u Lourdesu. Posvetio sam cijeli dan Majci svojoj. Prikazao i posvetio sam joj se ponovno. Stavio sam u Njezine sv. ruke svoju pripravu na ređenje i prvu Misu. Do dva mjeseca točno postat ću svećenik. Majko, pomози mi! U Tvojim sam rukama. Daj mi ljubavi do križa i trpljenja, do poniznosti. Tako ću ugoditi Bogu. Duh trpljenja i poniznosti neka me uvijek prati, sada i uvijek na mojem svećeničkom životu.“

- Što se više približava svećeništvu, to više moli ljubavi prema križu i patnji.

Mladomisničke nakane

[Rim], 2. travnja [19]43., DD., str. 129 – „Svećeničko ređenje još mi fali malo sati [dana?] kada ću postati svećenik. Moj Bože, sav Ti se prikazujem, sav Ti se darujem: sav hoću da sam Tvoj sada i uvijek. Tebi hoću da vjerno služim. Slava Tvoja i spas duša! Poniznost, požrtvovnost! Prikazat ću se

sav za spas i mir našeg naroda! Misu ću prikazati za se: u zahvalu i oprostjenje grijeha i da isprosim jaku volju u poslušnosti Bogu! Prikazat ću je i za roditelje: za zdravlje svojeg milog oca, za moju predragu majku i sestre i brata. Spomenut ću se također svojih dobročinitelja, prijatelja, svih onih koji su mi se preporučili u molitvi.“

- Đakon Miro ovdje spominje sve ključno i nužno za svećeništvo i što ono obuhvaća: prikazanje, darivanje, vjerno služenje, slava Božja, spas duša, poniznost i požrtvovnost, jaka volja u posluhu Bogu, molitva za narod, za roditelje, za brata i tri sestre, za dobročinitelje, prijatelje i sve koji se preporučuju u njegove molitve.

Žudi za mučeništvom

Baderna, 22. ožujka 1944., DD., str. 153, obraća se Bogu, spreman u smrt: - „*Ako me hoćeš k sebi, evo me pripravna. Svoj život Ti sasvim darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja.*“

- Tko ovako u sebi njeguje ljubav prema Bogu za svoje vjernike, on će tu ljubav pokazati i u najvećem svjedočanstvu vjernosti, u prolijevanja vlastite krvi.

Prije smrt nego grijeh

[Pazin], 24. lipnja 1947., dva mjeseca prije mučeništva, DD., str. 189: - „*Daj mi, Bože, prije smrt nego da padnem u jedan grijeh nečistoće. – ja želim, ako je Tvoja volja, čim prije doći k Tebi. Inače kazni me, kroti me, ponizuj me!*“

- Don Miroslav doživljava strjepnje iznutra, prijjetnje izvana. Ali on ima sigurno utočište. Ako je

volja Božja, spreman je i u smrt samo da ne sagriješi. Grijeh je nesreća, a krjepost je sreća.

Bura pred mučeništvo

[Pazin] 22. srpnja 1947., mjesec dana prije mučeništva. DD, str. 190-191– *Već skoro mjesec dana proživljavam veliku unutarnju krizu, što me čini, protiv moje volje, neraspoloženim i žalosnim i nervoznim. Uzroci su ovi: moj neuspjeh u odgoju sjemeništara, i još ono što se govorilo za simpatiju jedne djevojke prema meni; i svemu tome nadodaje se i drugi moj, naš, neorganizirani posao.*

Postao sam neuslužan, nemiran, omalovažujem, kritiziram druge i starije, pa i poglavare, a i mlađe. Nisam više onakav, kakav sam bio. Onda sam rastao, a sada propadam. Bože moj, što se ja bojim za sebe! Hoću li ustrajati u svome zvanju?! Neka duboka bojazan napunjuje mi dušu. Jeka Apostolove: „Sa strahom i trepetom raditi oko svoga spasenja! (Fil 2,12). Tomu se još nadodaju one političke rasprave, oni problemi ne sasvim vjerske i pastoralne naravi; da smo u svemu prepušteni sami sebi. – Komu da povjerim svoje poteškoće? Samo Tebi, Bože moj! I Tebi, Majko moja! Ti vidiš moje duševne patnje i trzavice. Ovo Ti prikazujem! – Ako je malo to, daj mi još!

- Evo brata našega Miroslava, bogoslova i svećenika, od krvi i od mesa, u kušnjama od Duha i u napastima od zloduha, koji priznaje svoje neraspoloženje, nalazi mu uzroke. Za što je uvjeren da je kriv, iskreno se kaje, a uvijek se u ruke Božje predaje, spreman na mučeništvo ne puste želje, nego životvorne krvi. Veličanstveno!

Neka blaženi mučenik Miroslav sve potrebne i danas zagovara u nebu, gdje mu je molitva i moćnija i uslišanija. Amen.

DON LUKA PRANJIĆ PRIMIO MISIJSKI KRIŽ

Gledanje i spoznavanje potreba drugih čini čovjeka velikim. Ovaj čin vlč. Luke neka bude svima nama poticaj da se zapitamo što mi činimo za potrebite, istaknuo je mons. Kutleša.

U nedjelju 1. rujna 2019. godine, tijekom večernjeg euharistijskog slavlja u porečkoj katedrali, vlč. Luka Pranjić primio je misijski križ iz ruku porečkog i pulskog biskupa mons. Dražena Kutleše, kao znak misijskog poslanja i službe koju će uskoro započeti u Ekvadoru.

Misi su, uz mons. Kutlešu, porečkog i pulskog biskupa sudjelovali i nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u RH vlč. Anton Štefan, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u BiH vlč. Luka Tunjić, dijecezanski ravnatelj Papinskih misijskih djela Porečke i Pulske biskupije, preč. Mirko Vukšić, katedralni župnik preč. Milan Zgrablić te više svećenika Porečke i Pulske biskupije

Mons. Kutleša je u prigodnoj homiliji, tumačeći prisposobu iz Evanđelja o zauzimanju prvih odnosno posljednjih mjesta na gozbama, istaknuo važnost poniznosti. Do Kraljevstva nebeskoga dolazi se samo kroz služenje drugima, samo ćemo tako moći biti pozvani na Gozbu Gospodnju. Istaknuo je da nas svijest o vlastitoj prolaznosti i smrtnosti treba podsjećati da trebamo biti ponizni. Kao što plaćamo porez, tako ponekad činimo dobra djela iz navike ili tradicije ili iz svojevrstne bahatosti zbog eksponiranja, rekao je mons. Kutleša. No, jedini pravi poriv činjenja dobra drugome trebala bi biti ljubav prema bližnjemu. Prava veličina čovjeka je upravo u poniznosti i služenju. Upravo u tome duhu želimo dati podršku našem vlč. Luki, koji ovdje iz Istre odlazi u jedan siromašni kraj želeći služiti ljudima koji su siromašni. Njegova će misija imati osamdesetak tisuća ljudi. Za usporedbu Župa Poreč ima petnaestak tisuća. On će ondje biti sam i trebati će ljudima naviještati Evanđelje i pokazivati kako čovjek treba biti ponizan i kako treba služiti drugim ljudima, rekao je mons. Kutleša. Možda gledajući našim ljudskim očima to nije razborito jer tamo nema novca, neće se moći zaraditi neki veliki novac, živjet će u oskudnoj kući, u oskudnim higijenskim uvjetima, a ovdje ima sve, zašto dakle odlazi? Malo je ljudi koji se odlučuju na taj korak jer ih tjera njihova vjera i želja da pomažu drugim ljudima. Gledanje i spoznavanje potreba drugih čini čovjeka velikim. Ovaj čin vlč. Luke neka bude svima nama poticaj da se zapitamo što mi činimo za potrebite. Vlč. Luku možemo i želimo pratiti svojim molitvama, ali možemo ga podržati i na druge načine jer tim ljudima je potrebna svaka pomoć, ne u prvom redu ona materijalna, nego duhovna, i pomoć u svemu onome u čemu ti ljudi oskudijevaju, rekao je mons. Kutleša. Zato svi skupa uputimo Sve-

višnjemu molitvu za vlč. Luku, za njegovu misiju, da uspije i da ga Bog prati, da ostane vjeran kao što je i do sada bio, zaključio je propovjednik.

U obredu primanja misijskog križa, tijekom mise, biskup je blagoslovio misijski križ te ga predao novome misionaru. Na kraju misnoga slavlja okupljenima se obratio vlč. Antun Štefan, nacionalni ravnatelj Papinskih Misijskih djela u RH. On je čestitao i zahvalio porečkom i pulskom biskupu mons. Kutleši što je dao dopuštenje vlč. Pranjiću da postane misionar. Istaknuo je da je davanje jednog svećenika za potrebe misijskog djelovanja - dar vjere, fidei donum – u naviještanju radosne vijesti diljem svijeta. Prisjetio se još jednog velikog čovjeka koji je s istarskog poluotoka otišao služiti kao misionar u Južnu Ameriku, blagopokojnog biskupa mons. Antuna Bogetića koji je, prije preuzimanja biskupske službe služio kao misionar u Argentini. Upravo je on, kao prijatelj obitelji vlč. Pranjića, njemu bio uzor i poticaj da ide njegovim stopama, da bude dar vjere, poslušan Crkvi i biskupu. Istaknuo je da je vlč. Luka najmlađi misionar u Hrvatskoj. Luka, evo tebe ovdje u tvojoj katedrali, primio si križ od tvoga biskupa i ideš tamo daleko. Budi nam na ponos i budi sretan misionar. Nemoj zaboraviti da si svećenik Isusov, zato budi *semper fidelis*, uvijek vjeran, svojem svetom zvanju, Bogu si rekao „Evo me.“, na pitanje „Hoćeš li?“ odgovorio si „Hoću, sve što ti želiš, evo me.“ Želim ti da budeš vjeran svećenik, onda ćeš biti i sjajan misionar, na ponos svima nama, mi u to vjerujemo, zato za te i molimo. Mi znamo da će tako biti i zato Bogu zahvaljujemo što te imamo, rekao je vlč. Štefan zahvalivši svima te poželjevši vlč. Pranjiću sretan put i uspješno i blagoslovljeno djelovanje.

U svome obraćanju okupljenima, vlč. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u BiH, podsjetio je da se odlazak don Luke u misije događa u godini koja je obilježena s dva velika misijska događanja, Izvanrednim misijskim mjesecom listopadom i Biskupskom sinodom o Amazoni. Oba događaja stavljaju evangelizaciju i misije na prvo mjesto, ali evangelizaciju i misije u svjetlu evanđelja i izazova vremena u kojem živimo. Oba događaja pomoći će Crkvi u jačanju misijske svijesti i gradnji budućnosti na pravednijim i sigurnijim osnovama. Zemljopisno odlaziš u nepoznato, a vjerom i srcem odlaziš među braću i sestre u Kristu Gospodinu. Služiti siromašnoj braći i sestrama put je čistoće duše i put savršenstva, naglasio je između ostalog vlč. Tunjić. Podsjetio je da je vlč. Luku jedna novinarka nazvala 'specijalcem elitne Božje postrojbe', znamo da se specijalci moraju puno vježbati i odricati, tvoju specijalnost neka čine molitva i post začinjeni dobrim djelima ljubavi

sa stalnim pogledom usmjerenim prema nebu odakle Krist ljubi i poziva na ljubav. Širi Njegovu nesebičnu ljubav i neka ti je sretno i blagoslovljeno, zaključio je vlč. Tunjić.

Ja se večeras doista osjećam radosno jer shvaćam da sam dio nečega što me nadvisuje, nečega što me nadilazi. Imam milost biti dijelom toga, rekao je vlč. Pranjić. Zvijezda ove večeri je samo jedna, to je Isus Krist i mjesna Crkva koju vodi naš biskup Dražen, koja iz ljubavi prema drugoj mjesnoj Crkvi što trpi oskudicu, kao dar vjere šalje jednog svećenika. Doista sam zahvalan da mi je Gospodin dao milost da mogu biti dijelom toga, ovoga poslanja, od kojeg Crkva živi, raste, napreduje. Bog za to poslanje bira grešne i slabe ljude kao što sam ja upravo da bude očito, kako reče sv. Pavao, da ta čudesna snaga ne dolazi od nas nego da dolazi od Gospodina. Don Luka je zahvalio Biskupu na dopuštenju da ode u ovo poslanje. Posebno je istaknuo radost što su mu svojim prisustvom na toj misi podršku došli izraziti i mnogi župljani iz svih župa gdje je do sada služio. Zahvalio je nacionalnim ravnateljima Papinskih misijskih djela RH i BiH, te svima koji su ga do sada pratili molitvama te se poručio i za ubuduće.

Ovim velikim događajem za Porečku i Pulsku biskupiju, ali i za cijelu Hrvatsku službeno je započela priprema za mjesec listopad, kojeg je u povodu 100. obljetnice Apostolskog pisma pape Benedikta XV. Maximum Illud, papa Franjo proglasio Izvanrednim misijskim mjesecom za cijelu Crkvu. Tema ovog Izvanrednog mjeseca je *Kršteni i poslani*, a nakana je da se u Crkvi još više razbudi svijest o misijama i novim zanosom započne misionarska preobrazba života i dušobrižništva. Slanjem svog svećenika u misije naša biskupija, a time i vlč. Luka, odgovara

na poziv pape Franje upućen cijeloj Crkvi. Svjesni da i u našoj biskupiji postoje potrebe za svećenicima, naša misijska otvorenost i želja da cijeli svijet čuje za Krista time je još veća. No, kada razmišljamo da naš svećenik odlazi u Latinsku Ameriku, u misli nam dolaze članci objavljeni u časopisu Radosna vijest naših misionara s tog kontinenta u kojem redovito govore o velikom nedostatku svećenika u tim zemljama. Premda su potrebe i u našoj biskupiji velike, broj od 100.000 vjernika na jednog svećenika u tim zemljama vraća nam mir u srce i jasnoću koliko je važan ovaj događaj za našu biskupiju, ali i za cijelu Crkvu, podsjetio je u svome pozivu za ovaj događaj ravnatelj Papinskih misijskih djela u Porečkoj i Pulskoj biskupiji preč. Mirko Vukšić.

Don Luka Pranjić rođen je u Puli, 9. lipnja 1983. godine. Za svećenika je zaređen 9. lipnja 2007. godine. Kao mladomisnik prima službu odgojitelja u Pazinskom kolegiju, biva imenovan župnim vikarom u Umagu te upraviteljem župa Grožnjan, Krasica i Kostanjica. 2009. godine imenovan je župnikom u mjestima Grožnjan, Krasica, Momjan, Kostanjica te Brda. Od 2011. godine župnik je u Novigradu i Dajli. Do kraja svoga djelovanja u Porečkoj i Pulskoj biskupiji bio je i predstojnik Katehetskog ureda Porečke i Pulske biskupije.

Po primanju misijskog križa odlazi kao misionar u Ekvador, gdje će djelovati u gradu San Francisco del Milagro u biskupiji San Jacinto de Yaguachi. Don Luka pridružit će se brojci od 78 hrvatskih misionara i misionarki koji djeluju u 27 zemalja svijeta: u Africi 35, u Americi 27, u Oceaniji 4 i u Europi 13. Papinska misijska djela su ustanove Katoličke Crkve koje koordiniraju rad misionara u pomaganju braći i sestrama u misijskim krajevima – molitveno i materijalno.

HODOČAŠĆE POREČKE I PULSKE BISKUPIJE NA TRSAT

7. rujna 2019.

U subotu, 7. rujna 2019., održano je hodočašće Istrana Majci Božjoj Trsatskoj. Već dugi niz godina vjernici Porečke i Pulske biskupije organizirano hodočaste u to drevno Marijansko svetište, „Hrvatski Nazaret“, predvođeni svojim biskupima i svećenicima. Hodočašće Istrana na Trsat održava se redovito u subotu uoči svetkovine Male Gospe.

Jedna skupina istarskih hodočasnika redovito odlazi onamo kako su išle nebrojene prethodne generacije, pješice iz raznih krajeva Istre. Posljednjih desetljeća ustalila se praksa da se hodočasnici - pješaci okupe dva dana ranije, u četvrtak, u pazinskom Franjevačkom samostanu Pohođenja Marijina te misom u podne započinu hodočašće na kojem u dva dana propješaće šezdesetak kilometara. Točno 47 sati nakon okupljanja u Pazinu i ove se godine pedesetak hodočasnika pješaka pridružilo ostalim hodočasnici koji su stigli na Trsat u velikom broju, autobusima i osobnim automobilima, te su svi zajedno sudjelovali na misi u perivoju svetišta. Na misi je ove godine bilo oko 3000 vjernika, no osim istarskih hodočasnika bilo je i više skupina iz drugih krajeva Hrvatske. Misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša. Koncelebriralo je osamdesetak svećenika. Okupljenima se na početku riječima dobrodošlice prigodno obratio gvardijan i čuvar Trsatskog svetišta fra Bernard Barbarić.

Biskup je u prigodnoj homiliji, tumačeći riječi evanđeoskog ulomka o svadbi u Kani Galilejskoj, govorio o biblijskim temeljima Blažene Djevice Marije, ali i o temeljima same molitve. Kroz pet točaka obratio je pozornost na ono što je Blažena Djevica Marija činila i zašto je mi danas na poseban način želimo slijediti i biti kao ona. Blažena Djevica Marija dolazi na svadbu sa svojim Sinom i njegovim učenicima, ide na okupljanje većeg broja ljudi zbog radosnog događaja, za mladence - najvećeg u životu. To nam poručuje da je radost ono što karakterizira svakoga kršćanina i da svaki čovjek treba u svoju obitelj donijeti radost. Događaj se zbilo u jednoj siromašnoj obitelji u Kani Galilejskog. Blažena Djevica Marija i Isus dolaze pohoditi jednu obitelj, time šalju poruku da je obitelj sveto mjesto. Vidimo da u obiteljima postoje razni sukobi, i da se mnogi prema vlastitim obiteljima ponašaju grubo, i više pažnje pokazuju prema strancima nego prema ukućanima. Blažena Djevica Marija i Isus nam pokazuju da mi u svojim obiteljima trebamo biti ljudi, očevi i majke koji će uvažavati jedni druge i stvarati onu sreću koju su doživjeli ovi mladenci na

svome vjenčanju. Blažena Djevica Marija se obratila za pomoć svome Sinu jer je vidjela nevolju tih ljudi, opasnost velike sramote ako se nešto ne poduzme, a mi, pomažemo li našim bližnjima?, zapitao se propovjednik. Marija nam poručuje da trebamo biti ljudi koji će znati prepoznati potrebu bližnjega i čovjeku pomoći u njegovoj nevolji.

Govoreći o Marijinoj molitvi biskup je naglasio da ona, kao majka, ima dar da može prepoznati što će se dogoditi, kao što majke inače znaju predvidjeti probleme svoje djece. Ona nam govori da je Isus sve to vidio, kao što vidi i naše probleme, ali čeka da mu se obratimo u svojoj poniznosti i da preko Blažene Djevice Marije zatražimo onu pomoć koja nam je potrebna. Marijina molitva je ustrajna, i ona ne odustaje dok ne dobije ono što treba. No, ona je ponizna i poslušna, govori Isusu samo „Vina nemaju.“ i onda prepušta Njemu da učini što je najbolje za te mladence.

Iz ovog Evanđelja vidimo profil Blažene Djevice Marije, rekao je propovjednik. Isus je u odgovoru naziva 'Ženo'. Tako su se Židovi obraćali ženama s velikim poštovanjem, no nikada se nije sin tako obraćao majci. U tome vidimo viši smisao, kroz perspektivu Staroga Zavjeta, kroz riječi „Neprijateljstvo zamećem između tebe i Žene...“ Isus želi reći da je Blažena Djevica Marija ona koja je prorečena i koja je naviještena već u Starome Zavjetu, ona koja će biti vrlo utjecajna u povijesti spasenja čovječanstva. Uzdignuta je radi te proročke dimenzije, ali i zato što će iz njezina potomstva proizaći sam Krist Spasitelj. Ona je i Nova Eva, ona koja je umjesto onog 'ne' Adama i Eve rekla 'da' novom čovjeku i čovjekovu spasenju.

Ustrajnost Blažene Djevice Marije vidimo kada joj Isusu kaže 'Ženo, što ja imam s tobom?', ona ne odustaje, ona dobro pozna svoga Sina i shvatila je što je Isus htio poručiti riječima 'Nije došao moj čas.', ali ona kao majka instinktivno pozna svoje dijete. Ona nam je model i uzor kako trebamo moliti i tražiti. Biskup je naglasio nepokolebljivu vjeru, snagu i ustrajnost molitve Blažene Djevice Marije. Ona se, vidjevši ljude u nevolji, instinktivno okreće svome Sinu Isusu Kristu, i u tome bi nam nadasve trebala biti uzor. U olujama života, poput nje trebamo gledati prema Isusu i vjerovati da će nas vjera spasiti.

Blažena Djevica Marija vodi ljude Isusu, pomaže nam da mu počnemo vjerovati, ona nas uzima za ruke i usmjerava nas prema Isusu Kristu, naglasio

je biskup. Ona u radosti i u žalosti uzdiže svoga Sina, i mi ga stoga trebamo tražiti i u radosti i u patnji. Blažena Djevica Marija pomaže našu vjeru kao majka svoje dijete, Marija Majka treba roditi u nama Isusa Krista i da se rodi ona vjera koja će nam biti temelj za cijeli naš život, zaključio je biskup.

Na kraju misnoga slavlja predvoditelj je, u ime svih hodočasnika, izmolio zavjetnu molitvu pred likom Majke Božje Trsatske. Potom su Biskup, svećenici i svi hodočasnici u ophodu prošli oko oltara Gospe Trsatske.

OBILJEŽENA 73. OBLJETNICA MUČENIŠTVA BL. FRANCESCA BONIFACIA

Na blagdan blaženog Francesca Bonifacia, 11. rujna, u Krasici je održana svečana koncelebrirana sveta misa. Euharistijsko slavlje predvodio je velečasni Mladen Pranjić, a koncelebrirali su: vlč. Mladen Juvenal Milohanić, vlč. Miroslaw Paraniak i vlč. Branimir Aleksandar Petrović.

U vrlo nadahnutoj homiliji vlč. Mladen Pranjić istaknuo je da nas i blaženog Francesca povezuje Isus Krist, Isus za kojeg je on živio i umro i postavio pitanje: Da li živiš danas za Isusa, za Boga? Rekao je da blaženi su oni ljudi kroz koje se Bog vidi, da kršćanstvo nije teorija, nego da kršćanstvo treba živjeti. Da bi bili pravi svjedoci i da bi drugi mogli vidjeti treba Boga staviti na prvo mjesto, biti beskompromisni, dosljedni, težiti za svetošću. Treba imati hrabrost za živjeti i propovijedati Evanđelje.

Blaženi Francesco je blaženik jer je bio sveti svećenik, a zatim mučenik. Bio je svet u obavljanju župničke službe – sve je obavljao jako dobro, odgovorno, savjesno i predano, sa ljubavlju i osmjehom.

Vlč. Pranjić rekao je da po zagovoru blaženog Francesca, Gospodin nam danas odgovara na bitna životna pitanja, želi nam pomoći u svom konkretnom egzistencijalnom životu, u problemima, dati pouku za svoj život. Blaženom Francescu je isto bilo teško u životu, imao je svoj životni križ, ali imao je pouzdanje u Boga, utjecao se njemu i vjerovao da će mu dati snage, imao je pouzdanje i nepokolebljivu vjeru u Božju providnost. Kad mu je bilo teško nije očajavao, nego je vjerovao da što Bog dopušta uvijek je za naše dobro.

Još kao mladić blaženi Francesco je marljivo radio i unatoč teškoćama bio dobar, pomagao je

drugima, sa svima je bio prijatelj, nije želio ulaziti u rasprave, političke polemike, u svakom čovjeku je vidio Isusa Krista, tako da su ga već tada zvali dobri-com, svetim, prepoznavši u njemu duboku pobožnost, blagost, uslužnost i poniznost. Svima je opraštao, nije ogovarao. Tijekom svog života kao svećenik, blaženi Bonifacio je živio za Isusa, za svoj narod, za svoje stado, za svoju župu. Nije želio izgubiti vjeru, odnos sa živim Bogom. Pomagao je i molio za druge, u svakome je vidio Božje dijete. Znao je reći „Putnik sam, hodočasnik sam na ovom svijetu.“ Vlč. Pranjić je zatim upitao sve nazočne: „Da li smo pripravnici gledati Boga u lice?“ Da li smo sa svakim u miru?“

Na kraju, vlč. Mladen Pranjić nas je sve pozvao da tražimo zagovor blaženog Francesca, da molimo Boga, da budemo ustrajni u vjeri, da budemo sveti i da živimo i propovijedamo Evanđelje.

Nakon homilije, vlč. Mladen Juvenal Milohanić rekao je biografske podatke, da je rođen 1912.g. u Piranu, da je 1936.g. u Trstu zaređen za svećenika, da je službovao u Piranu, Novigradu i Krasici. U svojoj svećeničkoj službi posebno se isticao u odgoju i pastoralu mladih preko Katoličke akcije. Bio je cijenjen kao vrstan ispovjednik i propovjednik.

Nestao je pod tragičnim okolnostima 11. rujna 1946.g. dok se vraćao pješice iz Grožnjana kamo se pošao ispovjediti kod subrata don Pina Rocca, tamošnjeg župnika. Presreli su ga pripadnici tadašnjih snaga i odveli u nepoznato. Njegovo tijelo nije nikada nađeno, a postoji nekoliko varijanti gdje je zakopano. Proglašen je blaženim 4.10.2008.g. u katedrali Sv. Justa u Trstu. Svečanosti euharistijskog slavlja pridonio je župni zbor Krasice.

ŠESTA OBLJETNICA BEATIFIKACIJE BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

U subotu, 28. rujna 2019., svečano misno slavlje povodom obilježavanja 6. obljetnice beatifikacije bl. Miroslava Bulešića predvodio je porečki i pulski biskup u miru mons. Ivan Milovan. Sukladno praksi da se obljetnica obilježi u nekoj od istarskih župa, ove je godine slavlje održano u pulskoj Župi sv. Josipa.

Uz mons. Milovana koncelebriralo je više svećenika iz pulskog i drugih dekanata. Među koncelebrantima je bio vicepostulator u kauzi za kanonizaciju bl. Miroslava Bulešića vlč. mr. Ilija Jakovljević te pulski dekan preč. Milan Mužina. Na početku je sve okupljene pozdravio župnik domaćin vlč. Ivan Prodan. Na misi su se okupili vjernici iz više pulskih župa.

Biskup je u prigodnoj homiliji istaknuo izuzetan žar s kojim je bl. Miroslav, upravo poput svetaca, živio povezanost, prijateljstvo, savez s Bogom. Citi-
rajući njegovu duhovnu oporuku napisanu u ožujku

1944. naglasio je njegovo predanje u Božje ruke te njegovu spremnost na žrtvu mučeništva za vjeru. Propovjednik je istaknuo da je naš blaženik znao veoma dobro procijeniti koje su bitne stvari za koje se vrijedi žrtvovati, te isto tako, sukladno riječima „ne bojte se onih koji ubijaju tijelo“, znao je da je najvažnije sačuvati dušu, ostati, unatoč svemu, vjeran Bogu. Pamtimo blaženikove riječi, koje je izrekao kada su ga nagovarali da se tijekom ratnih strahota skloni u Italiju: „Ako me ubiju, ubit će me za Boga i vjeru.“ I kada su ga, dok je bio župnik u Kanfanaru optuživali da se bavi politikom, on se je samo revno držao svog vrijednog pastoralnog djelovanja, na spas povjerenih mu duša, do kraja vjeran svome poslanju, rekao je između ostalog mons. Milovan.

Misu je glazbeno uzveličao Župni zbor sv. Josipa po ravnateljstvu Jelene Orober Bastijančić.

KNJIGA O MONS. DRAGUTINU NEŽIĆU I CRKVI U ISTRI OD 1947. DO 1984. GODINE

U suizdanju Porečke i Pulske biskupije te nakladničke kuće Josip Turčinović iz Pazina u studenom 2019. objavljen je vrijedan zbornik radova posvećen monsinjoru biskupu Nežiću te njegovu djelovanju u Istri tijekom sudbinski važnih desetljeća njezine moderne povijesti, od 1947. do 1984. godine.

Okosnicu toga zbornika prvotno čini život i djelovanje Dragutina Nežića u Istri u teškim i krajnje neizvjesnim poslijeratnim vremenima, zatim Pazinska apostolska administratura kao svojevrsni provizorij u ovdašnjoj crkvenoj organizaciji te, napokon, papinska bula *Prioribus saeculi* kojom je 1977. godine, po prvi put u povijesti u crkveno-upravnom smislu Istra objedinjena u cjelini – Porečku i Pulsku biskupiju. Važnost te bule naglašava se i u grafičkoj opremi knjige jer se ona donosi na omotu, ali i u lijepoj i jasno čitljivoj pojavnosti na predlistu i zalistu publikacije.

U sadržajnomu smislu knjiga ima dva dijela, prvi koji je posvećen pravnim, povijesnim i crkvenim prilikama te okolnostima u Istri od Drugoga svjetskoga rata naovamo i koji predstavlja važan doprinos kako historiografiji XX. stoljeća u Istri, ali još više razumijevanju iznimno složenih te nadasve osjetljivih političkih, međunarodnopravnih i crkveno-pravnih

događaja tijekom razgraničenja između Jugoslavije i Italije. U ovome se dijelu na poseban način sagledava povijesna uloga istarskog svećenstva, a razmatranja autora započinju čak i prije Drugoga svjetskoga rata, počevši od 30-ih godina XIX. stoljeća, preporodnih stremljena i poznate papinske bule *Locum beati Petri*. Drugi dio knjige, u koji čitatelja uvode kontekstualna razmatranja prvoga dijela, posvećen je Dragutinu Nežiću, najprije kao administratoru, a zatim kao prvome biskupu ujedinjene istarske Crkve. Taj dio prati njegov život od zagrebačkoga razdoblja preko doprinosa i zasluga na različitim područjima (političkom, crkvenom, kulturnom i dr.). Uvodnik knjizi napisao mons. dr. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup, a zaključak mons. Ivan Milovan, porečki i pulski biskup u miru, dok je na kraju knjige objavljen izvorni tekst koji je napisao i 1988. godine objavio te kasnije rukopisno nadopunio sâm mons. Dragutin Nežić, a koji je naslovljen „Od Apostolske administrature u Pazinu do jedinstvene biskupije u Poreču 1947. – 1978.“ Takav Nežićev nadopunjeni tekst po prvi se puta objavljuje u tom zborniku i predstavlja veliku novost, a ponajbolje te „iz prve ruke“ donosi promišljanja biskupa Nežića o tome ključnome razdoblju istarske povijesti.

Autori zbornika su vrsni službenici Crkve, pravници (civilni i kanonski), povjesničari, teolozi, arhivisti i dr., a među njima zastupljen je znatan broj ljudi koji su mons. Nežića osobno poznavali i s njime njegovali prijateljske odnose, ali i one kolegijalne, profesionalne, hijerarhijske i sl. Stoga su zapisi u ovome zborniku ne samo vrijedni stručni i znanstveni doprinosi, nego i neposredna svjedočanstva koja autentično pružaju uvid u svu složenost toga vremena i Nežićeve osobe te njezine uloge u političkim i crkvenim procesima toga doba. Urednici zbornika su mons. Sergije Jelenić, kanonist mr. iur. can. Ilija Jakovljević te civilni pravnik izv. prof. dr. sc. Ivan Milotić, a knjiga ima međunarodnu recenziju. Ovim izdanjem uspostavljena je i nova nakladnička cjelina *Histria Christiana historico-iuridica* u sklopu koje se ubrzo očekuju i nova važna izdanja za razumijevanje XX. stoljeća u Istri te uloge Crkve i njezina svećenstva.

Osim novih saznanja, neposredna uvida u navedene teme te rezultata izvornih istraživanja, ovaj zbornik radova vrijedan je jer na jednome mjestu te cjelovito i bez zadržke okuplja relevantne i vjerodostojne podatke o djelovanju biskupa Nežića u Istri, ali i o slabije poznatoj i namjerno prešućivanoj sudbinskoj ulozi Crkve u Istri razdoblju od 1947. do 1983. godine. Ovaj je zbornik i svojevrsan, ali uvijek

aktualan memento na biskupa Nežića i na poseban način dano priznanje tome strancu (rodom iz Jaske) koji je svojim upornim i predanim djelovanjem u vrlo teškim i osjetljivim prijelomnim vremenima u Istri zadužio i Republiku Hrvatsku, i istarsku Crkvu, ali i sve nas koji danas baštinimo plodove njegovih težnji i promišljanja.

Zbornik radova nastao je slijedom znanstvenog skupa posvećenog 70. obljetnici uspostave Apostolske administrature u Pazinu, 40. obljetnici ujedinjenja Crkve u Istri te mons. Dragutinu Nežiću, prvom biskupu ujedinjene Istarske crkve. Skupu, koji je održan 20. listopada 2017. godine, u *Auli magni Pazinskog kolegija*, uz brojnu publiku, prisustvovao je velik broj sveučilišnih profesora, znanstvenika, stručnjaka, povjesničara, pravnika, kulturologa, svećenika, redovnika i predstavnika crkvene i civilne vlasti.

Ovo je vrsno djelo prezbiteriju Porečke i Pulske biskupije predstavljeno na redovitom susretu u Pazinskom kolegiju neposredno prije blagdana sv. Maura, 18. studenog 2019. godine, a predstavili su ga izv. prof. dr. sc. Ivan Milotić i mr. iur. can. Ilija Jakovljević.

PROSLAVA SV. MAVRA, ZAŠTITNIKA POREČA I POREČKE BISKUPIJE

Svetkovina sv. Mavra, zaštitnika Porečke biskupije i grada Poreča proslavljena je u četvrtak, 21. studenoga 2019., svečanim misnim slavljem koje je u porečkoj katedrali predvodio apostolski nuncij u RH nadbiskup mons. Giorgio Lingua kojemu je to bio ujedno i prvi posjet Porečkoj i Pulskoj biskupiji od preuzimanja službe nuncija u Hrvatskoj. Koncelebrirali su riječki nadbiskup i metropolita mons. Ivan Devčić, krčki biskup mons. Ivica Petanjak, gospičko - senjski biskup mons. Zdenko Križić, porečki i pulski biskup u miru mons. Ivan Milovan te domaćin, porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša koji je na početku uputio prigodne pozdrave. Misi je nazočio gradonačelnik Poreča Loris Peršurić sa suradnicima, zamjenica župana, predstavnici policije, vatrogasaca, hitne medicinske službe i drugih institucija te dvadesetak gostiju iz po-bratimljenog grada Poinga u Njemačkoj.

Mons. Lingua je, osvrćući se na dnevna čitanja, spomenuo primjer gorljive dosljednosti, pobožnosti i hrabrosti u vojevanju za zakon Matatije iz Knjige o Makabejcima, i po cijenu primjene sile. Isus u Evanđelju govori o uništenju Jeruzalema koje će se dogoditi 40 godina kasnije, podsjetio je nadbiskup. Jeruzalem je razoren jer nije prepoznao čas svoga pohoda i nije se obratio. Naglasio je Isusove suze, Isus je zaplakao nad Jeruzalemom. On, iako je mogao, nije djelovao koristeći silu kao Matatija. Njegove suze otkrivaju njegovu ljubav prema Jeruzalemu, te suze govore da on ne želi upotrijebiti silu, nasilje. On zna da nasilje rađa novo nasilje. Matatija je upotrijebio mač kako bi zaustavio otpadništvo u svome gradu, dok je Isus upotrijebio križ. Tu je razlika, to je novost koju je Isus donio. Isus ne nameće vjeru, on daruje svoj život. Isusove suze odraz su poštovanja ljudske slobode. On je došao dati primjer, a ne nametnuti dogmu. Vjera se ne nameće, ona je dar svakome čovjeku. Teško je vjerovati, teško je razmišljati poput Isusa, dijeliti njegov mentalitet. Mi i dalje lakše razmišljamo kao Matatija. I dalje mislimo da se problemi rješavaju silom i ne vjerujemo u otkupiteljsku vrijednost patnje. Isus svojim suzama traži da promijenimo svoj mentalitet. Da nas spasi Isus žrtvuje samoga sebe. U njegovim suzama nalazimo poziv na nenasilnu revoluciju. Ipak,

i mi koji želimo biti njegovi najbolji učenici, teško vjerujemo njegovim postupcima, i teško slijedimo njegov primjer. Teško prihvaćamo ako nas netko udari po desnom obrazu da mu moramo ponuditi i drugi. Teško nam je vjerovati da će krotki baštiniti zemlju, da su blaženi milosrdni, da je potrebno uvijek oprostiti, da se i neprijatelji moraju ljubiti i da moramo činiti dobro onima koji nas mrze. Ne možemo vjerovati da su blaženi siromasi duhom, da je blaženije davati nego primati, da moramo postati kao djeca, da će posljednji biti prvi. Teško je vjerovati da je Isus došao zbog grešnika a ne zbog pravednika, da je patnja put do slave, da je Božja osveta opraštanje. Teško je prihvatiti Isusov mentalitet, misliti i djelovati poput njega, ali to je mentalitet pravog kršćanina. To je mentalitet sveca kojeg danas slavimo, sv. Mavra, napomenuo je propovjednik.

Govoreći o sv. Mavru nadbiskup je istaknuo da je mučenik onaj koji najviše sličí Isusu, on daruje svoj život i proljeva svoju krv, i ta krv postaje sjeme novih kršćana. Osvrnuo na životopis sv. Mavra, porečkog biskupa. Naglasio je da ni za vrijeme progona nije napustio svoje stado, ali nije uzeo ni mač kojim bi izazvao pobunu, veće je darovao samoga sebe, kao Isus. Žrtvovao je svoj život. U vrijeme najžešćih progona kršćanstvo se širilo jer ono što mijenja mentalitet jest smjerno i dosljedno svjedočenje. Ono što nas privlači i potiče na obraćenje je primjer života. Poput Isusa koji je plakao nad Jeruzalemom i sv. Mavro je plakao s kršćanima Istre. Osim dubokog poštovanja prema našoj slobodi Isusove suze izražavaju nježnost prema ljudskim patnjama, njegovo suosjećanje s našim bolima. Tko ne zna plakati nije dobar kršćanin, jer samo tko je plakao može razumjeti bol i utješiti bližnjega.

Molimo svetoga Mavra da nas nauči plakati, ganuti se, sažaliti, podijeliti bol usamljenih. Često kamo ne stižu riječi, dopiru suze. Molimo zagovor sv. Mavra za sve one koji danas plaču, da se njihova bol, po susretu s Uskrslim - pretvori u radost.

Po završetku mise održana je procesija s relikvijama sv. Mavra samo u atriju Eufrazijeve bazilike zbog lošeg vremena.

USTOLIČENJE NOVIH KANONIKA I PODJELA BISKUPIJSKIH PRIZNANJA

Svečano večernje misno slavlje o svetkovini sv. Mavra, zaštitnika Porečke biskupije i grada Poreča, predvodio je porečki i pulski mons. dr. Dražen Kutleša. Na toj se misi uobičajeno svake godine dodjeljuju biskupijska priznanja zaslužnim vjernicima laicima. Ove je godine nagrađeno devet vrijednih župljana.

Biskup je tom prigodom ujedno uveo u službu nove kanonike, pet svećenika Porečke i Pulske biskupije. Novi kanonici Stolnog kaptola sv. Mavra biskupa u Poreču su mons. Sergije Jelenić i preč. Milan Zgrablić, a novi kanonici Stolnog kaptola sv. Tome apostola u Puli su mons. Vilim Grbac, preč. Atilije Krajcar i preč. Ante Žufić.

U prigodnoj homiliji biskup je istaknuo da svetkovina sv. Mavra, spomen na tog velikog Božjeg ugodnika stavlja vjernicima na srce tri stvari, tri odlike kršćanskoga života. Kršćani, po uzoru na svece i mučenike trebaju zanjekati sebe, prepustiti se Isusu Kristu i staviti njega u središte svojega života. Isus nas poziva da prihvatimo i nosimo svoj križ, pa i ako padnemo, da se poput Isusa, uz njegovu pomoć, podignemo. Treća poruka svetkovine sv. Mavra, nastavio je biskup, je da slijedimo Isusa, da slijedimo primjer koji nam on daje. Obraćajući se ovogodišnjim dobitnicima Biskupijskih priznanja zahvalio im je na njihovom nesebičnom davanju, na njihovom doprinosu, primjerom i životom, rastu Crkve u Istri. Istaknuo je važnost njihova primjera drugima u župnim zajednicama.

Pozdravljajući zbor pulskih i porečkih kanonika naglasio je da su oni na poseban način zaduženi za brigu oko katedrale, za moljenje časoslova, i druge obveze vezane uz djelatnosti kaptola koje su postojale u povijesti. I oni trebaju biti svjedoci koji će svećenicima, napose mlađima, i vjernicima općenito, svjedočiti svojim životom i primjerom. Pozvani su slijediti Isusa Krista na jedan specifičan način, kao svećenici koji žive uzoran život, rekao je ordinarij.

Zaključio je pozivom okupljenima na molitvu za nova duhovna zvanja, jer, istaknuo je, preporod dolazi iz duhovnog a ne iz materijalnog. Ako imamo

dobre svećenike, tada ćemo imati dobre vjernike i dobro društvo, i sve ono za čime čeznemo.

Nakon homilije uslijedilo je uvođenje u službu novih kanonika. Novi kanonici su izrekli ispovijest vjere i dali obećanja vjernosti, a tada je Biskup svakome osobno uručio vanjska obilježja službe kanonika: mocetu i kanonički križ. Mons. Vilim Grbac, preč. Ante Žufić i preč. Atilije Krajcar, kao kanonici pulskog Stolnog kaptola sv. Tome primili su križ s likom Blažene Djevice Marije i sv. Tome apostola, a mons. Sergije Jelenić i preč. Milan Zgrablić, kao kanonici porečkog Stolnog kaptola sv. Mavra, primili su križ s likom Blažene Djevice Marije i sv. Mavra biskupa. Obred ustoličenja kanonika završen je blagoslovnom molitvom nakon čega su kanonici zauzeli svoje mjesto u prezbiteriju. Ovim ustoličenjima ta dva istarska kaptola ponovno su u punom sastavu, imaju po šest članova.

Na kraju je biskup osobno uručio Biskupijska priznanja vjernicima koje su za to predložili njihovi župnici uz pristanak dekana. Antica Ligović iz Župe Gradina, Cecilija Grbac iz Župe Lanišće, Marija Cvitić iz Župe Rovinjsko Selo i Bogomir Vuković iz Župe sv. Pavla u Puli primili su priznanja za dugogodišnje pomaganje u crkvi i pomoć svećenicima. Gracijela Čekada iz Župe Rabac nagrađena je za dugogodišnji karitativni rad. Anastazija Labinjan iz Župe Materada nagrađena je za dugogodišnje služenje u crkvi kao sakristanka i brigu za uređenje crkve. Oliver Štefanić iz Župe Stari Pazin priznanje je dobio za svesrdnu pomoć svećenicima, osobito kod obnova u župi. Ante Čolić iz Vodnjana priznanje je dobio za pomoć svećenicima i čitanje u crkvi. Erminija Erijavac iz Župe Gračišće priznanje je dobila za dugogodišnje pomaganje u crkvi.

Misno slavlje zaključeno je blagoslovom s relikvijama sv. Mavra. Nakon toga uslijedilo je zajedničko fotografiranje te druženje u župnoj dvorani. Dvoranu su ispunili nagrađeni vjernici sa svojim gostima koji su ih dopratili na ovo slavlje, članovi župnog zbora i svećenici.

CRKVA PRIPREMA LJUDE ZA BORBU PROTIV DUHOVNOGA ZLA U SVIJETU

Đakonsko ređenje u Puli

Porečki i pulski biskup, mons. dr. Dražen Kutleša je u subotu, 23. studenoga 2019., u pulskoj katedrali Uznesenja Marijina predvodio svečano misno slavlje i obred ređenja đakona.

Zaređeni su Graziano Di Crescenzo, Leonard Škec i Wojciech Wlazlo koji su formaciju stekli u pulskom Biskupijskom misijskom sjemeništu „Redemptoris Mater“. Koncelebrirali su generalni vikar, mons. Vilim Grbac, preč. Piergiorgio De Angelis te četrdesetak svećenika. Osim vjernika iz Porečke i Pulske biskupije ređenju su nazočili rodbina i prijatelji ređenika iz Biskupije Teramo – Atri, Zadarske nadbiskupije te Varšavske nadbiskupije.

Biskup je u prigodnoj homiliji, tumačeći poruke netom pročitanih misnih čitanja, istaknuo nekoliko temeljnih poruka. Govoreći o ulomku iz Knjige Izlaska ukratko je analizirao napad Amalećana na Izraelce. Kušnja je to koja će pokazati čvrstu vjeru Izraelkog naroda. U tome događaju nalazimo za naš život danas jednu veliku pouku o duhovnoj borbi, istaknuo je mons. Kutleša. Dok izvanjske borbe možemo prepoznati, duhovne borbe teže prepoznajemo. Demoni i sotone nas napadaju, na to trebamo biti spremni, a najbolji način suzbijanja tih napada je čistoća, imati čisto srce i dušu. Duhovna borba traje cijeloga života, mi moramo biti borci i prihvatiti da Crkva priprema ljude za borbu upravo protiv duhovnoga zla u svijetu. Upravo poput Izraelaca, koji su unatoč mrmljanju i svađi to nadišli i krenuli prema brdu Sinaj i mi moramo biti oni koji se bore i koji će pobijediti u borbi protiv zla. To nam čitanje donosi i veliku pouku o duhovnoj suradnji, rekao je biskup, Mojsije moli, a Jošua se sa svojim ljudima bori protiv Amalećana. Mi trebamo biti ljudi koji će moliti jedni za druge, nekada ćemo biti borci koji se bore protiv zla, a nekada će se drugi za nas moliti. U toj suradnji trebamo znati odgajati ljude koji će se boriti protiv zla. Mojsije nam je u tome primjer, poučava svoje suradnike koji onda izvršavaju Božju Riječ.

I mi smo pozvani slušati svoje poglavare, koji znaju više od nas. Mojsije uči narod vrijednosti molitve, odlazi na brdo da pokaže kako se moli i što je molitva. Tako i svećenici trebaju činiti u svojim zajednicama. Svećenici trebaju biti upoznati s potrebama svoga naroda. Govoreći o duhovnoj moći,

spominjući primjer Mojsija, propovjednik je istaknuo važnost ustrajnosti. Nije dovoljna dobra nakana, važno je djelovati. Volja i htijenje ne znače ništa ako čovjek ne izvrši.

Biskup je nadalje naglasio važnost okupljanja dobrih suradnika. Najbolji način da nam Gospodin pomogne u slabostima je molitva. Samo molitvom za sebe i za svoje bližnje možemo biti uspješni u duhovnoj borbi. Još jedna velika pouka koju vidimo iz Mojsijeveg primjera jest da nam on ostavlja duhovno sjećanje, ostavlja nam pisma koja trebamo proučavati, oltar koji nas poziva na liturgiju te molitvu kojom ulazimo u dijalog s Bogom.

No, najbitnija duhovna poruka za sve, danas napose za ove nove đakone, može se sažeti u nekoliko bitnih stvari. Pozvani smo biti ponizni, svjesni da nam Bog pomaže i da ništa ne možemo ostvariti bez braće. Trebamo biti svjesni da smo mi svećenici odgovorni za narod. Trebamo čitati znakove vremena i podržavati narod u duhovnome smislu. Da bi se to ostvarilo, svećenici trebaju biti uzor, živjeti kršćanskim životom, sukladno pravilima svećeničkog staleža. Ako tako ne budeš živio nećeš imati autoritet i ljudi te neće slušati. Zato znaj biti čovjek koje će biti svjestan da tvoji čini utječu na tvoj narod i na one ljude koje ti je Bog povjerio, istaknuo je biskup obraćajući se ređenima. Sada je na vama red, rekao je novim đakonima. Mojsije i prethodne generacije su prošle, sada vi trebate uzeti barjak i nositi ga u ime Jošue i svih koje smo spomenuli u današnjoj homiliji.

Da bi vjernik mogao izvršiti svoju misiju bitne su tri stvari: Bog, tvoja duša i trenutak. Bog je u svakome trenutku s tobom, uvijek možeš krenuti i nemoj nikada odgađati i tražiti velike stvari, što trebaš čini odmah, jer ako mi ne djelujemo djeluju drugi, rekao je biskup.

Na kraju je sve okupljene pozvao na molitvu za svećenike, da budu dobri svećenici koji će biti uzor, koji će znati dizati žrtvenike i stjegove, koji će znati dizati ruke prema nebesima i koji će biti blagoslov svojim zajednicama. Misu ređenja pjevanjem su uzveličali naizmjenice katedralni župni zbor i kantori neokatekumenskog puta.

KONCERT CARITASA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE U ZNAKU MISIJA, STIPENDIJA I OBITELJSKOG DOMA

Humanitarni koncert Caritas Porečke i Pulske biskupije, održan je u subotu, 30. studenog 2019. godine u dvorani Pazinskog kolegija. Ove je godine okupio više od 1700 posjetitelja, a bio je u znaku podrške djelovanju misionara, svečanog uručivanja ključa obiteljske kuće obitelji Marinić, samohranom ocu sa šestero malodobne djece i podjeli stipendija učenicima i studentima. Ove godine dodijeljeno je 228 stipendija. Koncert je održan pod geslom „Kristova Crkva u misiji u svijetu“ povodom obilježavanja 100. obljetnice Apostolskog pisma pape Benedikta XV. „*Maximum illud*“.

Humanitarni koncert Caritas Porečke i Pulske biskupije, koji se, kako je rekao ravnatelj dijecezanskog Caritas preč. Željko Zec održava desetu godinu za redom, od čega sedmu u sportskoj dvorani Pazinskog kolegija, započeo je intoniranjem državne himne „Lijepa naša“ u izvedbi Mješovitog pjevačkog zbora „Roženice“.

Nakon pozdrava voditeljice, Melite Gržić Pinčin, skupu se obratio preč. Željko Zec tijekom čijeg je govora prikazano niz fotografija o tijeku radova na izgradnji obiteljske kuće obitelji Marinić. Tu je obitelj, podsjetimo, 2016. godine zadesila smrt majke kada je najmlađe od šestero djece imalo samo tri mjeseca.

Porečka i Pulska biskupija, na čelu s biskupom, mons. dr. Draženom Kutlešom, odmah se uključila u sustavno pomaganje toj obitelji koja je onda živjela u Žminju u podstanarstvu, rekao je ravnatelj Caritas. Odlučeno je da im Biskupija uz ostalu pomoć izgradi obiteljski dom na biskupijskom zemljištu u selu Bričanci, nedaleko Svetvinčenta, što je nakon dobivanja svih potrebnih dozvola, započeto u ožujku ove godine. Kao donatori, značajnim iznosom uključili su se Hrvatski Caritas i „Valamar“ iz Poreča, te i drugi donatori, koji su u novcu, materijalu i radu sudjelovali u realizaciji ovog velikog humanitarnog projekta. Kuća je do sada, iako ne završena, ipak useljiva, pa je ovom prigodom Biskup djeci svečano uručio ključeve. Preč. Zec prisjetio se tijeka radova, spominjući ponaosob zahvalnost svima koji su sudjelovali u tom velikom dobrom djelu. Izrazio je radost da danas Marija, Katarina, Ivan, Kristina, Željka i Matej zajedno s ocem Ivanom mogu biti bezbrižni u svojoj novoj kući.

Osim toga preč. Željko Zec je zahvalio i svima koji su donacijama pomogli Biskupijskoj zakladi Blaženi Miroslav Bulešić. Tijekom šest godina stipendiju je primilo 1768 učenika i studenata u vrijednosti sveukupno više od šest milijuna šesto i trideset tisuća

kuna, rezimirao je ravnatelj Caritas. Napomenuo je da je to važno istaknuti kako bi se znalo da Istarska Crkva vodi brigu i pomaže onima kojima je potrebno. Pojasnio je da je iznos za stipendije ove godine bio manji, 668 tisuća kuna, što je podijeljeno kroz 228 stipendija, jer je više izdvojeno za izgradnju hospicija u Puli. Apelirao je stoga na razumijevanje onih koji ove godine nisu dobili stipendije. Pozvao je župe i karitativne djelatnike da se u svojim sredinama još više angažiraju za tu nakanu, a one koji su primili stipendije podsjetio je da je njihova zadaća biti marljivi, dobri i poslušni, kako u školi tako i u svojim obiteljima, te ih je pozvao na aktivo sudjelovanje u svojim župnim zajednicama.

Mješoviti pjevački zbor „Roženice“ izveo je zatim dvije skladbe; „Sliku mile Istre naše“ Matka Brajša Rašana i „Bring mi little water silvy“. Klapa Teran iz Trviža izvela je „Svoju zvizdu slidin“ i „Žuta ruža“. Mlade pjevačice Nina i Anja Fakin publici su se predstavile poznatim pjesmama „Lantern“ i „You rise me up“.

Dijecezanski ravnatelj Papinskih misijskih djela, preč. Mirko Vukšić je u svome obraćanju kratko progovorio o važnosti Papinskih misijskih djela te istaknuo kako će prihod ovog koncerta biti u potpunosti namijenjen za djelovanje našeg najmlađeg misionara, svećenika Porečke i Pulske biskupije koji je otišao u Ekvador početkom rujna ove godine. Osim prikupljanja sredstava, još je jedan cilj ovoga koncerta posvećenog misijama, senzibilizirati vjernike i javnost općenito za važnost misijskog djelovanja i podupiranja misija, ne samo donacijama već i molitvom, jer Crkva je u biti svojega poslanja misijska, ona naviješta Radosnu vijest uvijek i svugdje, a pomaganje potrebitima još je jedna od njezinih temeljnih značajki, naglasio je preč. Vukšić.

Nakon njegovog obraćanja okupljeni su imali prilike pogledati dva kratka video zapisa koja je poslao don Luka, u kojima zahvaljuje dobrotvorima i donatorima koji su se okupili na toj humanitarnoj večeri kako bi sudjelovali u prikupljanju pomoći koja će mu biti poslana, konkretno za izgradnju župnih prostorija i vjeronaučnih dvorana.

Nakon video projekcije iz dalekog Ekvadora Limena glazba iz Pazina izvela je prvi svog koncerta. Nakon limene glazbe dvije učenice Pazinskog kolegija svoj su doprinos koncertu dale recitacijama, Lucija Pilat izrecitala je pjesmu „Crnika“ Tatjana

Pahljina, a Antea Grgić pokazala je svoje dramsko umijeće pjesmom „Djeca“ autora Jorge Barbosa. Mladi pulski pjevač Gianluca Draguzet otpjevao je svoju uspješnicu s Festivala MIK „Lipa su njena oka dva“, te na kastavskoj čakavici pjesmu „Molitva“. Poznati kantatautor duhovne glazbe Davor Terzić, sa suprugom Vesnom izveli su svoje autorske skladbe „Bog moj i sve moje“ te „Ruka mira“. Nakon njih uslijedio je još jedan blok pazinske Limene glazbe. Rita Meden Bilić na gitari i Marija Meden, sestre iz Kanfanara, izvele su planetarno poznatu pjesmu „Hallelujah“ Leonarda Cohena te „Zemlja dide mog“. Zdrženi zbor mladih iz Župe Žminj te iz Franjevačkog samostana Pohođenja Marijina iz Pazina predstavili su se pjesmama „Posveta Mariji“ i „Djeluj kroz mene“.

Skupu se potom obratio porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša koji je istaknuo da je za neko djelo potrebno da čovjek koristi razum, srce i volju. No da bi neko djelo bilo veliko tu treba biti i Bog i čovjekova duša i treba biti trenutak, istaknuo je. Zahvalio je svima na svemu onome što su učinili u ostvarenju svih velikih djela koja su obilježila proteklu godinu humanitarnog djelovanja u Istri. Zahvalio je svima na sakupljenom novcu koji će biti poslan don Luki Pranjiću u Ekvador. Znam da to nije dostatna pomoć, ali je to jedan znak pažnje da zna da smo mi s njime i da ga pratimo u njegovim potrebama, rekao je mons. Kutleša. Zahvalio je svima koji su doprinijeli sakupljanju sredstava za stipendije te onima koji su dali svoj doprinos za izgradnju kuće obitelji Marinić. No, svega toga ne bi bilo da nije bilo preč. Željka Zeca koji se svim snagama angažirao, naglasio je biskup. Ne samo da je organizirao nego je proveo dane i dane gradeći zajedno s radnicima koji su ondje radili. Na kraju hvala svima vama i vjerujem da nam neće dođijati činiti dobro i da ćemo iz godine u godinu biti

sve bolji i osjećati potrebu činiti dobra djela drugima, zaključio je mons. Kutleša.

Biskup je zatim djeci obitelji Marinić svečano uručio ključ njihovog novog doma, dječica su svaki ponaosob rekli „hvala“, a zahvalu je izrekao i otac Ivan Marinić.

Potom je na pozornicu pozvana dr. Dubravka Rački Grubiša kojoj je biskup uručio Biskupijsko priznanje kao znak zahvale na ustrajnosti u pomoći mladima, za njezino dugogodišnje značajno pomaganje Biskupijskoj zakladi Blaženi Miroslav Bulešić te za svestranu zauzetost u Crkvi.

I na kraju je Biskup preč. Mirku Vukšiću, dijecezanskom ravnatelju Papinskih misijskih djela, uručio ček s iznosom od 50. 000 kuna za pomoć misiji gdje djeluje don Luka Pranjić, što je skupljeno od prodaje ulaznica te donacija vjernika i Biskupije.

Nakon završetka koncerta dobitnici stipendija upućeni su na preuzimanje potvrda. Ove je godine dodijeljeno ukupno 228 stipendija učenicima osnovnih i srednjih škola te studentima, sveukupnog iznosa od 668.000 kuna. Od 516 zamolbi odobreno je 228. Ove godine manje nego inače, pojasnio je u izjavi za medije preč. Zec, zato jer je ove godine bilo potrebno izdvojiti više biskupijskih sredstava za centar palijativne skrbi kojeg Porečka i Pulska biskupija gradi u Puli. U sakupljanje sredstava za stipendije osim Biskupije uključile su se kao i svake godine neke župe, pravni subjekti i privatne osobe.

Uz taktove pjesme „Zdravo Djevo“ izvođači i publika razilazili su se u radosnom raspoloženju koje samo činjenje dobrih djela može dati, jer, kao što je u svome obraćanju spomenuo preč. Mirko Vukšić citiravši Sveto Pismo, ipak je „blaženije davati nego primati“.

BOŽIĆNO PRIMANJE U ORDINARIJATU

Porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša je i ove godine bio domaćin božićnog primanja za svećenike, redovnike, redovnice, predstavnike svih struktura civilnih vlasti, Sveučilišta, bolnice, vojske, policije, gospodarstva, kulture i dr. koje se održalo u subotu, 21. prosinca 2019. godine u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Poreču.

U ime svećenika, redovnika i redovnica koji djeluju na području Porečke i Pulske biskupije, čestitke porečkom i pulskom ordinariju mons. Dr. Draženu Kutleši, biskupu u miru mons. Ivanu Milovanu te svim predstavnicima županijskih, gradskih i općinskih vlasti na području Porečke i Pulske biskupije izrazio je generalni vikar mons. Vilim Grbac. On je ujedno zahvalio na tom prijemu koje nas svake godine podsjeća na zajedništvo, da smo pozvani jedni drugima podijeliti poštovanje i razumijevanje, da smo to pozvani činiti najprije mi međusobno, a onda to podijeliti s onima koji su nam povjereni. Izrazio je radost što na tom skupu nazoče i predstavnici civilnih vlasti.

„Sa zahvalnošću na svemu dobrome što ste činili i nastojali činiti vodeći našu Porečki i Pulsku biskupiju, želim Vam doista puno Božjega blagoslova u slijedećoj godini, u kojoj će se naša biskupija posebno spomenuti 100. obljetnice rođenja bl. Miroslava Bulešića, te se nadamo da će nam on biti primjer i uzor da svi mi, svatko u svome pozivu i zvanju što bolje vršimo svoje zvanje i svoj poziv koji smo od Boga primili i da će to biti na dobrobit naših župa i naših župnih zajednica, ali i naše Porečke i Pulske biskupije,“ istaknuo je mons. Grbac.

Obnašatelj dužnost istarskoga župana, Fabrizio Radin je u svome obraćanju istaknuo: “Od svih prigoda u kojima sam se do sada obraćao javnosti kao obnašatelj dužnosti istarskoga župana, ova mi je možda najdraža jer smatram, gospodine biskupe, da smo na istome zadatku, za nas je centralni čovjek i opće dobro Porečke i Pulske biskupije i naše Istre. Radimo na istome zadatku, surađujemo jako dobro i namjeravamo surađivati i dalje. Vjerujem da ćemo u tome imati uspjeha i naredne godine, kad nas očekuju

konkretni zadatci, dovršetak hospicija u Puli, hospicija koji se gradi zahvaljujući Vašoj inicijativi i brizi i koji će funkcionirati i uz naše skromno, ali od srca učešće, učešće Istarske županije i Grada Pule. Na talijanskom je istaknuo kratko i jezgrovito “Pace e bene”, “Mir i dobro”, te svima poželio čestiti Božić i sve najbolje u novoj godini.

Porečki i pulski ordinarij je, obraćajući se okupljenima, istaknuo da je uvijek dobro kada se okupimo i kada možemo jedni drugima čestitati u miru. Upravo to je Božić. Kada pogledamo događanja oko Božića, vidimo da car August raspisuje popis stanovništva i svi se kreću iz jednog kraja u drugi odakle su porijeklom. Marija i Josip dolaze u neznatno mjesto Betlehem, i možemo se zapitati kako to da Marija koja je trudna mora sve to podnijeti da bi izvršila nečiju naredbu. U svim tim događajima oko Božića ima puno paradoksa, rađa se kralj kojega slavimo, a rađa se u štalici, odbačen od svijeta, a kasnije isto tako umire na križu odbačen od svijeta. Čovjek to može prihvatiti samo svojom poniznošću, a nikako ohološću, naglasio je biskup. Zato smo i svi mi, kada vršimo svoje službe, na bilo kojoj razini, pozvani biti ponizan čovjek, prihvatiti svakoga koji je ograničen, i svakoga koji nam možda i smeta, jer svaki put kad nam se obraća znamo već unaprijed što će tražiti, ali upornost se nekada isplati. Stoga svima vama, načelnici i gradonačelnici, župane, svećenici i svi drugi koji vršite svoje službe, napominjem, budite ljudi koji će biti ponizni i onda će nas svi takve voljeti. Mi obično ohole ljude ne volimo, bježimo od njih, jer redovito pričaju samo o sebi. Mali Bog, Božić, je primjer svemu tome, da se okrenemo prema malim stvarima, jednostavnim, kao što je gospodin župan rekao, pozvani smo pomoći onim neznatnim, bilo da su u hospiciju, bilo da su odbačeni od drugih, to je dužnost svih nas. U tom duhu želim svima vama sretan i blagoslovljen Božić i uspješnu novu godinu, zaključio je mons. Kutleša.

Usljedila je molitva te druženje uz prigodni domjenak.

POLNOČKA U POREČKOJ KATEDRALI

Svečanu misu polnočku u porečkoj katedrali predvodio je porečki i pulski biskup, mons. Dražen Kutleša, uz koncelebraciju kancelara mons. Sergija Jelenića, katedralnog župnika preč. Milana Zgrablića, kapelana vlč. Janeza Barborića i đakona Wojciecha Wlazla.

Prevoditelj je u prigodnoj homiliji istaknuo da događaji Božića, koje smo toliko puta čuli da ih gotovo znamo napamet, imaju za nas poruku o kojoj možda nismo dovoljno duboko razmišljali. Sveti Josip ide, kuca na različita vrata, kuca i traži s Marijom mjesto, dom, gdje bi se to Dijete moglo roditi. Vidimo da za njega nema mjesta. Unatoč sumnjama, sveti Josip zna da je na pravome putu jer je osjetio Božju blizinu. Tko ga prima? Primaju ga one životinje koje su bile ispod svratišta, dolazi tim životinjama i među životinjama se rađa naš Gospodin. Maleni Isus rađa se u štali kod životinja, jer ga ljudi, zaokupljeni sobom, nisu htjeli primiti. Bog nas vodi gdje mi ne želimo, dovodi nas u životu na mjesta koja želimo izbjeći, ili do ljudi koji nam možda smetaju, ali on to čini jer se moramo susresti sa samima sobom i s onim što nam je Bog odredio. Mi trebamo biti ljudi koji će znati prihvatiti Gospodina u svome srcu. Nadalje, nastavio je propovjednik, Bog se spušta i sagiba do nas. Vidi kakvi smo mi egoisti, ljudi koji gledaju samo svoje interese, idu samo za materijalnim, oholi, usmjereni samo na sebe, pretjerano koristimo zamjenicu 'ja', preoholi smo i pretjerano se cijenimo. No, kod Boga je sasvim suprotno, on je neznatan, ponizan, dolazi u obličju malenoga djeteta, posve suprotno od čovjekovih snova i želja o moći i vlasti. Zato mi ne možemo shvatiti Božju logiku, zato današnji oholi svijet čini ono što čini, a i mi kršćani se prepuštamo tome načinu življenja jer odgovara našoj naravi. Noćas nam Isus želi reći da se okrenemo i pogledamo prema onim bitnim stvarima, koje naše oči ne mogu vidjeti i ruke ne mogu opipati, jer Božja logika je posve drugačija od naše. Ona postignuća koja nam se u životu čine važna na kraju moramo ostaviti i otići s ovoga svijeta. Pred Gospodina nećemo odnijeti svoje, možda nečasno stečeno bogatstvo, koje će nam biti na propast, a ne na spasenje. Zato budimo ponizni kao što je i Bog u

malenome Isusu došao na svijet, kojega su svi odbacili kako pri rođenju tako i na času smrti, on je taj koji nam treba pokazati primjer i kojega trebamo slijediti.

„Za njega ne bijaše mjesta u svratištu“, jedna je od najtužnijih rečenica u Evanđelju. Svi su bili okupirani svojim problemima, svi su trčali za onim što ih je interesiralo, nisu gledali druge ljude jer su bili samo sebi važni, nisu htjeli primiti stranca s trudnom ženom. Mi ćemo možda i osuditi te ljude koji ih nisu primili, no, moramo se zapitati prihvaćamo li mi to Dijete u svoje srce, otvaramo li vrata tome Djetetu, i želimo li ga prihvatiti? Ili ga ne prihvaćamo jer se ne uklapa u naše planove? Ne puštamo ga u svoju kuću i u svoje srce, a želimo da dolazi samo kad ga mi pozovemo, kada smo u velikim patnjama i problemima.

Noćas Isus poziva sve nas da mu otvorimo srce, jer kada čovjek otvori srce Gospodinu, i kada se preda Božjim planovima, i ako ih ne razumije, kao sveti Josip, pastiri i mudraci, vjera će ga spasiti. Možda nisu shvatili, ali su vjerovali. Zato se i mi zovemo vjernici jer vjera će nas jedina spasiti. Jedino ako otvorimo vrata svoga srca Isusu, on će nam donijeti spasenje, duhovni mir i sve ono za čim težimo. Zato znajmo biti ljudi koji će biti uravnoteženi, koji će znati cijiniti i dati mjesto materijalnome, ali biti usmjereni prema duhovnome.

Neka nam mali Isus Krist pomogne ovoga Božića i u nadolazećoj godini, da budemo bolji ljudi, da ne osuđujemo druge koji nisu otvarali vrata Isusu, nego da mu mi otvaramo vrata, da budemo bolji svojim blišnjima, da si međusobno služimo, a ne da jedni drugima gospodarimo. To je smisao Božića, biti malen, biti ponizan. Iako u današnje vrijeme to nije interesantno, jedino takvi pobjeđuju i jedino takvi spašavaju svijet. Svima želim da otvorite srce Isusu, da bude u vašemu životu, da vas vodi i da na koncu s njime uđete u Kraljevstvo Nebesko, zaključio je mons. Kutleša.

Na kraju, prije završnog blagoslova, katedralnu župnik preč. Zgrablić je izrekao prigodnu čestitku na hrvatskom, talijanskom i njemačkom jeziku, obzirom da u Poreču božićne blagdane provode mnogi inozemni gosti.

SVETKOVINA BOŽIĆA U POREČU

Svečanu koncelebriranu misu svetkovine Rođenja Gospodinovog, u srijedu, 25. prosinca 2019. godine, predvodio je u porečkoj katedrali, mons. dr. Dražen Kutleša, biskup. U koncelebraciji su bili: kancelar mons. Sergije Jelenić, katedralni župnik preč. Milan Zgrablić, kapelan vlč. Janez Barborič i đakon vlč. Wojciech Wlazlo.

Biskup je u prigodnoj homiliji okupljene vjernike potaknuo na razmišljanje o tome kako nas Bog, preko Isusova rođenja, koje je popraćeno brojnim paradoksima, poziva da budemo ponizni ljudi. Tome nas uči kroz nekoliko faza njegova rođenja.

Prva je faza da Sveta Obitelj kreće na jedno hodočašće, jednu procesiju, temeljem naredbe cara Augusta, rekao je biskup. Neobično je da Marija trudna sve to mora podnijeti. Prvo što nas poziva na poniznost je čuđenje, iznenađenje. Ta mlada obitelj toliko trpi, da bi se ispunilo što je pisano. Bog se služi i carem i vojnicima da bi oni došli u Betlehem, gdje trebaju doći.

Nadalje, Bog nas na poniznost poziva saznanjem da se naš život ovdje na zemlji ne tiče samo nas. Možda nismo svjesni svoje uloge i onoga plana u kojem sudjelujemo, možda očekujemo sasvim druge stvari, ali Bog ima plan sa svakim od nas, i nitko nije došao slučajno, svatko ima svoju misiju, samo je treba otkriti.

Nadalje, Bog nas uči poniznosti dovodeći Svetu Obitelj u Betlehem, u siromašno svratište. Bog ondje dolazi da bi se rodio u špilji. Bog ih dovodi na mjesto gdje će ih blagosloviti. Tako i mi često ne želimo ići na mjesta gdje trebamo dobiti svoj blagoslov, bježimo od ljudi, svatko od nas treba naći svoj Betlehem, i ono mjesto gdje će jedino dobiti blagoslov. Ako se ne poniziš, ako ne klekneš, nećeš moći spoznati onu puninu, i ostati ćeš oholi čovjek, koji samo teži za nečim velikim, slavom, uspjehom, karijerom, i onim što danas vidimo na svijetu. Možda ćeš imati puno, ali nećeš osjetiti onaj Božji blagoslov, ako ne pronađeš svoj Betlehem i ne prihvatiš ljude koje ti je Bog stavio na tvoj put. Mi ljudi mislimo da je najgora

stvar oskudica, no najgora stvar na svijetu je oholost, kada se čovjek uzdiže i kada postaje bahat.

Isus, Kralj svih kraljeva, dolazi na svijet kao malo dijete. Koji je u tome paradoks? On odbacujući ono materijalno sve to drugo pobjeđuje. Mi ljudi koji težimo samo za materijalnim, za vlašću, time ostajemo zarobljeni i ne vidimo duhovno od materijalnog. Teško se odvajamo od materijalnih stvari koje nas vuku dolje.

Čovjek uvijek želi nešto što nema, i nikada neće biti zadovoljan u svojoj duši dok ne dođe do onoga svoga Betlehema. Moramo biti svjesni da se neke stvari mogu nadvladati samo uz Božju pomoć i slijedeći ono malo dijete koje nam pokazuje što je bit života.

Slijedeća faza kojom na Bog poziva na poniznost je trenutak proglasa da će se u Davidovu gradu roditi Spasitelj i Gospodar, Isusu Krist. Mi ga možemo prihvatiti jedino u dubini svoje duše, kao ponizne osobe koje će stati pred Gospodina i reći da ne razumijemo takav njegov dolazak. Bog prepušta svakome od nas da odluči o svome životu, hoćeš li biti za Isusa Krista, ili ćeš biti protiv. U okolnostima Isusova rođenja imamo ljude za i ljude koji su protiv, i svatko je izabrao što je htio. Protiv su bili oni koji su imali što izgubiti, kraljevi, carevi, veliki svećenici i svi oni koji su imali vlast. Oni mali, neznatni, koji nisu bili opterećeni tim stvarima prepoznali su jednostavne stvari. Mi težimo za nedokučivim, a trudimo se za prolaznim i propadljivim, istaknuo je biskup.

Na kraju dolazi andeoska pjesma „Mir ljudima dobre volje“. Kada se zadovolje sve čežnje nastaje mir. Posljednja poruka o poniznosti je da se trebamo obratiti u poniznosti i postati bolji ljudi počevši od danas, tako da budemo bolji svojim bližnjima. Ovaj je Božić poziv da svi postanemo ponizni ljudi i da postanemo ljudi koji će vidjeti potrebu drugih ljudi oko nas. Samo ćemo tako prepoznati svoj Betlehem, prigodu za prihvaćanje Božje volje, i prepoznati način da postanemo dobri i poštenu ljudi, zaključio je mons. Kutleša.

